

IZ SRC MILIJONOV JUGOSLOVANOV prihaja danes in jutri iskrena, najtoplejša želja: da bi nam bil Ti, dragi tovariš Tito, še dolgo, dolgo vrsto let živ in zdrav! Da bi bil srečen in vesel naših skupnih uspehov, da bi videl, kako globoko je delovno ljudstvo razumelo Tvoje zadnje besede v Splitu, ko si nam govoril iz srca v srce, ko smo bili s Teboj tesneje združeni kot kdajkoli poprej! Povedal si nam, kaj v dosedanem delu ni bilo prav, čeprav si na napake opozarjal in klical k budnosti.

— ki že prejšnja leta niso hoteli razumeti pomena Tvojih besed ob raznih priložnostih. Zdaj bo drugače. Delovni ljudje ne bodo več molčali! Tudi v našem okraju, dragi tovariš predsednik, vsi pošteni delovni ljudje izjavljajo: »bil je zadnji čas, da je Tito spregovoril!« Ljudi boli, ko vidijo napake, katerih ne bi bilo treba, ko gledajo, kako posamezniki izigravajo socialistična načela in basejo denar v svoje žepe, pretirano gradijo in skrbje za luksuz na račun delovnega človeka in naše življenjske ravni. Delavci in kmet-

TEBI, NAŠ DRAGI TOVARIŠ TITO!

Res je, pravijo ljudje, kot je povedal tovariš Tito: »Nabrlo se je veliko napak in zdaj ni mogoče pričakovati, da bi jih popravili vse naenkrat. Dobro moramo zavihati rokave, da bi nam uspelo najprej preprečiti, da bi se stvari razvijale tako kot doslej, potem pa da bi jih postopno popravili.« Napake, ki se dogajajo, pa hočemo odpraviti! Tovariš Tito: ljudje zahtevajo, da se napake odpravijo, z napakami pa tudi vse tisto, kar jih povzroča. Prenekatero težavo smo zakrivali sami, ker smo v sistemu našega samoupravljanja molčali, ker smo molče gledali, kako slabo delajo posamezniki v gospodarstvu, v ljudskih odborih, v organizacijah in drugje. Molčali smo takrat, ko je bila naša državljanska dolžnost spregovoriti in opozoriti na nepravilnosti. Pozabili smo, tovariš Tito, da nam je samoupravljanje prineslo razen pravic predvsem tudi dolžnosti. Ker jih nismo izpolnjevali, smo v marsikaterem primeru sami krivi, da so se napake razpasle in nam delajo škodo.

TVOJE DRAGE BESEDE, TOVARIŠ TITO, so iz Splita hitele v naša srca in ljudstvo Ti je hvaležno za odločnost, s katero si opozoril na slabosti. Pogovoril si se z milijoni naših dobrih ljudi, ki so te slišali ali kasneje brali Tvoje pogumne besede, jasne in odkrite, polne ljubezni in skrbi za delovnega človeka naše domovine. Tvoj splitski govor smo razumeli kot našo veliko moralno obveznost, da bomo odločno sledili Tvoji misli kot borci za socializem. Ljudstvo obsoja nepoštenost posameznikov in graja neodločnost vseh tistih voditeljev — na vrhu ali spodaj, v občini in krajevni skupnosti!

je, ljudska inteligenca in mladina, moške in žene še vedno govorijo o Tvojem nastopu v Splitu in so Ti neizmerno hvaležni za odločne besede! Tvoj pogum in zaupanje v neusahljivo ustvarjalno moč ljudstva nam vlivata moč, da bomo z novim samozaupanjem poslej pogumneje sodelovali v razgibanem političnem življenju naših občin, okraja, podjetij, ustanov in zavodov. Kos kruha, stanovanje, bolnišnice, oddih, nove šole in vodovodi — vse to in še marsikaj je politika, vsakogar izmed nas se tiče in nikogar ni, ki bi lahko rekel, da ga to ne zanima! Zdaj, po Tvojem govoru v Splitu, to bolje razumejo mnogi, mnogi državljani naše domovine, pa tudi našega okraja! — Obrnili smo se vase in najprej sklenili: odpravimo vse, kar je slabo v nas samih, nato pa odpravljajmo tudi vse drugo, kar ne velja za naš čas!

TEBI, DRAGI TOVARIŠ TITO, PA ZA JUTRIŠNJI 70. ROJSTNI DAN VEŽILO VSEH DELOVNIH LJUDI NOVO-MESKEGA OKRAJA:

odločno se bomo borili, da bo uresničena sleherna misel, ki si jo izrazil v Splitu! Ljubimo Te, prvega vojaka naše slavne Partije in nezlomljivega proletarskega borca, ki si naš veliki zgled in najzaslužnejši sin naših narodov! Ostanimo živ in zdrav še mnogo, mnogo dolgih let, zdrav in srečen v naši prelepi domovini, katero si iz teme suženjstva popeljal k slavi, ugledu in veliki bodočnosti!

DRAGI TOVARIŠ TITO, sprejmi tudi naše pristrčne čestitke za Tvoj jutrišnji osebni praznik, ki je združen z dnevom jugoslovanske mladosti!

Braniti moramo našo največjo pridobitev, bratstvo in enotnost naših narodov, ker nam le to omogoča nadaljnjo ustvarjalno pot naprej, ustvarjanje močne socialistične skupnosti in srečnejšega življenja naših ljudi.

(IZ GOVORA TOVARISA TITA V SPLITU, 6. MAJA 1962)

PO TITOVH BESEDAH

Pred široko akcijo organizacij Socialistične zveze delovnega ljudstva v našem okraju

Te dni se v novomeškem okraju sestajajo na sejah odbori krajevnih organizacij SZDL skupno z nekaterimi drugimi vodstvi političnih in družbenih organizacij ter društev in vodstev samoupravnih in družbeno-upravnih organov. Na teh sestankih se dogovarjajo za množična zborovanja članstva SZDL, na katerih bi se pogovorili o odnevu splitskih besed tovariša Tita med nami.

Zakaj torej tej akciji privednik »široka«? Saj ven-

dar ni prvič, da se zbiramo v kar največjem številu. Tovariš Tito je povedal, da smo v resnem položaju, ko nas tako zunanje kot tudi notranje gospodarske, trgovinske in druge težave kličejo, da se resno pogovorimo. Ob tem raste vloga proizvajalca v podjetju in komunini, predvsem pa so zdaj v ospredju njegove pravice in odgovornost. Tako stanje zahteva odločnega nastopanja vseh delovnih ljudi, da bi kar najhitreje odpravili vse negativne pojave.

Kje se torej najdemo ob takem položaju? O tem naj bi spregovorila ta zborovanja. Delavci naj povedo, kaj bodo storili, da se bo proizvodnja hitreje dvignila (letos zaostajamo za planskimi predvidevanji skraj v vseh panogah!); kmetje naj izrečejo svoje v zvezi s hitrejšim napredovanjem kmetijske proizvodnje tako v kmetijskih zadrug in doma, da bo tržnost proizvodnje večja, cene nižje in s tem tudi obremenitve na gospodarstvo. Vsi povejmo,

kaj lahko storimo, da bo produktivnost rastle hitreje, da se bo vzporedno s tem dvigal tudi naš realni družbeni in osebni standard. Usmernimo bistvo svojih razprav na povečanje dohodka in nato šele tudi na delitev povečanja! Novim delavskim svetom pomagajmo čimprej do resničnega prevzema vajeti v roke, saj čas beži, vsaki trije dnevi pa pomenijo 1 odstotek plana! Tovariš Tito je te naloge predložil vsem delovnim skupnostim, ker nas samo delo lahko izvleče iz vseh težav, v katerih smo. Pa ne delo samo, temveč pametno in preudarno delo, ki rodi bogate sadove, take, ki jih lahko prodajamo po nižjih, svetovnih cenah.

VREME

OD 23. MAJA DO 3. JUNIJA
Nestalo s pogostnimi padavinami. Razdobja lepega vremena ne bodo trajala več kakor tri dni.

Kje vse smo zadnje čase popustili, smo slišali in brali v govoru. Zaman pričakujemo predpisov, ki bi sami po sebi rešili vse, kar se nujno pojavlja ob tako pestrem družbenem razvoju pri nas. Avtomatično delujočih predpisov ni, če ob vsakem ni najširše podpore delovnih ljudi. Več naj velja tudi socialistična morala, katere nosilci so naši delovni ljudje. Bolj negujmo pravice naših samouprav-

nih in družbeno-upravnih organov, ki so naša največja pridobitev in najboljši družbeni kontrolor. Več pomoči nudimo njihovim članom, da se bodo svojih pravic in dolžnosti ter odgovornosti čimprej in čimbolj zavedeli. Odkrivanje napak in njihovo odstranjevanje nam potem ne bo težko.

Poziv na varčevanje vseh oblik potrošnje je bil izrečen resno in preudarno. To- (Nadaljevanje na 3. str.)

Dvignjena zavesa na reviji

V torek zvečer se je v nabit polni dvorani Prosvetnega doma v Novem mestu začela V. revija dramskih skupin Slovenije. Ob navzočnosti predstavnikov oblasti, političnih organizacij, ustanov in javnega življenja okraja in občine je goste in domačine pozdravil predsednik okrajnega sveta Svobod Janez Gartnar. Nato je odpri revijo sekretar sveta

Svobod in prosvetnih društev Slovenije Dane Dobičda, ki je hkrati poudaril pomen prireditve ter vrste za kulturno rast Slovenije.

Takoj po uvodnih svečanostih so igralci gledališča Svobode Center iz Trbovelj zaigrali Goldonijevo komedijo Krčmarica Mirandolina. — Revija se nadaljuje po objavljenem sporedu.

Izdelava občinskih statutov napreduje

V petek so se na okrajnem odboru SZDL zbrali na razgovor predsedniki občinskih odborov SZDL in predsedniki podkomisij občinskih komisij za statute, ki obdelujejo poglavja krajevne samouprave. Obdelali so štiri poglavja, ki jih bodo bodoči statuti komunalne vsebovali. Ta so namenjena krajevnim skupnostim, zborom občanov, referendumu in organizacijam Socialistične zveze.

Ustrezna podkomisija pri okrajnem odboru SZDL je proučevala nekatere dejavnosti s teh področij in ugotovila vrsto pripomb, mnenj in predlogov ljudi, ki sedaj aktivno delajo v teh organih krajevne samouprave. Njihove predloge je podkomisija dopolnila z mnenji, ki so bila dana na sestanku statne konference mest v Nišu in na novosadskem posvetovanju o statutih. Tako obdelano gradivo so člani komisije oblikovali v zgoščene ugotovitve, ki so bile osnova petkovi razpravi v Novem mestu.

Ugotovitve o posameznih vprašanjih so oblikovane zelo splošno in načelno in bodo v tej obliki lahko v pomoč vsem občinskim komisijam kot namig, opozorilo, usmerjevalec itd. Okrajna komisija nikakor ni hotela dati sugestij, ki bi kakorkoli uniformirale

statute vseh sedmih komun, ko pa je vsaka zase nekaj drugega. Udeleženci posvetovanja so si ob tako postavljenih mislih lahko izoblikovali okvirno sliko o tem, kaj naj bi statut komunice o posameznem organu o kraju povedal. Tam bodo seveda ugotovitve konkretne, točne in obogatene z imeni področij, obsegi, viri financiranja itd.

Kot rečeno, je to šele začetek. Vsebinsko teh napotil in misli o posameznih pravicah in dolžnostih krajevne skupnosti, zbora občanov, referenduma in ob tem vloge, nalog in pomena organizacij SZDL bomo v našem listu kmalu pričeli objavljati v nadaljevanjih z namenom, da bi tako omogočili kar največjemu številu ljudi sodelovanje že v času pripravljanih razgovorov. Tudi nekatere občinske komisije bodo svoje predloge objavljale in tako omogočale splošno sodelovanje vseh članov SZDL.

Na sejmišču nič novega

21. maja so kmetje pripeljali na novomeški živinski sejem 957 prašičev, za katere so zahtevali od 5.800 do 9.000 dinarjev. Na sejem je prišlo precej kupcev iz vse okolice in pokupilo 782 prašičev.

ZINANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Stolpci svetovnega tiska so v zadnjih dneh polni poročil o Laosu. Ta dežela z dvema milijonoma prebivalcev, ki je stisnjena med Kitajsko, Severnim in Južnim Vietnamom, Kambodžo in Tajlandom, je postala žrtev hladne vojne. Spopad med levico in desnico v Laosu se zrcali tudi v spopadu med obema blokoma, le da najnovejši razvoj dogodkov kaže na zanimive posebnosti.

Iz dneva v dan bero ljudje v tisku tri imena: Sufanuvong, Suvana Fuma in Bum Um. Poleg teh treh se pogosto pojavlja tudi ime desničarskega generala Fumija Nosavana. Prvi trije posebej imajo tri tokove v deželi: levico, sredino in desnico. Seveda je ta razdelitev groba. V bistvu gre spor med desničarskim Bum Umom, ki je prišel na oblast z ameriško pomočjo, z ene strani in nevtralnimi Suvano Fumo in levničarskim Sufanuvongom z druge strani.

Najnovejši dogodki so pokazali, da čedalje bolj upada vojaška moč in vpliv desnice in narašča moč leve. Toda za razumevanje položaja si je treba zadevo ogledati s sirse, mednarodne plati.

Laos leži tako, da je strateško zelo pomemben. Zmaga enega ali drugega bloka v tej deželi bi pomenila — po mnenju drugega bloka — ogroženje njegovih interesov v tem delu sveta. Zmaga Američanov v Laosu bi Kitajci imeli za ogroženje svoje varnosti, zmaga Kitajcev v Laosu pa bi imeli Američani za ogroženje vseh svojih postojank v jugovzhodni Aziji. Če govorimo o zmagi Kitajcev ali Američanov, mislimo na zmago tiste struje, ki bi jo nasprotna stran imela za predstav-

nico nasprotno velesile. In kaksno je stališče Sovjetske zveze?

Ze lani, med sestankom na Dunaju, sta se Hruščev in Kennedy sporazumela (in to je bil menda edini otipljivi sporazum), da mora postati Laos nevtralen. Oba sta spoznala nevarnost tega zarišča, oba sta spoznala, da bi se utegnili druga stran spozabiti, če bi ena ali druga stran dobila popolno nadzorstvo v

Nobena skrivnost ni, da se ima Kitajska za vodilno silo ne samo na tem območju, ne samo v jugovzhodni Aziji, ampak v vsej Aziji. Pri tem skuša braniti ta svoj vodilni položaj ne samo proti ameriškim imperialistom, ampak tudi proti svojim sovjetskim zaveznikom, ki dostikrat drugače gledajo na svetovne razmere kot oni. Znano je na primer, da politika miroljubne ko-

Laoška kriza

tež deželi. Skratka, sporazumela sta se, naj bi bil Laos nekakšna vmesna država, ki bi imela funkcijo, da bi ublaževala medsebojno trenje in preprečevala neposredni spopad.

Američani so sicer nekoliko pozno prišli do prepričanja, da je nevtralni Laos najboljša rešitev za vse prizadete. Ko so podprli Bum Uma in Fumija Nosavana, so še upali, da utegne desnica zmagati v Laosu. Toda to njihovo pričakovanje se ni uresničilo. Nasprotno, desničarska vojska v Laosu je danes — po vseh poročilih sodeč — malone v razsulu.

Zato so se morali zdaj Američani sprijazniti z dejstvom, da je največ, kar lahko upajo, resnično nevtralni Laos. To bi bili lahko brez težav dosegli že pred dvema letoma, ko bi bili podprli nevtralnega Suvana Fuma, ki je bil predsednik vlade, a so ga pomagali strmoglaviti. Toda to je preteklost. Sedanjost zastavlja drugo uganko: Kakšne namene ima v resnici Kitajska?

eksistence Pekinga ne diši. Znano je tudi, da obstajajo resna trenja med Kitajsko in ZSSR.

Najbrž je pretirana trditev, da skuša Kitajska za vsako ceno zaostri položaj v Laosu, izzvati ameriško intervencijo in sama posesti v boj. Res pa je, da je njena politika neprimerno agresivnejša od sovjetske. Moskva ni zainteresirana, da bi se položaj zaostroval, in je to ponovno dokazala, ko je celo ob izkrcanju ameriških vojakov v Tajlandu, sporočila, da je nevtralni Laos še vedno cilj njene politike. Moskva prav tako ne želi, da bi bila pozornost sveta preveč obrnjena v stran od Berlina, kjer počasi dozorevajo pogoji za prve, verjetno pomembne odločitve.

In tako — menijo številni komentatorji — je prišlo ob Laosu do tihega soglasja med ZDA in ZSSR. Obe velesili bi zdaj radi cimprej nevtalirali Laos. Toda zaradi preteklih napak, predvsem z ameriške strani, je to laže želeli kot uresničiti.

Priprave za naslednje seje okrajnega odbora SZDL

Komisije okrajnega odbora SZDL so sredi temeljitega zbiranja in obdelave gradiva za naslednje seje. Tako pripravljajo podkomisija v komisiji za družbeno upravljanje temeljito analizo o delovanju organov družbenega upravljanja v zdravstvu, ki bo na seji okrajnega odbora SZDL kmalu po posvetovanju zdravstvenih delavcev 24. maja v Dol. Toplicah. To je posvetovanje, ki ga organizira svet za zdravstvo OLO, okrajni zdravstveni center in zavod za socialno zava-

rovanje, bo rešilo večino strokovnih problemov, analiza SZDL pa bo sledila kot neposredna politično-družbena akcija.

Ustrezna podkomisija za strokovno in srednje šolstvo in vse oblike pošolskega izobraževanja je sprejela težko nalogo, da pripravi obširno gradivo o problematiki teh vzgojnih institucij. Priključuje tudi analizo o delu delavskih univerz in izobraževalnih centrov. Tudi ta sektor bo okrajni odbor SZDL ocenil z družbeno-političnih stališč. Da pa bi bili napori kar najbolj učinkoviti in da bi jih lahko upoštevali že v začetku prihodnjega šolskega leta, se komisiji zelo mudi. Zato je tudi izbrala obliko dela, ki bo nakrajša in najbolj učinkovita: organizira namreč razgovore z vsemi prizadetimi šolami in zavodi neposredno.

Komisija za sodelovanje z družbenimi organizacijami in društvi se je lotila odgovorne naloge proučevanja programov dela vseh organizacij in društev, komisija pa obdeluje podatke o delu krajevnih organizacij, ki so jih poslale občinske komisije. Posebna podkomisija proučuje delo komunalnih sekcij, spet druga pa delo v kmetijstvu. Idejno-vzgojna komisija je ravnokar pripravila posvetovanje o tovarniškem tisku, komisija za tisk pa zaključuje z anketo bralcev široko sasnovo akcijo v okviru tednov tiska po komunah. Tudi kadrovska komisija ima polne roke dela s proučevanjem kadrovskih zadev v SZDL. Komisija za družbeno aktivnost žensk, ki v okrajnem merilu še obstaja, pa pripravlja posvetovanje o izkušnjah konferenc po občinah.

Mg.

Dopisujte v vaše komunsko glasilo!

Z IZREDNE SEJE UPRAVNEGA ODBORA TRGOVINSKE ZBORNICE NOVO MESTO

TRGORINA: z lansko maržo

V ponedeljek je bila izredna seja UO Trgovinske zbornice, na kateri so razpravljali o maržah v trgovini za leto 1962. Po vsestranski analizi so ugotovili, da bo višina marže iz decembra lani zadoščala tudi za leto 1962 in da stroški trgovine ne bodo vplivali na povišanje cen. To pomeni, da bodo morala podjetja, ki so na ta račun letos zvišala cene, to vsčladiti z maržo, ki jo bodo doleteli organi komunice. V ta

namen je UO sprejel priporočilo, v katerem je osvetlil tudi druge pojave v trgovini, zlasti glede delitve čistega dohodka, skladov in podobno. Priporočil je, naj bi občinske komisije pri določanju marž in komisije za delitev čistega dohodka upoštevale dosedanja nesoznamerja med podjetji in strokami in da bi iz ekonomske družbenih osnov čvrsteje in enotneje zastavili mehanizem delitve čis-

stega dohodka znotraj podjetij.

Opozoril je na nekatere krjučke primere, na primer: v TP "Gradšče" — Trebnje so v lanskem letu pri istih pogojih dela in pri 12 odst. višji storilnosti prejeli za 29 odst. nižje osebne dohodke kot v TP Straža itd. Analize tudi kažejo, da sta predvsem zunanja in grošična trgovina v Sloveniji visoko akumulativni in sta tako vplivali na porast

cen, medtem ko akumulacija trgovine na drobno niti ne zadošča za najnujnejše sklade. Značilno je tudi, da je bila marža pri živilih in pri industrijskem blagu lani v okraju Novo mesto najnižja v Sloveniji.

P. Z.

Pozdrav za dan mladosti

Vojak Alojz Rogelj iz Osijeka pošilja za dan mladosti lepe pozdrave mami, bratu, sestri in Tonetu Kečku, vsem vaščanom in posebej domači mladini!

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Zvezni izvršni svet je na zadnji seji sprejel več pomembnih predpisov. S posebnim odlokom je dovolil trgovinskim organizacijam notranje trgovine, da lahko uporabljajo 50 odstotkov razpoložljivih sredstev rezervnega sklada za znižanje cen nekurantnega blaga. Nadalje je sprejel predlog, ki ga bo predložil Zvezni ljudski skupščini, o zvišanju najvišje denarne globe za gospodarske prestopke pravnih oseb od 5 na 10 milijonov din in najnižje od 10.000 na 50.000 din. — Najpomembnejši sklep Zveznega izvršnega sveta je sprejem osnutka zakona o prometu blaga in storitev s tujino. Po tem osnutku, ki ga bo morala sprejeti še Zvezna ljudska skupščina, se bodo z zunanjetrgovinskimi posli lahko ukvarjale samo tiste gospodarske organizacije, ki imajo ustrezno materialno osnovo, kakovost poslovanja in strokovne kadre. Če trgovinske organizacije ne prodajajo svojega lastnega blaga, bodo morale za vsak nastop na tujem trgu imeti pogodbo s proizvajalno organizacijo, katere blago prodajajo, oziroma s tistim, za kogar ga kupujejo. Proizvajalne organizacije bodo lahko tudi samostojno nastopale na tujem trgu. — Z učinkovito uporabo zakona o prometu blaga in storitev s tujino bo mogoče omejiti število zunanjetrgovinskih podjetij res samo na tiste gospodarske organizacije, ki s kvaliteto svojega poslovanja in kadrov zagotavljajo tudi prihodnje uspešno uveljavljanje na tujem trgu.

● Dvajsetletnico jugoslovanskega vojnega letalstva so svečano proslavili v vseh enotah in ustanovah tega rodu vojske. Maršal Tito je v brzojavki poveljniku vojnega letalstva pozval letalce, da naj tudi v prihodnjem delu ohranijo tisto, kar nam je najsvetlejšo, in da naj utrjujejo pridobitve naše

revolucije, posebno bratstvo in enotnost naših narodov. — Vrhovni komandant obojnih sil Jugoslavije Josip Broz-Tito je te dni sprejel delegacijo JLA, ki mu je čestitala ob njegovem rojstnem dnevu. — Letalsko-tehnični inštitut Jugoslavije je izdelal novo reaktivno letalo »Galeb«, ki je prestalo vse preizkušnje in pokazalo odlične rezultate. Le-ti nič ne zaostajajo za rezultati reaktivnih letal, ki jih izdelujejo v tehnično bolj razvitih deželah.

● Na seji izvršnega komiteja CK ZKJ, ki jo je vodil tovariš Tito, so podrobno raz-

NOVI PREDPISI ZIS

členili in ocenili dosedanje uspehe pri uveljavljanju sklepov razširjene seje Izvršnega komiteja CK ZKJ in izvršnih komitejev centralnih komitejev Zveze komunistov po republikah. Dogovorili so se tudi o nadaljnjem delu za konkretizacijo sklepov.

● Na seji Izvršnega odbora Zveznega odbora SZDL Jugoslavije so sklenili, da bo v drugi polovici junija plenum Zveznega odbora, na katerem bodo obravnavali osnutek nove jugoslovanske ustave.

● Sekretariat Izvršnega odbora Glavnega odbora SZDL Slovenije je v sredo razpravljal o uveljavljanju krajevnih organizacij Socialistične zveze. V celoti je mogoče ugotoviti, da se Socialistična zveza čedalje uspešneje uveljavlja v splošnem družbenem in političnem življenju ter se tudi v praktičnem delu približuje svoji resnični vlogi. K tej uveljavitvi so s svojo dejavnostjo prispevali predvsem občinski in okrajni odbori SZDL, medtem, ko krajevne organizacije marsikje še niso spremenile starih oblik

Javna razprava in odprto pismo

Po Titovih besedah

da tudi tu ne gre za neopredano, nesmotrno ali kako drugače neutemeljeno stiškaštvo, »rezanje« pov-so-din za vsako ceno, ne glede na škodo, ki lahko nastane. Investirati moramo še naprej, vendar pametneje kot smo zadnje čase. Sole, bolnišnice, ceste — vse to bomo potrebovali tudi jutri. Se bolj kot danes! Toda če vemo, da bodo ne kateri dohodki komune manjši zaradi ukrepov, ki so že tu ali se še pripravljajo, potem, se že sedaj pogovorimo, čemu se bomo za dobo enega leta še odpovedali, čemu pa se ne moremo. Dogovorimo se za vsaki red in pomembnost nalog, ki so pred nami in za katere smo se zedinili že na spomladanskih zborovanjih. Razpravljamo konkretno in konstruktivno, pa uspehi ne bodo izostali.

Marsikatera beseda bo tudi kritično izrečena. Potrebna je, če ni bilo vse prav, kar smo delali včeraj. Toda ne iščimo zajca v grmu, kjer ga ni! Vsak pred svojim pragom in napake bodo najprej odstranjene! Odkrivanje le-teh naj bo posledica analize dosedanjega dela. Narobe bi bilo, če bi zaradi napak izdelovali analize o delu v preteklem času. Če bomo temeljito pogledali delo, bodo napake same izstopile. Odstranimo jih, v bodoče pa skrbimo vsi, da jih bo kar najmanj! Le s skupnimi naporji vseh nas bomo kos nalogam, ki so zdaj pred nami.

Akcija organizacij SZDL v okraju bo torej res široka. Pa še nekaj drugega bo delovna, konkretna, mobilizacijska. Združila se bo s splošnimi naporji naših komunistov, članov sindikatov, zveze borcev in mladine in z vsemi delovnimi ljudmi sploh. Zato bo tudi uspešna!

Pozdrav tovarišu Titu

Dolenjski fantje, ki služijo vojaški rok v Zemunu kot Titovi gardisti, želijo dragemu tovarišu predsedniku republike vso srečo za njegovo 70-letnico plodnega življenja. — Alojz Škufca, Jože Divjak, Peter Sajevec, Jože Papež, Jože Salmič in Franc Korelec.

Danes posvetovanje o zdravstveni službi

Danes popoldne ob 14. uri se bo v mali stekleni dvorani v Dolenjskih Toplicah začelo posvetovanje o novih ekonomskih instrumentih v zdravstveni službi, ki ga je sklical svet za zdravstvo okrajnega ljudskega odbora Novo mesto sporazumno s strokovnim svetom okrajnega zdravstvenega centra in Izvršnega odbora okrajnega zavoda za socialno zavarovanje. Razen referata o novih ekonomskih instrumentih, ki ga bo prebral dr. Neubauer, direktor okrajnega zdravstvenega centra bodo prebrani še trije koreferati.

NABIRAJTE ZDRAVILNA ZELIŠČA!

Cvet: ranjaka (cena 90 din), šmarnice (1.000), gloga-medvedovih hruškic (315), bele deteljice (120), rdeče deteljice (125).

Rastlino: krvavega mlečka (110), njivske mačehe (110), navadne ramšele (200) grenke ramšele (1.000).

Korenine: gozdnega korena (150), repinca (85), koprive-bodeče neže (250), trobentice (150), medvedovih tac (150), velikega divjega janeža (300), malega divjega janeža (600), sladkih koreninje (150), male noricemale beladone (30), rumenege regrata (150), pekočih kopriv (50).

Lubje: brogovite (100), češminovih palic (75), krhlike (80).

Vrščice: gloga, belega trna, medvedovih hruškic (70).

Gomolje: kukavic (900).

Navedene cene veljajo za zelišča, ki so brez tujih primesi in pravilno posušena. Nekvalitetnih zelišč ne odkupujemo. Veliki in mali divji janež nabira samo tisti, ki ga dobro pozna, ker je velika nevarnost zamenjave! Vsa pojasnila in navodila dobite v vaši zadrugi ali v skladišču GOSAD, Novo mesto, Slakova 8.

Uvod v javno razpravo o verifikaciji (priznavanju) dejavnosti, s katerimi se ukvarjajo izobraževalne ustanove, je prejšnji teden začela tiskovna konferenca v Ljubljani, kjer je govoril predsednik republiškega sveta za strokovno izobraževanje Miran Košmelj.

Republiški svet za strokovno izobraževanje je izdelal okvirni osnutek, po katerem naj bi uredili vprašanje izobraževanja in usposabljanja ljudi za poklice. Sole, ki se ukvarjajo z ustrezno dejavnostjo, naj bi imele tak učni program, da bi dal slušatelju temeljito osnovno znanje, ki je potrebno za opravljanje določenega poklica.

Na ta način bi odpravili razne pripravljalne šole — vaje in industrijske — in namesto njih ustanovili poklicne šole, ki bi vzgajale sposobnejši kader. Pri tem je treba poudariti, da specializacije posameznih poklicev ne sodijo več v poklicne šole, marveč v izobraževalne centre pri podjetjih. Za te ni več potrebno, da so družbeno priznane, kakor to tudi ne velja za tisto znanje, ki ga je mogoče pridobiti na samem delovnem mestu v podjetju. Družbeno priznanje pa bodo morale dobiti vse poklicne šole, ki bodo delale po novem izobraževalnem konceptu.

Osnutek za osnovne pogo-

je, ki jih bodo morale izpolniti poklicne šole, je že izdelan. S splošnimi navodili in z navodili za verifikacijo vzgojno-izobraževalnih dejavnosti bomo dosegli, da bo družbeno veljavno le tisto izobraževanje, ki bo ustrezalo verifikacijskim predpisom.

Osnutki navodil za verifikacijo in osnutki splošnih navodil o osnovnih pogojih poklicnih šol bodo v javni razpravi do konca letošnjega junija. S tem je globoko poseženo v sistem uveljavljanja znanja in kvalifikacij kakor tudi vprašanje vajencev oziroma celotne skrbi za kader. Z željo, da bi bile razprave čim temeljitejše,

koncepti ob vprašanju poklicnih šol in kadrov pa vsaj približno ustrezni, je odprta javna razprava, v kateri naj vsi pristojni sveti, zavodi, oblastni organi in organizacije s predlogi dopolnijo predvidena navodila za intenzivnejše usposabljanje kadrov. Da bi bilo to doseženo in da bi o tej problematiki razpravljali čim širši krog ljudi, je republiški svet za strokovno izobraževanje izdelal posebno brošuro in jo razposlal gospodarskim organizacijam, svetom za šolstvo in drugim, ki se ukvarjajo s problemi izobraževanja. V brošuri je tudi odprto pismo, naslovljeno ustreznim in samoupravnim organizacijam, ustanovam, družbenim službam, strokovnim združenjem in društvom v LRS. Pismo nazorno govori o tistih vprašanjih strokovnega izobraževanja, ki jih je treba najprej rešiti, če hočemo dober kader v podjetja in sploh v vse gospodarske organizacije.

Izšel je Dolenjski zbornik 1961

V rokah imamo pravkar izšlo najnovejšo knjigo Dolenjske založbe: DOLENJSKI ZBORNIK 1961. S finančno pomočjo nekaterih kolektivov in OLO ga je izdala naša domača založba, gradivo je zbral uredniški odbor (Milan Baškovič, Jože Dular, Tone Gošnik, Janko Jarc, Severin Šali in Stanko Skalcer), uredil pa ga je Stanko Skalcer. Knjigo — zbornik je prerasel pričakovani obseg, saj ima kar 304 tekstne strani! — je opremljen inš. arh. Franc Filipič; naslovnna stran človeka prevzame: spomenik na partizanskem grobišču v Jelendolu na Rogu.

Prvi Dolenjski zbornik je posvečen 20-letnici ljudske revolucije, taka pa je tudi njegova osrednja vsebina, ki jo tu zavoljo pomanjkanja prostora danes samo naštejemo:

Razprava »Leto 1941 na Dolenjskem« je obširnejši prikaz razvoja političnih sil, predvsem KPJ, v letih pred zadnjo vojno, v pripravah na revolucijo in do napada na Bučko. Zanimive so »Predstraže ilegalnega Novoga mesta« Iva Pirkočiča, medtem ko je Stanko Skalcer obdelal »Kozjanski bataljon od septembra 1942 do poletja 1943«. O materialnih osnovah šolstva, kulture in zdravstva v novomeškem

okraju piše Vilma Pirkovič, Jože Toporišč pa je prispeval razpravo z naslovom »Besedni umetnik in družbena vloga književnosti«. O podobi antičnega podeželja na Dolenjskem in v Spod. Posavju v luči najdb na avtomobilski cesti poroča Peter Petru, o vokalizmu moščanskega govora v Ribnici pri Jesenicah Sonje Petru, medtem ko je Danica Zevart pripravila Etnografsko gradivo Antona Jožefa Babnika. O razvoju gospodarstva v okraju piše Marko Ivanetič, Lado Smrekar pa je opisal prvi mednarodni kiparski simpozij »Forma Viva« v Sloveniji. Janez Gartner poroča o Trdinovih nagradah okrajnega sveta Svobod in o lanski dejavnosti Svobod v okraju.

Štirih zaslužnih pokojnikov so se spomnili ostali sodelavci zbornika: Jože Dular piše o Niku Zupančiču, dr. Emilijan Cevc o kiparju Jakobu Savinšku, Janko Jarc o pisatelju Josipu Westru, medtem ko je pokojnemu slikarju Vladimiru Lamutu posvečen odlomek iz nagrobnege govora Božidarja Jakca. Zbornik poživljajo števil-

ne fotografije in risbe, uvodno besedo pa je knjigi napisala podpredsednica OLO inš. Vilma Pirkovič. Kakor smo zvedeli, bo prišla knjiga že te dni v prodajo.

Čisti osebni dohodki še prehitvajo storilnost in proizvodnjo!

Najnovejši podatki, ki jih je zbral OLO o gibanju gospodarstva v okraju za razdobje januar-april 1962, povedo, da so planska predvidevanja za letošnje leto dosegla konec aprila naslednje uspehe:

celotni dohodek s 30,9 odstotka, materialni stroški 31,2 odstotka, amortizacija 35,5 odstotka, prispevki družbi 28,7 odstotka, čisti osebni dohodki v gospodarstvu 32,1 odstotka in skladi podjetij 36,6 odstotka od letnega plana.

V primerjavi s lanskim istim obdobjem pa se je v okraju povečal:

celotni dohodek za 26,9 odstotka, materialni stroški za 22,6 odstotka, amortizacija za 38,6 odstotka, prispevki družbi za 17,4 odstotka, čisti osebni dohodki v gospodarstvu za 17,5 odstotka, medtem ko so skladi podjetij večji za 115,1 odstotka.

O zbranih podatkih razpravljajo te dni vsi sveti OLO, ki se bo v kratkem sestal na svoji seji. Čisti osebni dohodki so se v primerjavi s povečanjem celotnega dohodka v okraju zadnji mesec premočno dvignili; OLO opozarja zato vse gospodarske organizacije, da naj stalno skrbijo za pravilno sorazmerje med proizvodnjo, storitvami, stroški in osebnimi dohodki.

Proizvodnja in storitve v vseh panogah potekajo po najnovejših podatkih OLO v glavnem skladno z letno dinamiko. Spomladanska setev se s predvidenimi agrotehničnimi deli nadaljuje in bo v celoti uresničena.

Podatki o uresničevanju proračunov OLO in ObLO kažejo, da so doseženi dohodki s 30. aprilom za 5,7 odst. pod matematičnim povprečjem 4 mesecev. Proračunski izdatki so zato omejeni na najnujnejše osebne izdatke in poravnavo lanskih obveznosti.

—iz—

Pravilnik lakomnih želja

Čprav nima podjetje ELEKTRO NOVO MESTO nobene proizvodnje, temveč samo razdeljuje električno energijo, neprestano in neopravičeno dviguje osebne dohodke — Kljub opozorilom sindikatov: trmasto naprej po zgrešeni in sebični poti! — »Specialni dodatek za 39 let službe...« — Bo kolektiv ELEKTRO take nepravilnosti še dolgo trpel?

Pred seboj imamo pravilnik o delitvi osebnih dohodkov podjetja Elektro Novo mesto. Obsežen je, vrsto členov vsebuje, in vendar je kopica besed in določil, skratka vsega, kar je v njem, povzročila kolektivni in družbi veliko škodo. Naj že takoj v začetku poudarimo, da tega ni kriv pravilnik, ar pač tisti, ki so ga izdelali, in ves kolektiv. Sodbo o tem, kdo je kriv največ, pa prepustimo kolektivu.

Za uvod naj postrežemo z nekaj podatki, ki naj bodo osnova za razglabljanje, ki ga nameravamo pričeti. V Elektro Novo mesto so v letu 1960 razdelili 35 milijonov 407 tisoč din neto osebnih dohodkov, v letu 1961 pa 58 milijonov 381 tisoč din. Masa osebnih dohodkov je v letu 1961 torej porasla za 65 odstotkov, povprečni osebni dohodki na zaposlenega pa za 72,9 odst. Kolektiv je v letu 1961 za nekoliko znižal materialne stroške, ostali pokazatelji pa ne kažejo omembe vrednih izboljšav in izpremenj. Ne moremo pa mimo dvojnega: v letu 1961 se je celotni dohodek podjetja povečal za 6,3 odst., čisti dohodek pa je hkrati za 100,5 odst. večji!

vidne anomalije pri obračunu osebnih dohodkov, ki so konec leta 1961 izredno porasli. V vodstvu podjetja so skušali razdositi člane kolektiva, ki so to dokazovali, oceniti kot »zaostale...«. Po burni razpravi na sestanku, ki ga je sklical sindikalna podružnica, je bilo videti, da so le razumeli, kaj je prav in kaj ni. Nezažrjeni porast osebnih dohodkov, ki se je, žal, nadaljeval tudi letos, pa kaže, da je bila »spokornost« samo navidezna. V januarju letos so izplačali 3 milijone 100 tisoč din osebnih dohodkov, v februarju 3 milijone 625 tisoč, v marcu 3 milijone 812 tisoč, v aprilu pa že 4 milijone 470 tisoč din. Izplačani osebni dohodki rastejo, hkrati pa se izpreminjajo tudi kategorije izplačil. V januarju letos je še nekaj članov kolektiva, ki prejema do 20 tisoč din osebnih dohodkov, v februarju je le še nekaj takšnih, ki dobivajo manj kot 23 tisočakov, rapidno pa raste število tistih, ki imajo prejemke med 23 in 30 tisoč na mesec. V aprilu letos povprečni osebni dohodki v kolektivu že presežejo znesek 30 tisoč din.

ka? Kolektiv ni imel za to nobenih zaslug, ker se je čisti dohodek tako povečal samo zaradi ugodnejših instrumentov v novem gospodarskem sistemu. Za nekoliko so znižali le materialne stroške, vendar so to lahko storili nemara zaradi tega, ker so zmanjšali število inkasentov; prav to pa je povzročilo negotovost med potrošniki: lani so namreč uvedli dvomesečno pobiranje in obračun tokovine, bojda zato, da bi potrebovali manj inkasentov...

Kje so torej vzroki? V pravilniku jih moramo iskati! Ko ga človek prebrja, je na prvi pogled opaziti, da ni zraven na domačem željniku. V Novem mestu so ga, kot je videti, le »okritili in oplemenitili«. Koncept je najbrž posredovala ELES iz Ljubljane.

»Merila«, ki pa niso merila

Pravilnik mora vsebovati merila, ki spodbujajo k poštenemu, prizadevnemu delu proizvajalcev. Merila v pravilniku Elektro te velike raloge niso opravljala, zato pac naziva »merila« ne zaslužijo. Razdelimo jih lahko v štiri skupine. Relativna vrednost delovnega mesta je eno izmed prvih »meril« tega pravilnika. Po nazivu sodeč naj bi bila vrednost delovnega mesta odvisna od

tega, koliko sta kolektiv ali posameznik v obračunskem obdobju ustvarila. »Relativna vrednost« pa se je izrodila v navadne tarifne postavke, kakor je razvidno iz tabele, ki je pravilniku priložena. Se zanimivejša je druga skupina meril: sem spadajo najrazličnejši »dodatki«, ki so vplivali, da so se članom kolektiva neodvisno od njihovega truda tako zaviljivo povečevali prejemki. »Dodatek za pogonsko pripraviljenost« so po 1. osnutku prejeli vsi — od direktorja do snadžilke... Nagrade za izredne uspehe v znesku od 5 do 50 tisoč din (pogrešamo podrobneje utemeljitev, v kakšnih primerih se lahko izplačajo), so drugo merilo. Nagrade za stalnost pa so svojevrstnem »ventil«.

Vsaki član kolektiva, ki je v podjetju več kot 2 leti, ima pravico prejemanja za vsako leto po 3 tisoč din tega dodatka, »starejši« člani kolektiva pa so na ta račun prejeli tudi čedne vsotice.

Nagrade za 10-letno službovanje v podjetju. Pravilnik pravi, da lahko kolektiv razdeli po sklepu DŠ primerne nagrade v obliki enakih daril večjemu številu članov kolektiva hkrati, na slovesen način. Ko prebereš ta člen, ti kar nekako manjka še dostavitev: »ob primerni iluminaciji in ob igranju godbe na pihala...« Na račun tega člana so za 1. maj letos razdelili 46 zaposlenih ur v vrednosti nekaj več kot milijon 400 tisoč din, o čemer smo že poročali.

Nato še člen, ki določa, da lahko kolektiv ob upokojitvi izplača vsem, ki so nad 10 let v podjetju, enomesečne prejemke kot nagrado. Tu nam misel nehoté uide k vodilnim ustjem v Elektro, ki so tik pred upokojitvijo. V vrsti najrazličnejših dodatkov je opravičljiv samo člen, ki določa, da lahko kolektiv deli posameznim članom podpore.

Kje je ekonomski uspeh?

V tretjo skupino meril štejejo leta službe, za katera določa pravilnik Elektro spet posebne dodatke. Z leti službe in s pridobljeno prakso resda raste sposobnost delavca, vendar pa je to merilo zelo okorno in neprimerno, saj je mnogo pravičnejše merilo in ocenjevali delo. V seznamu tarif dodatkov za službeno leta zlasti bode v oči določilo o tarifi za 39 let službovanja, ko vendar vemo, da je v naši družbi z zakonom določen 35 let trajajoči delovni staž. Videti je, da direktor ni pozabil na noben dinarček, ki bi se ga dalo »potegniti«...

V zadnji skupini meril je začetni ekonomski uspeh podjetja. Kako malo so bili od njega odvisni osebni dohodki, smo se že prepricali. K »ekonomskemu uspehu« Elektro je precej pripomogel tudi tako zvani »dodatek za pogonsko pripraviljenost«, ki ga ELES izplačuje Elektro podjetjem. Naj omenimo, da je ta dodatek nemalokrat presegel kvoto skupnih mesečnih osebnih dohodkov v kolektivu!

Razdeljevanje električne energije ni proizvodna dejavnost. Električna energija je živček sodobnega gospodarstva, proizvodnja in potrošnja jo nujno potrebujeta. Dejavnost Elektro je torej kaj malo odvisna od trga in tržnih razmer. Oskrbna z elektriko je dolžnost Elektro, odgovorna dolžnost sicer, pa vendar dolžnost. Vprašuje se: kaj in koliko so storili, da bi to svojo dolžnost laže in boljše opravljali? To vprašanje se vsiljuje zlasti zato, ker je pravilnik delil akumulacije, nastalo mimo zaslug kolektiva, na osebne dohodke. Zato ker je pravilnik molče prezrl pri ugotavljanju ekonomskega uspeha podjetja dejstvo, da naj kolektiv kot preudaren gospodar porabi za osebne dohodke le tista sredstva, ki so doseže-

na z rezultatom dela, z vneto kolektiva in z dobrim gospodarjenjem, da pa je dolžan tisti del dohodka, ki je odvisen od trenutnih gibanj na trgu in pogojev izven moči kolektiva, vložiti v razvoj svoje dejavnosti!

Alli so to res proizvajalci?

Tako se nehoté vpraša človek, ko pregleduje vse, kar se je dogajalo v Elektro Novo mesto. Spostujemo in cenimo napore in življenjsko nevarno delo električarjev, ki hodijo od napetih zicah, plezajo na drogove in skrbijo, da imata proizvodnja in potrošnik dovolj električne energije, kljub temu pa se vsiljuje vprašanje: kako je mogel kolektiv kljub večkratnim resnim opozorilom dopustiti, da se je delitev osebnih dohodkov, mimo vsake moralne razvija skorajda v pravilni praveci grabež? Ali še sploh lahko obvelja izgovor: Dali so nam! Nismo vedeli, od kod! Ki ga v takšnih primerih radi uporabljajo delavci? Takšen izgovor je pač nevreden našega proizvajalca, ki je že osvobodil spon meznega dela!

Kdo je kriv? Povedati smo že, da si deli krivdo ves kolektiv, prav zato pa je toliko bolj dolžan poiskati v svoji sredstvi, ki so krivi največ! Tisti, ki se njihovi obrabi prikazujejo izza vsakega člana v pravilniku tam, kjer govori ta o raznih »dodatkih«: Ljudi iz vodstva, ki so brez morale nazvali »harmoniko« osebnih dohodkov v nedogled in pozabljali, da neopravičeno delijo družbeno sredstva! Ljudi, ki so sili kot je videti, tik pred upokojitvijo skušali zagotoviti visoke osebne dohodke zato, da bodo imeli visoke pokojnine!

Pravilnik, ki je dovoljeval takšne nepravilnosti, pa naj kolektiv zamenja z boljšim, s takšnim, ki bo vsakogar pravično plačal po njegovem delu!

Ob govoru tovariša Tita v Splitu je večini naših delovnih ljudi srce malo hitreje poskočilo. Odkrita, ostra, veseskozi konstruktivna beseda predsednika republike je segla v živo; pričakovali smo jo, saj smo tako odkritosti pravi od njega že veseskozi vajeni! Popolnoma točno je, kot je zapisal »KOMUNIST« v svojem uvodniku:

»Kristalno jasna Titova misel, izražena v njegovem govoru v Splitu, se je vtkala te dni v vse naše sestanke in pogovore, prišla je v siceršno hišo, ohrabrila je ljudi in osvobodila njihovo vero v naše možnosti, da premagamo vse tisto, s čimer nismo zadovoljni. To tudi ni nič čudnega. S kultiviranim občutkom izkušenega revolucionarja, ki v stiku z ljudstvom črpa svoj navdih, je Tito v Splitu povedal tisto, kar misli ljudstvo...«

Po Titovem govoru smo slišali tudi v našem okraju nešteto iskrenih, hvaležnih, besed, da je tovariš maršal govoril nam vsem »iz srca v srce«. Pojavilo pa se je tudi nekaj mnenj, češ »...da se vse to nas ne tiče, da zadeva le nekateri in pod. Hkrati so posamezniki raznesli prazne govornice o »zaprtih funkcijah in direktorjih« v Ljubljani, Celju, Velenju, Kopru itd. Začele so krožiti govornice: »Si slišal... Ali že veš... Kaj res še ne veš?...« itd.

Roko na srce: posamezniki (navadno taki, ki sami prav malo ali nič ne prispevajo k naporom za naš lepši jutrišnji dan, pa stari, vedno nezadovoljni govrnjaci in tudi taki, ki špekulirajo s tem, kar so delali nekoč!) čvakaajo takole:

- Pa ste jih dobili svi na občini, ali ne?
- Aha, zato so davki, ker ste tam tako in tako zapravljali!
- Zdaj bomo pa »mim delili, nič več »oni«!
- Komisija za vsklajevanje načel delitve dohod-

ka bo že sama napravila red!

— Manj bomo delali, pa več dobili!

Itid. itd. Mar ni tako pojmovanje Titovega govora vse prej kot pravilno? Imamo ljudi (k sreči res samo posamezne izjeme!), ki h globoki, odkriti kritiki in konstruktivnim pripombam za izboljšanje nepravilnosti v dosednji praksi zdaj pristavljajo svoje piskrčke, polne sebičnih, enostranskih, maščevalnih in drugačnih naklepov. Gre za pojave praznega, pa zato nič manj škodljivega kritikastrstva.

Z brezosebno (ali pa tudi osebno) in neutemeljeno kritiko rušimo ugled ljudi, napačno vrednotimo njihove napore, jim jemljemo voljo do dela in pod. Mar je bil Titov govor res namenjen le občinskim odbornikom? Ali nima vsak državljan pravico in dolžnost, da s svojim glasom

potrdi davčno politiko in proračun za delitev sredstev v komuni? Mar ni tovariš Tito opozoril tudi naše kmete na njihovo dolžnost, da več in ceneje pridelajo, da moramo tudi v kmetijstvu pogumno napredovati, da se je treba prav zavoljo njunega napredka združevati, da bi dosegli boljše in sodobnejše obdelovanje zemlje? V okraju smo namreč slišali nekaj pripomb z vasi: »Aha, pa vas je tovariš Tito kritiziral, vas v mestih!!« — Kdo pa je pri nas »mim« in »oni«? In še: mar so komisije za vsklajevanje načel delitve dohodka res več kot ljudski odbor, ali pa samo njegov pomožni organ, ki mu je seveda naložena nadzorna naloga?

Mar ni tovariš Tito v Splitu dejal tudi tole: »Dobro moramo zavijati roka-ve, da bi nam uspelo najprej preprečiti, da bi se stvari razvijale tako kot

doslej, potem pa, da bi jih postopoma popravili.« Ali pa: »...V čem je bila, n. pr., slabost nekaterih naših delovnih kolektivov? V tem, da niso izkoriščali pravic, ki jih imajo. Kajti če delovni kolektiv upravlja po svojih organih, potem mora nositi tudi odgovornost in ne samo dovoliti takih stvari...«

Prebirajmo besede tovariša Tita iz Splita še in še! Našli bomo v njih tudi sami sebe, naš kraj, našo občino in naš okraj! Našli bomo v njih tudi krepko podčrtano resnico, da sta kritika in samokritika sredstvo za demokratizacijo družbenih odnosov, da morata postati vsakdanja živa politična praksa, zeno besedo: pogoj, da se posamezno in kolektivno usposobimo za hitrejši korak naprej. Našli pa bomo v govoru tovariša Tita tudi ostro obsodbo praznega kritikastrstva, kateremu velja naš odločen boj!

S POSVETOVANJA O TOVARNISKEM TISKU NASEGA OKRAJA

OBVEŠČANJE: POGOJ UPRAVLJANJA

V torek dopoldne se je zbralo v Novem mestu 23 predstavnikov gospodarskih organizacij, kmetijskih zadrug in nekaterih ustanov iz okraja na posvetovanje o tovarniškem tisku. Analizo sedanjega stanja tega obiska v okraju je podal član komisije za idejno vzgojno delo pri okr. odboru SZDL Severin Sali, o vlogi in problemih sredstev za informiranje pa je razpravljal sekretar okr. odbora SZDL Miro Gošnik. Udeleženci posveta so ugotovili, da praksa potrjuje znano tezo, da le večja obveščenost zagotavlja poglobljeno samoupravljanje. Hkrati so podčrtali, da glede obveščanja kolektivi zaostajajo za skrbjo, ki jo temu vprašanju posvečajo organizacije SZDL. O vsebinskem in oblikovnem urejanju glasil

delovnih kolektivov je poročal Tone Gošnik; predlog okrajne komisije za tisk, da bi pripravila enodnevni seminar za uredniške in glavne sodelavce tovarniškega tiska, so sprejeli udeleženci posvetovanja kot konkretno pomoč za uresničevanje svojih nalog.

Na posvetovanju smo med drugim zvedeli, da pripravljajo svoj tovarniški list v sevniški »Liscia«, znova ga bodo začeli izdajati v SGP PIONIR, prav kar pa je izšla prva številka obveščevalca kolektiva KZ v Trebnjem. Svoje glasilo bi radi imeli tudi v prevoznem podjetju »Gorjanci«; ni odveč njihov predlog, da bi transportna podjetja iz Brežic, Krškega in Novega mesta imela morda skupno glasilo. Nekaj podobnega bi n. pr. lahko imela tudi sorodna

podjetja lesne stroke v Sevnici in morda še kje.

Krajevni samoprispevek Črnomalčanov

Črnomalčani bodo vplačali v letu 1962 krajevni samoprispevek v višini 4,5 milijona din. Ta sredstva je stanovanjska skupnost deloma že uporabila za ureditev cestne razsvetljave v mestu samem, preostala sredstva pa bo vložila v ureditev najnujnejše servisne službe.

Tudi v celjskem okraju bodo izboljšali telefonsko omrežje. V Celju že deluje avtomatska mrežna skupina, vendar ta ne krije vseh potreb. Z večjimi investicijami pa se bo avtomatska telefonska mreža razvila tudi v drugih krajih. Zmožljivost avtomatskih telefonskih central na območju celjskega PTT podjetja se bo povečala za 1800 števil, razen tega tudi za 250 števil v medkrajnem prometu.

DELOVNI KOLEKTIV

ZDRAVILIŠČE DOLENJSKE TOPLICE

CESTITA ZA KRAJEVNI PRAZNIK VSEM TOPLIČANOM IN JIM ŽELI, DA BI IMELI PRI DELU ZA NAPREDEK KRAJA KAR NAJVEČ USPEHOVI!

POROČILO S SEJE SVETA ZDRAVSTVENEGA DOMA V TREBNJEM

Malo je morale v izgovoru: »Tudi drugod je tako...«

Računovodkinja: »Ni bilo nobene goljufije!« — Upravnik zdravstvenega doma pripravljen vrniti neopravičeno sprejete zneske! — Člane sveta zdravstvenega doma čaka še precej dela, da bodo utrdili upravljanje v ustanovi in spoštovanje zakonodaje — Čemu ni kolektiv predložil pravilnika še enkrat v pretres, ko je videl, kakšne zneske dobivajo posamezniki? — Posebna komisija bo pregledala celotno poslovanje

V četrtek, 17. maja ob 13. uri, se je v Trebnjem sestel svet zdravstvenega doma in med drugim razpravljalo o gradivu v zvezi z izplačili osebnih dohodkov, ki smo ga objavili v zadnji številki. Ze v dopoldanskih urah je bilo v vseh lokalih, po ulicah in cestah, skratka povsod, kjer so se ljudje zbirali na pomenek, slišati mnogo razprav o nepravilnostih v zdravstvenem domu. Z zadovoljenjem ugotavljamo, da so vsi pogovori ostro obsodili ta pojav.

Svet je na seji nanizal precej ugotovitev, ko odgrinjajo zavoso skrivnosti visokih dohodkov. Res je, da je novi pravilnik na eni izmed sej

svet sprejel, toda s pridržkom, da mu uprava, ko bodo izračuni znani, vso zadevo še enkrat predloži v pretres. Nihče namreč ni vedel, kolikšna bodo izplačila po novem pravilniku. Ta sklep ni bil uresničen. Svet je imenoval komisijo, ki naj bi sodelovala pri izdelavi pravilnika, toda računovodkinja je izjavila, da komisija za to ni pristojna. Kot trdi, je takšna navodila prejela iz Novega mesta. O izplačilih honorarjev, nadur, posebnih izplačilih (tovrstni zaslužki so, kot je videti, nadvse »cveteli«) se je svet zedinil v stališču, da je bil novi pravilnik edino merilo za izračun osebnih dohodkov in da so torej vsa »postran-

ska« izplačila protizakonita. Pravilnik bodo še enkrat temeljito preštudirali in izplačila preverili. 139.000 din razlike v honorarju, ki so bili izplačani računovodkinji Marti Prijatelj, je utemeljenih s pogodbo, katero je overil sekretariat RIS za občo upravo pod številko 32119 dne 14. 2. 1961 in opremil s klavzulo »odločba je po zakonu utemeljena«. Gre za pogodbo, ki je na žalost brez datuma in ustvarja honorarno delovno razmerje od 1. 4. 1960. No osnovni te pogodbe je dobila izplačan prej omenjeni znesek. Na pripombo o delovni disciplini je računovodkinja odgovorila: »Prihajala sem na delo ob pol 8

ali 8. uri z dovoljenjem upravnega odbora zaradi otrok, nisem pa nikdar delala manj kot 7 ur!« Vprašujemo se, kaj bodo k temu rekli delavke po tovarnah, ki si takšnih »olajšav« ne morejo privoščiti, čeprav so njihovi prejemki kljub pridnemu delu 3 ali 4-krat manjši, vrhu vsega pa se mnoge izmed njih vozijo na delo in puščajo doma kopico otrok brez nadzorstva.

Oglejmo si še izplačilo razlike osebnih dohodkov za računovodkinjo za čas od 1. aprila 1961 do 1. novembra 1961. Na račun te razlike je po novem pravilniku prejela okoli 200 tisoč. Svet je bil mišljenja, da jo je prejela neopravičeno, ker je bila šele s 1. avgustom 1961 nastavljena kot redna delovna moč, za honorarne uslužbenke pa pravilnik ne velja. Računovodkinja trdi, da ima odločbo o namestitvi, iz zapisnikov sej sveta pa je razvidno, da je slednji o namestitvi razpravljala v februarju 1961, vendar je Marta Prijatelj namestitev takrat zavrnila, ponovno pa je razpravljala svet o tem šele 16. 7. 1961 in potrdil njeno nastavitve. Analogno s tem je bila torej kot redna delovna moč

lahko nameščena šele s 1. avgustom 1961.

Kaj sta povedala dr. Jože Pavlin in Marta Prijatelj na seji sveta v svoj zagovor? Dr. Pavlin je priznal, da drži ugotovitev sveta o tem, da zdravstvene storitve niso bile kvalitetne, ker jih en sam zdravnik pač ni zmogel. Ko je govoril o izplačilih, je poudarjal, da je povsod tako, da pravilnika niso naredili sami in da je neopravičeno sprejete zneske pripravljen vrniti. Računovodkinja je bila malo bolj »odločna«: »potočila je precej solz in veseskozi zatrjevala le to, »da ni goljufije... Vprašujemo se, kaj je »samo po sebi naneslo« tolike denarje, kot je med drugim omenil dr. Pavlin? Vsekakor je najbolj obsodbe vreden izgovor, »da je tudi drugod tako...« Brez vsake morale in dostojanstva je ta izgovor, saj zapira oči pred trideset tisoč delavcev v naši proizvodnji, ki dan za dnem težko delajo za 17 ali 18 tisočakov na mesec. Mar niso prav ti prispevali svoj znoj za to, da je nekaterim »naneslo samo od sebe«? Mar se ni prav na raču teh delovnih ljudi tudi v našem okraju pojavilo nekaj deščelnih dobičkarjev brez morale in dostojanstva, ki bo-

do zdaj skušali v svoj zagovor ugotavljati, »da je tudi drugod tako«? Tak izgovor in zagovor zavračamo in obsojamo! Vse primere, kjer je »tudi tako«, pa bo treba raziskati!

TEMELJITO, ODLOČNO TER BREZ SENTIMENTALNOSTI!

Za konec morda še majhen komentar na račun sveta zdravstvenega doma v Trebnjem. Od četrtkov seje smo si obetali več! Videti je, da je bil svet ves čas svojega dela premalo odločen (to velja tudi za stari svet!) Neodločnost članov se je kazala še najbolj pri volitvah komisije, ki bo morala to zadevo v ZD Trebnje dokončno razčistiti. Nihče od prisotnih »ni imel časa«, da bi bil lahko član te komisije! Če ne bi tovariš iz Novega mesta pristal, da bo njen član, najbrž dveh predstavnikov sveta za to komisijo ne bi mogli najti... Samokritika, ki so jo izrekli na seji o svojem delu že v začetku, je premalo, to bi jim radi povedali. S posipenjem pepela si ne bomo pomagali, pač pa le s hitro, živo in odločno akcijo. Vzrokov zanj imajo člani sveta trebanjskega zdravstvenega doma več kot dovolj!

Mlad, a dober delavski svet

Hitro sta pretekli dve leti, obdobje naporov in teženj za čim boljše uspeh proizvodnje in dobrega gospodarjenja. Razprave in

izvodnjo in plan pa dosega- gati z najmanjšimi stroški.

Za vse to se je zavzemal tudi stari DS, ki je uresničenje nalog prenesel na nove samoupravne organe. Nov delavski svet v tovarni pohištvu je bil izvoljen 14. aprila. Sestavljajo ga člani, proti katerim ni bilo ugovorov in ne pripomb že takrat, ko so kandidirali. V organu je 17 članov, od tega samo trije, ki so bili v DS. Povprečna starost je 30 let, zastopane pa so tudi

mladinci so tudi v šestčlan- skem upravnem odboru. Volja kolektiva, da se v upravne odbore in samoupravne organe izvolijo res najzaslužnejši člani obeh spolov in obeh starosti, se je s tem uresničila, kolektiv pa ima vanje vse za- upanje.

Ze po prvi seji DS je samoupravni kolektiv iz svojih vrst izbral ljudi, ki bolj kot ostali razpravljajo o problemih proizvodnje, novih navodilih in predpisih, ki narekujejo spremembe v delitvi čistega dohodka in osebnih dohodkov. Ker so v DS predvsem mladi ljudje, bodo zanje pripravljene seminarji, na katerih se bodo usposobili za samostojne in sposobne upravljalce.

V sedanji mandatni dobi čakajo DS in celoten kolek- tiv težke naloge, predvsem tiste v zvezi z rekonstruk- cijo podjetja. Če si hočejo zagotoviti mesto na zunanjem trgu in konkurirati drugim podjetjem te vrste v Sloveniji in tudi v drža-

vi, je rekonstrukcija še ce- lo potrebna. V obnovljeni tovarni bi z novimi 80 ljudmi, kar pomeni za kolektiv ena in polkratno povečanje te vrste, povečali tudi brutoprodukt od seda- njih 360 milijonov na 800 milijonov dinarjev. Podjet- je s tako veliko proizvodn- jo pa bi že dostojno zastop- alo lesno industrijo v Spodnjem Posavju in bi ugled brežiške občine, ki je v zadnjih letih postavila »na noge« nekaj močnih podjetij, še povečalo. B.

Komisija že dela

Ena izmed važnejših točk zadnje seje ljudskega od- bora je bila tudi imenova- nje komisije za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka v gospodarstvu in ustanovah. V komisijo so bili imenovani: Alojz Čr- nec, Marjan Uršič, Slavko Cejlan, Slavko Molan in Mi- loš Kovačič, stalna tajnica komisije pa je Mimica Av- sec. Komisija je začela medtem že delati, saj jo čaka kopica odgovornih in pomembnih nalog.

MILAN ŠEPETAVC — NOVI PRED- SFDNIK OBLO V BREŽICAH

12. maja je bila v domu JLA v Brežicah seja občinskega ljudskega odbora, na kateri so med drugim razpravljali tudi o izidu nado- mestnih volitev v 6. volilni enoti (Stara vas, Gregorice,

Novi predsednik ljudskega odbora brežiške komune je Milan Šepetavc

Dramlje). Iz poročila man- datno-imunitetne komisije in volilne komisije smo slišali, da so volitve potekle v redu, za odbornika te vo- lilne enote pa je bil izvol- jen kandidat Milan Šepe- tavec, ki je na tej seji tudi zaprisegel.

Dosedanji predsednik ob-

činskega ljudskega odbora tovarniš Mirko Kambljč je zaradi odhoda na Visoko šolo za politične vede nastopil študijski dopust, hkrati pa je zaprosil ljud- ski odbor za razrešitev. Od- borniki so razrešitev spre- jeli in dosedanjemu pred- sedniku zaželeli mnogo uspehov pri nadaljnjem delu. Za novega predsedni- ka je bil nato na predlog desetih odbornikov, ki ga je podal Anton Zorčič, soglas- no izvoljen tovariš Milan Šepetavec, naš rojak iz Gre- gorice pri Stari vasi. Tovariš Šepetavec je bil aktiven bor- eec NOV od leta 1942. Ze med vojno je opravljal važ- ne politične naloge, po osvoboditvi pa je bil na od- govornih vojaških položajih, v JLA pa ima čin rez- zervnega majorja. Doslej je bil direktor »Mesarije« v Novem mestu, od tam pa je prišel v domačo občino. — Odborniki so novega pred- sednika ljudskega odbora toplo pozdravili in mu žel- ljo ob izvolitvi velike uspe- hov pri odgovornem delu. Njihovim željam se pridru- žujejo tudi vsi politični in družbeni čelniki v vsemi občani brežiške komune!

VINKO JURKAS

BREŽIŠKE VESTI

sklepi na sestankih upravnih in samoupravnih orga-

Z zadnjih volitev novega delavskega sveta v tovarni pohištvu

nov v tovarni pohištvu v Brežicah so hoteli doseči predvsem nekaj; da bi podjetje rekonstruirali, pro-

žene (2 člana) in mladina (4 člani), ki predstavlja v podjetju okrog 40 odstot- kov zaposlenih. Žene in

Iz šolskega centra za blagovni promet v Brežicah

Delo šolskega centra za bla- govni promet v Brežicah se je v letošnjem šolskem letu pre- cej razširilo. Razen rednega pouka je bilo več predavanj ter tečajev za izobraževanje od- raslih. V zimskih mesecih je obiskovalo 69 članov ZB tečaje v Brežicah in v Novem mestu. Vsi so opravili izpite za kvali- ficirane ali visoko kvalificirane trgovinske delavce (prodajalce, poslovođe, skladiščnike). Od februarja do aprila so bila pre- danja za odkupovalce v KZ. Res je čudno, da so se te- čajja udeležili le odkupovalci iz kmetijskih zadrug Brežice, Cr- nomeč, Novo mesto, Sevnica in Videm-Krško. Kje so drugi? V okraju je 14 kmetijskih za-

drug. Vemo pa, da je v naših zadrugah le malo trgovsko izo- braženih kadrov. Novembra bo- mo s tečajem nadaljevali, ob koncu aprila 1963 pa bodo opr- avili končne izpite prvi odkup- valci v kmetijskih zadrugah v Sloveniji.

Glavno torišče dela je v ml- adinskih oddelkih, saj obiskuje pouk skupno preko 199 vajen- cev iz novomeškega okraja ter iz Zasavja. Ker v teh oddelkih letošnji uspehi niso bili ravno najboljše, so se pred nekaj dnevi sestali stari, zastopniki skoraj vseh trgovskih podjetij, profesorji Centra in vodstva razrednih skupnosti. Na sestan- ku, ki je že drugi v tem letu, je bila udeležba izredno dobra, kar kaže dovolj zanimanja za napredek in uspeh mladine, ki je sedaj na obveznem šolanju.

Ravnateljica centra je uvoda- ma nanzala nekaj misli o vzgoji mladine ter analizirala dosedanje uspehe in neuspehe, nakar je sledila plodna raz- prava.

NAŠA DACT

Delovni kolektiv živilskega kombinata »Zito« v Ljubljani je v počastitev 17. obletnice osvoboditve največjega sloven- skega mesta svečano odprl no- vo tovarno testenln »Pekatek«. Tovarna je veljala 250 milijon- nov dinarjev, ni pa še dokonč- no urejena, saj bodo v prihod- nje dogradili še več skladišč, pekarno itd. Predvidena je tudi tovarna keksov.

Blagovna izmenjava s so- sednjo Avstrijo neprerastano na- rašča. 1958 smo v Avstrijo izvo- zili za 18,8 milijona dolarjev raznega blaga, dve leti kasneje pa se je uvoz v to državo po- večal že na 30 milijonov dolar- jev. Nekoliko hitreje kot izvoz je naraščal uvoz. Tako smo 1958 od severnih sosedov uvozili za 25,3 milijona dolarjev blaga, 1960 pa že za 37,4 milijona.

Za letošnji jesenski zagreb- ški velesejem, ki bo od 8. do 23. septembra in bo hkrati že 63. mednarodna velesejemska prireditelja po vrsti, je veliko zanimanje. Ze pred 15. majem, ko je potekel zadnji rok za pri- javljanje udeležencev na tej prireditvi, se je prijavilo veliko števil domačih in tujih raz- stavljavcev, ki žele prikazati svoje standardne in tudi najno- vije izdelke.

Letos so v naših premogov- nih nakopali manj premoga kakor lani. V marcu, ki je bil prejšnja leta mesec največje proizvodnje, je bila proizvodnja nižja od proizvodnje v istem razdobju lani, in sicer za 3,7 odstotka pri vseh vrstah. Proizvodnja črnega premoga, se je zmanjšala za 8,8 odstotka, najmanjše znižanje pa je bilo pri lignitu, za 1,9 odstotka.

Obveščanje ljudi o dru- benem dogajanju opravljajo tisk, radio in televizija. Domače dogodke in novice iz tujine priobčujejo ti vi- ri nenehno, zato tudi naši občani radi jemljejo časopis v roke in prisluhnejo radijskim in televizijskim poročilom. V občini je že 11.689 naročnikov, kar pred- stavlja 46,4 odstotka vseh občanov. Ugotavljamo, da je raznovrstnost časopisov prevelika, saj dobivajo lju- dje 112 raznih časopisov, revij brošur in drugih pu- blikacij. Gotovo bi bilo kor- istnejše, če bi bilo več ta- kih časopisov, pi obravna- vajo aktualne gospodarske probleme. Med takimi čas- niki je nedvomno važen tudi domači teden Dolenj- ški list, vendar je nanj na- ročenih le 1855 občanov ali 7,4 odstotka vsega prebi- valstva. Glede na to, da je ta list glasilo komun., je naročnikov že občutno pre- malo. Več naročnikov pa

bomo pridobili, če bomo bolj pisali o ljudeh v vaseh in mestih, skratka, če bo- mo bralca obveščali o de- javnostih, za katere sam ne ve in jih lahko izve le iz časopisov ali radia. Ne smemo prezreti tudi dej- stva, da se občani vedno bolj zanimajo za poslova- nje gospodarskih organiza- cij, pa bi pisanje o gospo- darskem in problemih go- spodarskih organizacij pri- pomoglo, da bi se ljudje počutili odgovorne pri re- ševanju podobnih vprašanj.

Vážno nalogo v obvešča- nju delavnih ljudi ima »Delavska enotnost«, na katero je naročenih 192 de- lavcev. Pri reševanju tega glasila morajo pomagati sindikalne organizacije predvsem ObSS. Ostali časopisi prihajajo v občino v naslednjih količinah: U- pokojenec v 943 izvodih, Kmečki glas v 854, TT 843, Delo 691. Naša žena 601, Vjesnik u srijedu 437, Pav-

liha 340, Glasnik ZROP 329, Komunist 310 in Lju- bljanski dnevnik v 250 iz- vodih. Veliko premalo je naročnikov na glasilo »Pro- svetni delavec«, saj ga med 182 zaposlenimi prejema le 59 ljudi. Glasilo »Trgovski delavec« pa prejema samo (!) šest naročnikov.

Neverjetno malo naroč- nikov ima priročnik »Delo in varnost«. Razloga, da med gospodarskimi organi- zacijami to glasilo ni bolj razširjeno, ni mogoče naj- ti. Če bi se do dobra zaveda- li, kakšne so izgube zara- di nesreč pri delu, najbrž ne bi bilo treba posebej na- vajat, zakaj je ta publika- cija koristna in potrebna.

Ne tarnajte, da iz vaše občine ni dovolj člankov v komunskem glasilu! Raje se odločite in napišite primeren prispevek, ki bo koristil vsem občanom!

Malo naročnikov ima »Priročnik za mlade akti- viste«, saj pride v občini na 2245 mladincev le 8 izvo- dov tega glasila. Vsaj ml- adinski aktivni bi morali imeti ta, za mladino pre- potrebni priročnik.

Ivan Živič

Okrajno mladinsko prvenstvo v kegljanju

V Novem mestu je bilo okraj- no mladinsko prvenstvo ekipe in posameznikov. Ekipo sta sodelovala samo Pionir in Dolenski Toplice. Kaže da samo ta dva kluba skrbita za naraščaj ter bosta lahko kmalu pomladila svoje ekipe. Zmagale so Dolenski Toplice s 1882 keglji, Pionir pa je dosegel 967 kegljev.

V telmovarju posameznikov je zmagal član Pionirja Hrovat z 816 keglji, drugi je bil Topli- čan Fink (786), tretji Padovan (Zeleznikar), Sledijo Topličani Bračec (759), Picej (750), Prš- na (733), Mšanar (674), Rupar (Pionir) 630.

Ekipni rezultat: Dol. Topli- ce: Fink 399, Picej 354, Pršina 329; Pionir: Hrovat 332, Rupar 335 in Dobršek 320. (en)

Občinski tržni inšpektor mora redno pre- gledati 371 enot, okrajni inšpektor pa nad- zira in kontrolira poslovanje v petih enotah v komun. Lani je občinska inšpekcija ugo- tovila številne pomanjkljivosti in predala sedem prijav javnemu tožilstvu (organe, ki so blago prodajali po višjih cenah, kakor določajo predpisi, sodniku za prekrške pa 65 oseb, ki so se pečale s šušmarstvom in so

jetja. V trgovini na drobno bo ostala marža iz leta 1961, oziroma jo bodo smeli zaraču- navati do 20 odstotkov. — Glede na to, da so bile odkupne cene kmetijskih pridelkov prenizke in prodajne previsoke, bo tudi za te določena marža. Razen tega bo treba od- praviti kolebanje cen. Če je n. pr. odkupna cena za jabolka 10 dinarjev, jih prodajajo v nekem kraju po 30, drugje pa po 40 dinarjev.

Tržni inšpektor poroča

preprodajale blago. Trinajst ljudi je bilo kaznovanih na samem delovnem mestu.

V trgovini, gostinstvu in obrtništvu je inšpektor ugotovil marsikatero pomanjkljivost in nepravilnost. V prihodnje bomo to preprečili s skupnim delom potrošnikov in potrošniških svetov na eni in z delom trž- nega inšpektorja na drugi strani.

Če bi šli od panoge do panoge in zapiso- vali ugotovitve tržnega inšpektorja, bi dobili naslednje zaključke:

● V TRGOVINI — Trgovska mreža je na splošno zadovoljliva. Spričo novih predpisov bo svet za blagovni promet pri ObLO pred- pisal marže pri prodaji blaga na drobno. Državni sekretariat za blagovni promet pa bo določil, kolikšen zaslužek smejo imeti pri nabavi in prodaji blaga grosistična pod-

S hitro posrežbo potrošnika bi se pocenili tudi režijski stroški.

Za potrošnika bo ugodno, ko se bodo tr- govine specializirale za prodajo določenih predmetov. Tako naj bi radijske sprejemni- ke prodajali samo v enem lokalu, konfekcij- sko tekstilno blago morda samo na dveh me- stih itd. Na ta način bi se samo v Brežicah zaloge znižale za okrog 40 milijonov dinar- jev.

V GOSTINSTVU — Gostinski obrati so bili pregledani ob koncu lanskega leta. Z odločbo je bilo posameznikom naročeno, naj v najkrajšem času odpravijo pomanjkljivost. Ko so bili gostinski prostori pred krat- kim ponovno pregledani, je bilo ugotovljeno, da je za sezono vse nared. Vendar nekatera gostišča še vedno nimajo hladilnikov, druga

bi bilo treba temeljito počistiti, tretja pa le deloma ustrezajo načelom sodobnega gostin- skega poslovanja. Take obrate bo treba ali obnoviti ali zapreti.

● V OBRTNISTVU — V obrti so se po- večale cene uslug, vendar je svet za bla- govni promet potrdil le nekatere. To je na- pravil zaradi tega, ker se je podražilo blago, električna energija, najemna lokalov, delo- ma pa tudi zato, da bi imeli delavci večje osebne dohodke. Obrtniki bodo imeli poslej izobešene cenike, ki jih poprej potrdi pri- stojni svet. Kdor bo drugače zaračunal, se bo moral zagovarjati.

● ŠUŠMARJEV je bilo do nedavnega v občini precej, dosledna kontrola tržne in- špekcije in ukrepi organov LM, ki so kršit- elje predali sodniku za prekrške, pa so nji- hovo število zmanjšali. Medtem je 41 šuš- marjev že prosilo za dovoljenje, da bi smeli imeti redno obrt. Prošnje so bile odklonje- ne le tistim, ki dela niso opravljali v skladu z veljavnimi predpisi. Novi predpisi do- vljujejo takojšen odvzem orodja, s katerim šušmarji opravljajo nedovoljeno obrt.

Na več mestih je tržna inšpekcija zasle- dila črne vinočče. Po novih predpisih se nedovoljena prodaja vina najstrože kaznuje, pokvarjeno ali celo nenaravno vino se mora takoj uničiti, krivce pa je treba predati so- dišču.

Mogoče bo javno mnenje pomagalo uve- ljavit ukrepe. V prihodnje bomo z imeni navedli vse, ki kršijo predpise, pa jim ka- zen nič ne zaleže.

V. Z.

Povsod: več vztrajnosti pri uresničevanju planov!

Prvi pregled o tromesečnem gospodarjenju v črnomaljski komuni je pokazal rezultate, ki so zadovoljivi v primerjavi z onimi v preteklem letu, medtem ko je realizacija letošnjega družbenega plana manj ugodna.

Obseg proizvodnje industrijskih podjetij se je v primerjavi z letom 1961 povečal za 23 odstotkov, medtem ko znaša realizacija letošnjih planskih nalog le 17 odstotkov. Nekoliko boljše je na področju obrti, kjer je letni plan dosežen z 19 odstotki,

čeprav se je realizacija povečala v primerjavi z lanskim prvim tromesečjem kar za 48 odstotkov. V gradbeništvu je položaj slabši zaradi izredno slabega vremena, celotna realizacija prometa v trgovini pa je letos ostala na isti višini kot je bila lani v prvem tromesečju.

zarjajo, da bo potrebno drugo tromesečje zaključiti bolj pozitivno. Prav vse gospodarske organizacije si morajo prizadevati, da bodo v drugem tromesečju izvršile planske naloge v višjem odstotku. Se v tem mesecu bodo po gospodarskih organizacijah ponovni zbori proizvajalcev, na katerih bodo člane kolektivov seznanili z bodočimi nalogami v zvezi s proizvodnostjo, izkoriščanjem vseh materialnih rezerv, medsebojnim sodelovanjem in povečanjem izvoza. Sleherni si bo namreč moral prizadevati za vse tisto, kar nam narekujejo najnovejši gospodarski ukrepi.

Sindikati naj budno pazi!

Na novo izvoljenem plenumu ObSS, ki je bil 11. maja, je bil izbran predsednik, tajnik in 9-člansko predsedstvo, razen tega pa so bile imenovane tudi štiri komisije. Posebna komisija bo razen tega pripravljala delovni program ObSS.

Razprava o izvršitvi nalog v prvem četrtletju je povedala, da plan ni bil zadovoljivo uresničen. Prav tako je bilo omenjeno, da je bil laniški plan realiziran znatno slabše, kot so pričakovali. To pa predvsem zato, ker gospodarske organizacije niso prodale svojih izdelkov.

Plenum je zahteval, naj bodo sindikalne podružnice, predvsem pa njihovi izvršni odbori, v prihodnje bolj budni. Zlasti naj pazijo, da se bo uredila organizacija dela in izkoristile vse skrite re-

zerve. Gospodarske organizacije bodo morale posvetiti več pozornosti skladom. Sindikat in samoupravni organi so odgovorni, da se pomanjkljivosti odpravijo.

L. S.

Združitev črnomaljskih trgovskih podjetij

Delovna kolektiva obeh črnomaljskih trgovskih podjetij: »POTROŠNIKA« in »SPLOŠNEGA TRGOVINSKEGA PODJETJA« sta sklenila, da se združita v enotno gospodarsko organizacijo. Združeno podjetje bo vsekakor sposobnejše organizirati trgovsko omrežje na področju vse občine v zadovoljstvo potrošnikov.

Občinski ljudski odbor je imenoval za začasnega vršilca dolžnosti direktorja združenega podjetja Janka Vranesčiča, dosedanjšega direktorja »POTROŠNIKA«.

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

Celotni dohodek v občini je bil dosežen s 17,1 odstotka in je večji od lanskega za 11,8 odstotka. Stevilo zaposlenih se je povečalo za 10 odstotkov, pri čemer se je povečala tudi realizacija na posamezno zaposleno osebo za 12 odstotkov. Medtem ko so ostali materialni stroški na isti ravni, kot so bili lani, so se neprimerno povečali osebni dohodki, saj so večji od lanskih kar za 48 odstotkov.

Ugotovljeni podatki, posebno pa dejstvo, da se bo bilančno stanje in delitev dohodka ugotavljalo na temelju realizacije plana, opo-

Pestro in koristno delo

Črnomaljska delavska univerza bo začela že zdaj pripravljati program za 1962/63

Delavska univerza v Crnomlju se lahko pohvali s pestrim delom. Program, ki si ga je zastavila, je tudi izpolnila. Konec letošnje sezone bodo izkoristili za analize dela in za sestavo novega programa za sezono 1962/1963, za katerega bi radi zainteresirali širši krog ljudi, med njimi tudi predstavnike gospodarskih organizacij, javne uprave, političnih in družbenih organizacij, kakor tudi posameznike. S tem si delavska univerza postavlja težko nalogo, od katere je v marsičem odvisen uspeh izobraževalne sezone. Poleg programa želijo razširiti krog predavateljskega kadra in mu omogočiti strokovno izpopolnjevanje.

V letošnjem letu je delavska univerza organizirala tri javna predavanja s povprečnim obiskom 110 poslušavcev. Najbolje je bilo obiskano predavanje »Beograjska konferenca«,

S. I.

saj ga je poslušalo 250 ljudi. Tudi predavanje z naslovom »Pravni položaj verskih skupnosti« je imelo mnogo poslušavcev. Razen tega je bilo organiziranih več tečajev za mojstre lesne stroke, 2 tečaja za pridobitev strokovne kvalifikacije v oblačilni stroki, tečaj za člane ZB in tečaj o higijenskem minimumu. Tečaje je obiskovalo 131 ljudi. Se ta mesec bodo seminarji za člane samoupravnih organov v gospodarskih organizacijah.

V Dragatušu uspešno delo politična šola, ki jo obiskuje 34 ljudi. Delavska univerza ima tudi 2 oddelka ekonomske srednje šole z 51 slušatelji, 3 jezikovne tečaje za nemščino in angleščino. Februarja letos je 14 kandidatov opravilo zaključne izpite na administrativni šoli, zdaj pa razmišljajo o tem, da bi organizirali 11. stopnjo administrativne šole. V tej sezoni bodo razpisali

še vpis v I. semester ekonomske srednje šole za odrasle.

Največ težav pa ima delavska univerza s predavateljskimi kadri za posamezne teme. Dobri predavatelji so z delom preobremenjeni in se ne morejo sistematično ukvarjati še z izobraževalnim delom. Delavska univerza je imela tudi že vsa leta težave s prostori. Letos so to vprašanje začasnó rešili tako, da uporabljajo prostore dijaškega doma.

TO IN ONO IZ KOMUNE

● Kmetijska zadruga v Crnomlju je za svoje člane naročila sedem montažnih hiš, ki jih bodo skladno z urbanističnim načrtom postavili Na sadežu. To bodo prve hiše te vrste v Crnomlju. Kmetijska zadruga je že odkupila za nje zemljišča.

● Delovni kolektiv Splošnega čevljarstva v Crnomlju je sklenil, da preneha izdelovati nove čevlje. Podjetje bo v prihodnje samo popravilnice, nove čevlje pa bodo delali le po naročilu. S tem bodo zmogljivost popravilnice znatno povečali.

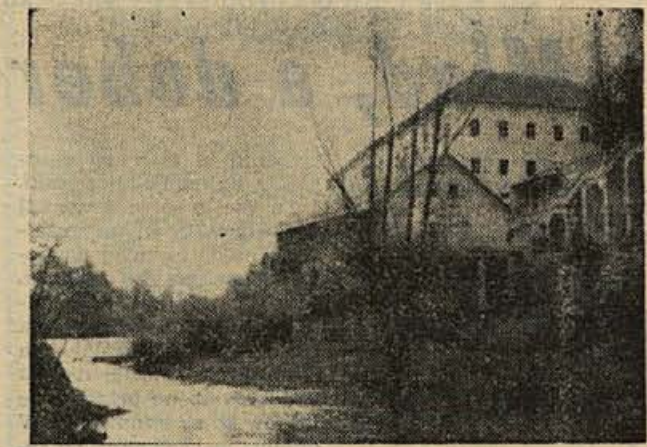
● Klavnica in mesnica v Crnomlju je preuredila poslovalnico pri Skubicu. Prostorji so sodobno urejeni in v skladu s sanitarnimi predpisi. V kratkem bodo uredili tudi novo poslovalnico pri Jermanu. Delovni kolektiv podjetja ima namen, v kratkem organizirati prevoz mesa na Vinico, v Adlešiče in Dragatuš. V teh krajih bodo uredili poslovalnice z mesom.

● Poslovalnica »Zelenjava« v Crnomlju bo dobila nove prostore, pri Brusu, kjer je bila do zdaj poslovalnica »KZ« »Železnina«. Preuredili jih bodo potem, ko se bosta združili »Splošno trgovsko podjetje« in »Potrošnik«.

● Priključek ceste z Vinice do campinga bodo zgradili do konca maja, cesta pa bo že v začetku sezone predana prometu. Vinskiški predel ob Kolpi bo tako pritegnil še več turistov.

Novo otroško igrišče na Raki

Na Raki je kar 410 šolskih in preko 50 predšolskih otrok. Ker nimajo primernega igrišča, se kar pogosto po cestah. Zato je DPM sklenilo, da bo do 25. maja zgradilo novo otroško igrišče, ki bo nasproti šole. Pri gradnji igrišča bodo sodelovali tudi šolski otroci. Pričakujejo tudi, da bo gradnjo materialno podprl občinski odbor SZDL.

Lahinja, ki ovija Črnomelj, je bogata različnih rib. Domača ribiška družina nenehno skrbi za podmladek in povečevanje staleža z vlaganjem mladice. Na sliki vidimo mlin, v katerem nameravajo ribiči urediti akvarij za prodajo rib

Vrstni red komunalnih del

Komunalna ureditev mesta zahteva čedalje več finančnih sredstev, ker pa teh manjka je treba nujno delati le v okviru razpoložljivih možnosti. Tega se svet za komunalne in stanovanjske zadeve pri občinskem ljudskem odboru Črnomelj v polni meri zaveda. Zato je na svoji seji 14. maja poleg drugega obravnaval tudi vprašanje vrstnega reda komunalnih del, ki se bodo izvajala letos.

1962 bo na razpolago približno deset milijonov din, potrebe pa so mnogo več-

Medtem ko so bile lanske investicije v kmetijstvu namenjene predvsem za večjo proizvodnjo mesa in mleka, žarnih rastlin, za vrtnarstvo, čerutinarstvo in mehanizacijo kmetijske proizvodnje sploh, bodo letos skoraj v vseh slovenskih okrajih investicije porabili za proizvodnjo bekonov, ki naj bi se v primerjavi z lanskim letom štirikrat povečala. Za porast pitane govede in kosi-mesnice. Proizvodnja jaje se bo povečala od sedanjih 20 milijonov na 100 milijonov kosov, od katerih bi bilo 90 milijonov konsumnih jaje.

Kolektiv podjetja »Slovenija« je sklenil, da v prihodnje leto povečati proizvodnjo za 130 odstotkov. Hicratji bodo povečali tudi izvoz. Sodiijo, da bodo letos izvozili za milijardo deviznih dinarjev več izdelkov kot lani. V naslednjih dveh letih pa bo izvoz dosegel tudi 5,5 milijarde deviznih dinarjev. Pri tem računajo predvsem na tržišča Severne, Srednje in Južne Amerike in Kanade.

Zato se je svet odločil, da se z razpoložljivimi sredstvi prvenstveno uredi vodovodno omrežje in Cesto padlih borcev. Tu nastajajo namreč po urbanističnem načrtu povsem nova naselja, kar terja tudi ureditev komunalnih naprav.

Dela na ureditvi vodovodnega omrežja so v polnem teku in bodo končana v nekaj dneh, kar bo v veliko olajšavo graditeljem stanovanjskih hišic, ki rastejo »Na sadežu« kot gobe po dežju.

Tudi urejevanje Ceste padlih borcev se bo v najkrajšem času pričelo in upamo, da bo letos v glavnem končano.

Dalje je svet sklenil letos urediti okoli 18 in 24 stanovanjskih blokov »Pod smreko«, poleg tega pa tudi ulico, ki veže Ulico 21. oktobra in Kolodvorsko cesto. Kot je razvidno iz predračunov, bodo razpoložljiva sredstva zadostovala za ureditev naštetih komunalnih del. Če pa bo sredstev preostajalo, bo urejena javna razsvetljava do suhega mostu oziroma do Trga svobode.

Sredstva, ki se zbirajo v ta namen v poseben sklad, prispevajo investitorji stanovanj, to se pravi stanovanjski sklad Obč. LO in JLA ter zasebni graditelji.

Ker je vedno več interesentov za individualno gradnjo stanovanjskih hiš, je svet sklenil, da se taka gradnja dovoljuje samo v skladu z urbanističnim načrtom, in sicer »Na sadežu« in na levi strani Metliške ceste, za nekaj stanovanjskih hišic pa je določena lokacija tudi v Loki.

S. I.

Okoli ene milijarde za investicije

Predvidevanja gospodarstva dela za povečanje koristnih proizvodnih površin v železnicah »LIC« ter pripravljala in gradbeniška dela za premostitev Zagorskega obrata Jesno-predelovalne industrije »ZORE« izven sedanjega stanovanjskega zazidalnega območja.

Družbeni plan občine predvideva, da se bo letos povečala vrednost kmetijske proizvodnje v primerjavi z letom 1961 za 10,3 odst., pri čemer se bo povečala v družbenem sektorju za celih 107 odst. Omenjeni uspeh bo rezultat dosedanjih investicijskih vlaganj v kmetijstvo, poleg tega pa se bo tudi v letu 1962 nadaljevala agromelioracija stelnikov, gradnja senikov in strojnih lop ter urejevanje poti na zadržnih obratih; nadaljevali bodo tudi z gradnjo hlevov za pttanje živine, z gradnjo vodovoda in namakalnih naprav v Krasincu.

V črnomaljski občini zavzemajo gozdovi 44 odst. skupnih površin. 36 odst. gozdov je splošno ljudsko premoženje. Težišče gospodarske dejavnosti v letu 1962 bo obnova degradiranih gozdov, osončanje intenzivnih nasadov in nega naravnih gozdnih sestojev — zlasti iglavcev. Zato so letos investicijska sredstva namenjena za preoriranje površin in plantažne nasade, za ureditev 6 ha goz-

dela za povečanje koristnih proizvodnih površin v železnicah »LIC« ter pripravljala in gradbeniška dela za premostitev Zagorskega obrata Jesno-predelovalne industrije »ZORE« izven sedanjega stanovanjskega zazidalnega območja.

Družbeni plan občine predvideva, da se bo letos povečala vrednost kmetijske proizvodnje v primerjavi z letom 1961 za 10,3 odst., pri čemer se bo povečala v družbenem sektorju za celih 107 odst. Omenjeni uspeh bo rezultat dosedanjih investicijskih vlaganj v kmetijstvo, poleg tega pa se bo tudi v letu 1962 nadaljevala agromelioracija stelnikov, gradnja senikov in strojnih lop ter urejevanje poti na zadržnih obratih; nadaljevali bodo tudi z gradnjo hlevov za pttanje živine, z gradnjo vodovoda in namakalnih naprav v Krasincu.

V črnomaljski občini zavzemajo gozdovi 44 odst. skupnih površin. 36 odst. gozdov je splošno ljudsko premoženje. Težišče gospodarske dejavnosti v letu 1962 bo obnova degradiranih gozdov, osončanje intenzivnih nasadov in nega naravnih gozdnih sestojev — zlasti iglavcev. Zato so letos investicijska sredstva namenjena za preoriranje površin in plantažne nasade, za ureditev 6 ha goz-

nih drevesnic in pogozditev 77 ha s hitro rastočimi drevesnimi vrstami, dalje za gradnjo in popravilo gozdnih poti ter gradnjo logarnice.

Razmeroma borna sredstva so namenjena za urejevanje cestnega omrežja, in to: za položitev asfaltnih prevleke na relaciji Črnomelj-Kanjarica ter na Cesti 21. oktobra v Crnomlju, dalje za popravilo ceste Planina-Mirna gora in preložitve klanca v Ziljah ter za dokončanje opornega zidu na cesti Semič-Gaber.

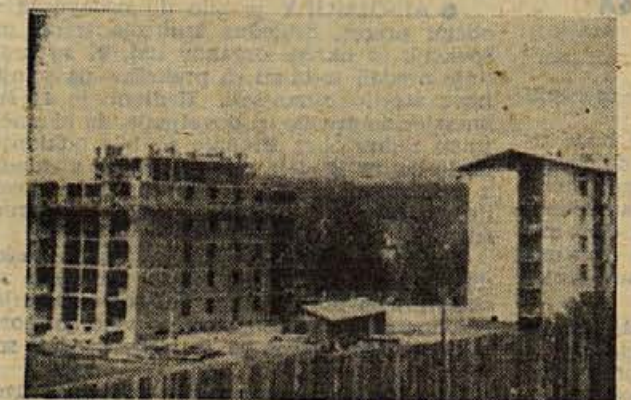
Porast industrijske proizvodnje in povečanje kupne moči prebivalstva bosta povzročila tudi porast prometa v trgovini. Za zadovoljitev potrošnikov bo potrebno omogočiti kupcu bogatejšo izbiro kvalitetnega blaga.

Zato so investicijska sredstva namenjena za gradnjo stavbe za novo samopostrežno trgovino ter ureditev lokalov za poslovalnico »Veletekstila«, prodajo čevljev in lokal za specializirane izdelke — vsa v Crnomlju, poleg tega bodo zgrajene in opremljene tudi prodajalne mesta v Adlešičih, Dragatušu in na Vinici.

Bela krajina ima naravne pogoje za razvoj turizma. Do danes zgrajena gostišča v Crnomlju, na Vinici ter na Mirni gori in Toplem vrhu so vsekakor ugodni objekti. Letos bodo v Crnomlju zgradili garaže pri hotelu »Lahinja« ter uredili lokal za družbeno prehrano in slaščičarno, na Vinici pa bodo nadaljevali z graditvijo kopalnice.

Občinski družbeni plan nakazuje, da se bo v obrti povečala vrednost družbenega bruto proizvoda za 22 odst. Medtem ko se je do sedaj razvijala v glavnem proizvodna obrt, dajejo letos prednost storitveni obrti. Povpraševanje po tej vrsti dejavnosti je vedno večje, zlasti pa je občutna slaba razvitost servisnih služb.

Odstopanje od vlaganj investicijskih sredstev bi občutno škodovala razvijanju gospodarstva v črnomaljski občini.

Čeprav se je začela gradbena sezona letos zelo pozno, je Belokranjsko gradbeno podjetje v tej pomladi zgradilo tudi 24-stanovanjski blok v Crnomlju. Investitor je sklad za zidanje stanovanjskih hiš ObLO

Končno le lokal za zelenjavo!

Ze nekaj let je bilo v Crnomlju na vseh sestankih in zborih volivcev mnogo razprav na račun neprimernega lokala za zelenjavno trgovino. Kako tudi ne, saj gostuje v nekdanji mesnici, kar ni niti najmanj primerno.

Na eni izmed zadnjih sej občinskega ljudskega odbora Črnomelj so odborniki obravnavali tudi vprašanje trgovine z zelenjavo in sprejeli sklep, da se da v ta namen prvi lokal, ki bo v mestu na razpolago. Oddelek za gospodarstvo pa je bil poverjen, da uresniči ta sklep.

S preselitvijo trgovine kmetijske zadruge v lastne prostore je bil sproščen lokal v bivši Brusovi trgovini; dodeljen je bil trgovskemu podjetju »Potrošnik«. Delavski svet tega podjetja je o tem že razpravljal in sklenil takoj urediti v dodeljenem lokalu prodajalno z zelenjavo. Ker je lokal primeren in ima tudi potrebna skladišča, kolektiv razmišlja, da bi ob enem tu odprli tudi oddelek s suho robo.

Končno rešitev tega vprašanja potrošniki toplo pozdravljajo in pričakujejo, da bo trgovina z zelenjavo še ta mesec v novih prostorih.

Ivan Ivanovič in Ivan Nikiforovič

Ivan Nikiforovič ni rekel ne bev ne mev, le hrbel jim je pokazal. Prava se je sedaj začela odvijati...

okostnjaku, ki ga je še opejala koža. Nekatero so bile od strani videti kot prava čedra s cevko...

Oje, kakšen sprejem je pripravil upravnik policije! Saj dovolite, da nastojem vsa povabljenec...

Potem pa se je zgodilo nekaj neznansko važnega za ves Mirgorod.

Upravnik policije je priredil družabni večer! O, kje bi našel tak copic in take barve, da bi ovekoval pisano družbo...

In miza, kakšna dolga miza je bila pripravljena! Pa kako so vsi govorili, kakšen hrup so gnali!

Med razpravo je Filibert poskušal omiliti navedbe v obtožnici s tem, da je govoril o svoji bolezni, o tuberkulozi ženi in otrocih.

čudim, da moje desno oko (enoiki Ivan Ivanovič je o sebi zmeraj govoril s posmehom) ne vidi gospoda Ivana Nikiforoviča...

»Ni maral priti,« je povedal upravnik policije. »Kaj pa ne?«

»Vidite, bogu bodi potoženo, dve leti mineva, kar sta se sprla, namreč Ivan Ivanovič in Ivan Nikiforovič, in kamor gre eden, drugi ne bo šel za vse na svetu.«

»Ojej, kaj povedate!« je osumil enoiki Ivan Ivanovič, pogledal v strop in sklenil roke. »Ljubi bog, če niti zdravico ne živijo v slogi, kako naj v miru s ljudmi živim jaz, ki sem brjavle!«

Ob teh besedah so vsi bušili v smeh. Jako radi so imeli enoikega Ivana Ivanoviča, ker je uganjal šale čisto po sodobni šegi.

»Čujte,« je rekel enoiki Ivan Ivanovič, videč okrog sebe precej gostov. »Čujte! Kaj boste buljili v moje slepe okence...«

Eroglaslno so sprejeli pobudo enoikega Ivana Ivanoviča in sklenili poslati k Ivanu Nikiforoviču sliš. Ta bo v njihovem imenu zaprosil Ivana Nikiforoviča, naj za vsako ceno pride na večerjo...

Sedaj pa moramo bravcu nekolikaj predstaviti to imenitno osebo.

lezo se hitro postara

Po se kot ruda sicer ne in ne »umira«, ali že deli strojev, inštrukturo, konstrukcij, tračnic, podobno se časoma uporabijo, da jih je treba menjati.

Olne do suknjiča

Polne od ovce do obel precej zamotana zadnja po zaslugi poslednjega strojevalca v tekstilni in precej kratka. V novo naredili tale pose...

Strasti Winston Churchill, ki ima 87 let, je odgovoril na skrivnostno vprašanje nekake gosposke novinarke, da se odzoveval niti na strasti. Zal pa so se strasti časoma odrenili.

NE KVARIMO LEPOTE NAŠE IZVIRNE DOMAČE ARHITEKTURE!

Ultramarinsko vijoličasto sivi kozolci v limonasto rumenem zelenilu mladega žita so monumentalna arhitektura. Njih presenledljiva skladnost izvira iz nagonsko obučene oblikovalne zakonitosti, zakonitosti funkcionalnosti.

Večji del lesena in s slamo krita ljudska arhitektura je podvržena neprimerljivo hitrejšemu razpadanju kot zidana, stilsko pravzaprav ne naša, grajska in cerkvena arhitektura. Zaradi tega bi bilo potrebno, da se nazivlj nujnosti slabljenja njene funkcije, nujnosti opuščanja, kar temelji v našem razvoju v naglih kakovostnih in kolikostnih spremembah področnega prebivalstva, posamezni objekti te naše ljudske arhitekture šteti po nestilstski posegi ob raznih popravilih.

Med markantno skupino kozolcev, stoječih sredi šentjernejskega polja, na katerem pogleda ne moti »baummeisteričinski« objekti, se je vtihovala nestilska streha. Ne tako! Ohranimo prvotno lepoto domače arhitekture!

(Tekst in fotografija: prof. Miro Kugler)

Uboga žena in otroci

Kako skuša nacistični zločinec omiliti obtožnico

ve za seboj. Šel je v Vahodno Nemčijo, kjer si je preiskrbel ponarejene dokumente. Pozneje se je preselil v Berlin, kjer so mu zaupali podružnico neke banke.

Res, »uhogeb nacistične sitote...«

Kubanske cigare in sibirski cmoki

Tuji novinarji v Moskvi so se te dni ob obisku Kennedyjevega sekretarja za tisk Petra Salingerja od srca nasmejali. Nekdo je namreč v šali dejal, da se je Salinger samo zato odpravil v Sovjetsko zvezo, ker v Združenih državah ni več dobili kubanskih cigar.

»Goltanje« zraka

Clovek vdihne 12-20-krat na minuto, ob težjem fizičnem delu tudi 50-60-krat. Pri vsakem vdihu zajamemo najmanj pol litra zraka, torej na uro 400-450 litrov, v 24 urah 10.000 litrov zraka ali po teži okrog 14 kg.

ANTIKVARSKA

»Tale vaza je stara dva tisoč let.« pravi starinar nosaču, »skrbno jo nesite!« Brez skrbi — nosil jo bom, kakor da je nova.

ODPUŠCANJE

»Zavredite se, da je alkohol pas najhujši sovražnik.« »Nič zato, tovariš doktor, odpuštam mu.«

SVOBODA

Ko so nekoga politika vprašali, kaj je svoboda, je dejal: »Svoboda je pravica, da počneš vse, česar zakon ne prepoveduje in kar ti dovolji žena, sosedje in tvoje zdravje.«

18 let po nedolžnem v ječi

Osemnajst let svojega življenja je prebil Carlo Corbisiero v zaporu — zaradi umora, ki ga ni zakrivil. Corbisiero je bil leta 1935 obsojen na došmrtno ječo in 1938 po obnovitvi procesa izpuščen na svobodo, ker so sodniki ugotovili njegovo nedolžnost.

Močinska brata nacista

Po dvajsetih letih prijeta nacistična zločinka

Če so v Salzburgu aretirana Hansa in Wilhelmja, bivša gestapovca, brata na vesti številne ne na okupiranem Foh. Ker sta bila vpišena v seznam vojnih zločincev imenom »Maurer« avstrijske oblasti do so aretirane.

Priškavi zaradi pokonca Židov v ukrajinskih mestu Stanislavu so pripadajo znova omenjale bratereja, ki sta kot posebno divjala in celo vesti mnoge umorilke. »Kanje bratov« Maurer je bilo brez uspeha, je njuno pravo ime. »Preiskava je bila obrabna, ko sta dva druga restapovca iz Nemčija bila tudi pred kratkim prijeta, izjavila, da sta se oba zločinska brata imenovala Maurer in ne Maurer. S pomočjo slik in drugega gradiva je avstrijska policija oba zločinka odkrila v Salzburgu.

Danes 48-letni Hans Maurer je bil zaposlen pri evangelijski cerkveni pomožni službi kot referent za begunce, njegov 44-letni brat Wilhelm pa je bil upravnik nekoga otroškega vzgojnega doma.

Oba zločinska brata sta bila med vojno odklikovana s Hitlerjevimi železnimi križcem »za posebne duševne napore«.

Smola

Aleksander Ivoč, kapetan nogometnega moštva »Slota« iz Tuzle je nedavno kupil »Fiat 1300«. Ko je avto iz Kragujevca prispel v Tuzlo, se je v Ivočem v novem avtomobilu peljal član komisije za registracijo motornih vozil, se na nekem mostu zaletel in razbil avto. Ivoč sedaj toži Prometnji odsek SUP za odškodnino 2.100.000 dinarjev, kolikor je avto stal.

BOTER

Ameriški književnik Frank Derby se je pritožil v nekem pismu »New York Tribunes« zoper visoke davke na književniške honorarje. Med drugim je napisal: »Napržil bom predsednika Kennedyja, naj krsti eno vojno ladjo z mojim imenom.«

Prepovedan twist

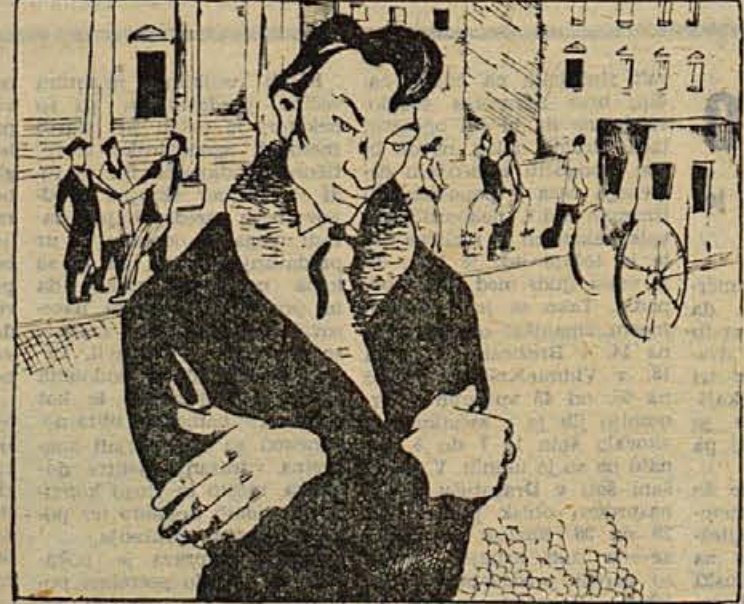
V avstrijski pokrajini Vorarlberg je deželni glavar prepovedal plesanje twistja, ki ga je ocenil kot »zaljenec morale«. Povod temu ukrepu so bili izgredni skupine mladih Francozov v Bregenzu, glavnem mestu te dežele. Vorarlberg je v Avstriji sploh znan kot zelo puritanski, saj se je v njem prepovedano celo kopati v bikinkah.

Prepričal se je

Predsednik Kennedy, ki je energično nastopil proti poskusom industrijskih magnatov, da bi zvišali cene svojih izdelkov, je dejal v nekem govoru: »Oče mi je vedno govoril, da so industrialci pesnjani. Ampak tega mi nisem verjel — vse doslej!«

JACK LONDON:

KRISTOF DIMAČ PRIREDIL: Stanko Smenc RIŠE: Janez Gruden

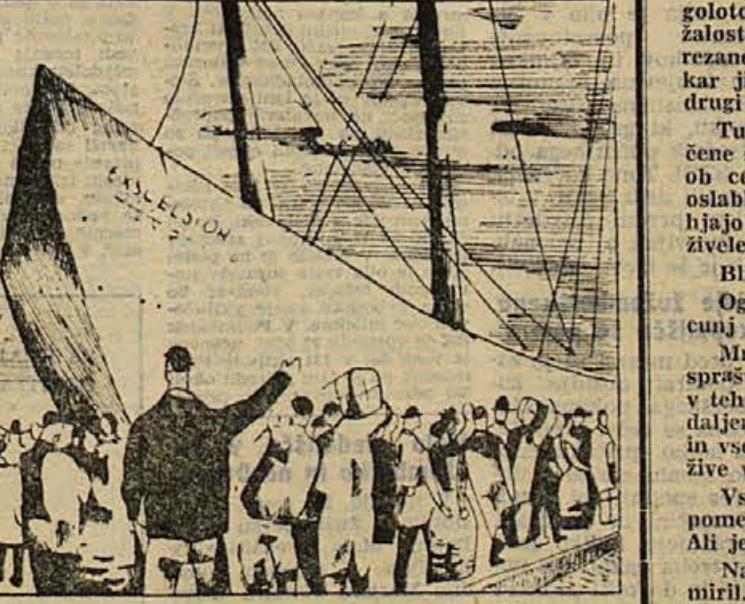
1. Pisal se je Kristof Bellewa. Na vsučilišču so ga prekrstili v Stolfo Bellew, v lahkoživih krogih San Francisa so mu pravili kar Kriš Bellew. Navsezadnje pa ga je svet poznal samo kot Dimača in sodelavca lista »VAL«. Začel je kot skromen pripravnik v domačem časniku, rad pa bi postal še kaj več, videl svet...

2. Pravkar sta se menila z urednikom O'Haro o izboljšavi lista. Iz uredništva bo treba nagnati tistega tepega, ki piše nekusne glasbene ocene in poiskati živahen podlistek. Zaradi posrečenih domislekov ga je O'Hara postavil za pomožnega urednika in ga prepričal, da je obljubil pisati ocene.

3. Kriševi dohodki so bili majhni. Teden za tednom je trgal hlače na stavelci in si izmislijal 25 tisoč besed vsake vrste. O'Hara mu ni imel toliko denarja, da bi ga plačal. Zato je Kriš začel...

4. Iz Aljaske je prispel parnik »Excelsior« in deželo so razburile novice, ki jih je prinesel o Klondiku. »Čuj, O'Hara!« je dejal. »Naval za zlato bo časoma postal ogromen. Kaj, če bi odšel tja gor za »VALOVEGA« posebnega poročevalca?« O'Hari ni bilo všeč. Izgubil bi dobrega sodelavca.

AUSCHWITZ Dnevnik taboriščnega zadržanika

Zelo mu ugajajo. Izredno dobre volje je in recitira balado o žolnih kamnih rodibne Wallenstein (v nemškem jeziku besedna igra: Gallenstein (zolni kamen) — Wallenstein, op. prev.). Odločim se, da bom izkoristil njegovo dobro razpoloženje in ga poprosim, da bi mi dovolil sestati se z ženo in otrokom. Blazno drzna je ta prošnja, posebno pri dr. Mengeleju. Toda tvegati moram in izkoristiti vsako priliko, da poizvem usodo svoje rodibne. Mengele me presenečeno pogleda:

»Poročeni ste in otroka imate?« »Da, ženo imam in 15-letno hčerko.« »Ali mislite, da sta tu?« »Mislim, da sta. Ko smo prišli sem pred tremi meseci, ste ju vi sami selektirali na desno.« »Dostej mi niste ničesar omenili o tem!« Molčim...

»Morda pa ju ni več tu, morda sta odšli v kako drugo taborišče.« Zamisljeno sedi dr. Mengele za mizo. Brada se mu skoraj dotika prs. V strahu stojim pred njim. Rad bi govoril, rad bi prosil, toda strah me stiska za grlo. Kaj, če poroče: »Dobro, pošljem ju sem — na secirno mizo.« ali pa »izročim vam njun pepel.«

Nenadoma dvigne glavo in me presunljivo pogleda, potem pa reče: »Dam vam prehodno dovoljenje. Poiščite svojce, toda... Dvignil je kazalec desne roke. Iz oči mu žari prikrita grožnja.

Ko je dr. Mengele odšel, mi roka krčevito stisne prehodno dovoljenje. »Številka A-8450 je upravičena gibati se po vsem ozemlju taborišča Auschwitz brez vsakršnega spremlstva. To dovoljenje je veljavno do preklica. Podpis: Dr. Mengele, Hauptsturmführer.«

Od razburjenja in veselja sem ves iz sebe. Kolikor vem, se v zgodovinski taborišča Auschwitz še ni pripetilo, da bi zapornik dobil dovoljenje za iskanje svoje rodibne in da bi brez spremlstva smel v žensko taborišče.

Saj ne vem, kje naj začnem iskati! Zenske so v taboriščnih oddelkih C in B, kakor tudi v oddelkih FK. Kolikor mi je znano, je večina žensk iz Ogrske v predelu C. Tam jih živi kakih 30.000, tja pojdem najprej.

Drugo jutro vstanem utrujen in neprespan. Vso noč nisem zatisnil očesa. Mučijo me strašni dvomi. Za Auschwitz — Birkenau so trije meseci strahotno dolga doba, večnost. Znano mi je, kaj vse se v tem času tu zgodi.

Odjavim se v esesovski pisarni. Potem se poslovim od ostalih.

Vsi mi žele srečo! Vroče avgustovo jutro lebdi nad taboriščem, ko se napotim na težko, 500 m dolgo pot. V zrachi črta je taborišče mnogo bliže, toda ostaja moram vedno znatno velike verige straž.

Radoveden in razburjen stopim na nevtralna tla med dvema vrstama z visoko električno napetostjo napojenih žičnih ograj.

Več esesovcev srečam na poti, ne da bi me kdo ustavil ali se sploh zmenil zame. Končno pridem do taborišča C, ki ga zapirajo močnega železna vrata. Tudi žica ob vratih je smrtno nevarna.

Kakor povsod je tudi tu stražnica pred vrati. Nekaj esesovcev sedi na soncu in me opazuje. Toda ne vtikajo se v posle tovariša, ki sedi ob okencu v stražnici.

K njemu stopim in mu povem svojo vtičevatvorno številko. Ko me vprašujoče pogleda, mu izročim dr. Mengelejevo dovoljenje. Ko ga prebere, ukaže tovarišem, naj odpro vrata. Vpraša me še, kako dolgo nameravam ostati v taborišču. Čas je treba namreč vpisati v knjigo. Povem mu, da ostanem do 12. ure. Dolga doba je to, toda dodatno dovoljenje v obliki zavojčke cigarete je povsod v Auschwitzu dobrodošlo. Dam jih esesovcu, ki jih rad vzame, in pot je odprta.

Na glavni poti med zelenimi barakami vlada zvalen vrvež. Več žensk vleče velik kotel vodene juhe. Tu diha hrano že ob 10. uri dopoldne. Komanda za popravljane cest nosi na hrbtu kamenje. Ob cestnem jarku leže ženske na soncu. Od njihove obleke so ostale cunje, ki komaj še zakrivajo goloto, glave so jim ostržene do kože — pogled nanje je žalosten do bridkosti. Mnoge med njimi so oblačene v izrezane razcapane večerne toalete brez rokavov, poslednje, kar jim je ostalo od vsega, kar so vzele s seboj. Druga drugi iščejo usi, telesa so jim pokrita z gnojnimi uljesi.

Tu je karantensko taborišče. Zenske tu ne delajo. Določene so, da jih odvedejo na delo v druga taborišča. Zenske ob cestnem jarku seveda niso med njimi, preveč so že oslabilene, da bi bile sposobne za delo. Srečne tiste, ki odhajajo od tod na delo drugam! Upanje imajo, da bodo preživele. Usoda tistih, ki ostanejo tu, pa je zapечатna.

Bližam se prvi baraki. Oglušujoče kričanje me sprejme. Na fleh ležeči kupi cunj ožive, planejo pokonci in mi hite naproti.

Mnogo jih je med njimi, ki me poznajo. Strahoma me sprašujejo po očeh, možeh, otrocih. Zelo težko je zame v teh bornih bitjih spoznati znane obraze iz neznanjsko oddaljene preteklosti. Vedno več žensk se zbira okrog mene in vse bi rade kaj zvedele o svojih rodibinah. Ze tri mesece žive v nenehnem trepetu. Vsak teden so selekcije...

Vse me sprašujejo po krematorijih. Rade bi vedele, kaj pomenijo stebri dima podnevi in močniti plameni ponoči. Ali je res, da sežigajo ljudi?

Na vse načine jih skušam pomiriti. Lažem, da bi jih pomirili. Kako bi mogel tem ubogim, nebolnim bitjem reči kaj drugega! Moram lagati! Zadržujem jim, da bo vojne prav kmalu konec in da bomo potem šli vsi spat domov. In posreči se mi celo pomiriti jih. In končno jih moram spet prepustiti njihovi usodi, ne da bi kaj zvedel o ženi in detetu.

Družbene službe in ostala negospodarska dejavnost

Naše družbene službe zahtevajo iz leta v leto večja sredstva. Ker pa smo razvijajoča se komuna, moramo vlagati v gospodarstvo oziroma v razširjeno reprodukcijo razmeroma mnogo več sredstev, kot pa jih vlagajo gospodarsko bolj razvita področja. Potrebe po negospodarskih investicijah in tekoče vzdrževanje v šolstvu, zdravstvu, komunalni izgradnji in drugih negospodarskih dejavnostih pa zahtevajo od komune isto množino sredstev, čisto pa še večjo kot v razvitih občinah. Zato je ne samo plansko postavljane in občinski proračun, ampak celotna komuna stalno pred problemom, kako določiti razmerje med vlaganjem in potrebno sredstev v gospodarstvu in v družbenih službah.

To je še posebno pereče zato, ker se potrebe prebivalstva po izobraževanju, zdravstvenih storitvah in zdravstveni zaščiti ter potrebe po čim boljši komunalni ureditvi krajev in sploh po višjem družbenem standardu vsak dan večje. Dejstvo je, da rastejo te potrebe čisto dosti hitreje, kot pa raste ekonomska osnova komune in države nasploh. Zato je potrebno s sredstvi resnično varčevati in jih čim bolj smotrno razporejati. Komuna mora kot celota postaviti pravilne proporce, zbori volivcev, politične in družbene organizacije, organi delavskega samoupravljanja in družbenega upravljanja ter vsi občani pa naj s svojimi predlogi in delom skušajo uresničevati naloge, ki jih postavlja pred nas naš letni družbeni program.

Načrtno reševanje šolskih problemov

Stanje šolstva, zlasti v pogledu šolskih stavb, opreme in učil, je dovolj znano. Še ostrije je osvetlila te probleme zadnja reorganizacija šolske mreže. Pouk se odvija v večini primerov v starih poslopjih, ki so ustrezala pouku pred sto in toliko leti, a danes

ne ustrezajo več. V velikih šolah se odvija pouk v dveh in celo v treh izmenah. Oprema učilnic je nesodobna, učila še povečini izpred prve svetovne vojne. Zato je občinski ljudskih odbor

NOVOMEŠKA KOMUNA

v petletnem perspektivnem programu predvidel načrtno reševanje teh problemov. Seveda zahteva tako reševanje ogromno finančnih vlaganj, ki jih bo možno le postopoma realizirati. Najkritičnejše je stanje v Senti- jerneju, Smihelu Vavti vasi, Mirni peči in Novem mestu. Za leto 1962 računamo, da se bo pričela graditi nova osnovna šola v Senti jerneju, ki naj bi bila letos dogra- jena do III. stopnje. Pri os- novni šoli v Smihelu naj bi bile dograjene 4 učilnice, z nadzidavo telovadnice pri gimnaziji v Novem mestu pa naj bi pridobili nekaj novih učilnic. Če bodo finančna sredstva dopuščala, bodo že letos pričeli adaptirati oz. prizidavati v os- novnih šolah v Vavti vasi in Mirni peči. V načrtu so tudi manjše adaptacije na nekaterih podeželskih šo- lah, zlasti na osemletkah.

Postopen napredek tudi v kulturni dejavnosti

Na področju kulturne dejavnosti predvidevamo manjše adaptacije dvoran v prosvetnih domovih v Novem mestu, Smarjeti in Dol. Toplicah ter ureditev kino dvorane v Senti jerneju. Za nemoteno delo in razvoj Dolenjskega muzeja je predviden za letos pričetek gradnje nove galerije. Za dostojno proslavo 600-letnice ustanovitve Novega mesta, ki bo v letu 1965, bo že v tem letu izvoljen poseben odbor za pripravljane proslave ter ustanovljen sklad za zbiranje potrebnih sredstev. Nadalje bodo izdelani v tem letu programi za po-

stopno ureditev šolskih igrišč in športnih objektov, tako za potrebe šolskega pouka, kot za oddih in razvedrilo delovnih ljudi.

Velika dela za nadaljnje izboljšanje zdravstvene službe

Za uspešen razvoj zdravstva in za izboljšanje zdravstvene službe na področju naše komune se bo v letu 1962 nadaljevala gradnja novih oddelkov bolnišnice na desnem bregu Krke. Ta gradnja, pričeta v lanskem letu, se bo izvajala v etapah ter je dokončna izgradnja predvidena do leta 1964. Že v letošnjem letu je bila dograjena onkološka postaja ter kirurško-ginekološka ambulanta pri bolnišnici v Novem mestu, tako da že služita svojemu namenu. Zdravstveni dom

v Novem mestu je v stavbi stare gimnazije, kjer so nastanjeni še uradi ObLO, zavodi, družinska in samska stan. Ta stavba naj bi bila letos izpraznjena in izročena v celoti Zdravstvenemu domu, ki jo bo adaptiral za potrebe zdravstva. Letos bodo urejeni prostori in izpopolnjena oprema v zdravstveni postaji in zobni ambulanti v Straži ter urejena lekarniška postaja v Dol. Toplicah. Predvidena je tudi nadzidava kopalniškega doma v Dol. Toplicah ter priprava načrtov za novo zdravstveno postajo v Senti jerneju.

Javna zobna poliklinika opravlja zobozdravstveno službo za področje Novega mesta in Trebnjega. Ker prostori te ustanove ne ustrezajo niti glede ureditve niti velikosti, je bil v lanskem letu izdelan idejni načrt za gradnjo nove vev mestu. Na podlagi Novem mestu. Na podlagi tega projekta bo potrebno v letu 1962 pripraviti celotno dokumentacijo, tako, da bi 1963 lahko pričeli z gradnjo.

(Konec prihodnjic)

V TITOVEM GOVORU POIŠČIMO NAJPRED SEBE!

Ko smo na sestanku osnovne organizacije ZK v kmetijski zadrugi v Žužemberku obravnavali govor, ki ga je imel tovariš Tito pred nedavnimi v Splitu, smo si bili na jasnem, da moramo v njegovih besedah najprej poiskati sami sebe, torej komuniste, potem pa odnose v kolektivu in poslovne odnose med zadrugo in kmetovalci ter med zadrugo in skupnostjo. Ugotavljali smo, da so se odnosi vidno izboljšali, odkar imamo osnovno organizacijo ZK, da pa bo treba še krepiti decentralizacijo upravljanja in se zavzemati za neprestano obveščanje kolektiva. ZK se je zavzela za hitrejši razvoj kmetijske proizvodnje lastne zadruže in pogodbene, za podružabljanje v gozdarstvu, smotrno investiranje, uveljavljanje socialističnih načel pri delitvi čistega dohodka in za zmerne cene. Na sestanku smo priporočili, naj Titov govor pre-

študira tudi sindikalna po- družnica, tako da bo sleh- herni član kmetijske go- spodarske organizacije se- znanzanjen z glavnimi načeli Titovega govora.

Vajenci so proslavili svoj dan

Letošnji rojstni dan maršala Tita so proslavili novomeški vajenci na vajenski dan, dne 21. maja. Ta dan so na Loki organizirali več športnih priredit- ev. Ob tej priložnosti so dobili v goste 70 vajencev ljubljanskega Toplovoda, ki so obiskali svoj obrat v Trebnjem, nato pa so si ogledali našo šolo. Z našimi vajenci so tekmovali v malem nogometu, odbojki, košarki, streljanju in fahu. Po prijateljskem tekmovanju so se gostje odpeljali v Dol. Toplice in nato po dolini Krke v Žužemberk in Ljubljano.

Na dan tekmovalja se je zbralo na Loki veliko vajencev, ki so imeli prost dan. Večina podjetij in mojstrov je razu- melo pomen tega dne in dovo- lila vajencem udeležbo na pri- reditvah. Izvedeli smo, da bo 30. maja v Crnomlju športno srečanje vseh vajenskih šol v okraju, kjer bodo tekmovali v počastitve rojstnega dne našega maršala.

OB DANASJEM KRAJEVNEM PRAZNIKU PARTIZANSKE TOPLISKE DOLINE

Pred dvajsetimi leti in danes

Dolenjske Toplice praznuje danes krajevni praznik. Letos mineva 20 let, odkar so fašistični okupatorji zapustili ta prijazni letoviški kraj. Brez igranja bobnov in svireli — tako so bili va- jeni prihajati — so se tiho in na hitro pobrali. Odtlej so bile Dol. Toplice svobod- ne. Partizanska vojska je vkorakala vanje brez boja, saj so se laški okupatorji dovolj ustrašili ultimata, ki so ga prejeli. Se istega dne, 24. maja 1942, pa je prva večja skupina Topličanov vstopila v NOV. Prijaznih prebivalcev in naselja ob vznožju roških gozdov parti- zani ne bodo zlepa pozabi- li. Dolenjske Toplice so mnogim izmučenim bor- cem in partizanskim eno- tam nudile okrepitev in počitek po dolgih poho- dih ter krvavih bojih. To je preteklost, bo morda kdo rekel. Res je to pre- teklost, toda takšna, kakr- šne ne bomo nikoli paza- bili!

K vrelcem zdravilne vode spet kot nekdanj prihajajo bolni iskat zdravja. Zdravil- nišče je zgradilo odprt ba- zen, asfaltirana cesta pa je povežala Dol. Toplice z No- vim mestom in avtomobil- sko cesto. Letos v jeseni, ko bo turistična sezona pri- kraju, bodo nadzidali Kopa- liški dom.

O uspehih SZDL

14. maja je bilo v Žu- žemberku posvetovanje predsednikov in tajnikov štirih krajevnih organiza- cij Socialistične zveze. Na sestanku, ki ga je vodil predsednik občinskega od- bora SZDL Tone Počrvina, so ocenili delo SZDL v le- tošnjem prvem četrtletju in razpravljali o nalogah, ki jih je še treba izpolniti.

Obzidje žužemberškega pokopališča se podira

Že pred meseci se je za- čelo podirati obzidje žu- žemberškega pokopališča. Odprtina se veča, razen te- ga pa lahko pričakujemo, da bo kmalu zdrčal v do- lino ves spodnji del obzid- ja. Domačini in okoličani se sprašujejo, koliko časa bo še treba čakati na po- pravilo in dovoliti psom in drugim živalim, da se bo- do sprehajale po pokopali- šču.

M. S.

Turistično društvo je le- tos močno zaživelo. Dolenj- ske Toplice se počasi in go- tovo spreminjajo v pravi turistični kraj, poln zelenja in cvetja ter urejen. Ljudje razpravljajo o tem, kaj bi bilo treba še popraviti, kaj pokrpati in kaj odstraniti, da bi bila zunanost naselja lepa in vabljava. Če v sezo- ni zmanjka prenočišč v pro- storih zdravilišča, jih lahko dobite pri zasebnikih. Letos bodo odprli turistično pisar- no, ki bo nudila tujcem vse informacije. Prebivalci vne- to razpravljajo o tem, da kraj potrebuje lekarniško postajo. Pri prostorih zanjo se je zataknilo — resda jim- to ni v največjo čast — pre- pričani pa smo, da bodo tu- di to oviro ob pomoči kra-

jevnege odbora Socialistič- ne zveze in vseh Topličanov kmalu odpravili.

Organizacija Socialistične zveze se vneto ukvarja z urejanjem klubske sobe. Odprli so jo že lani in po- stavili vanjo televizor. Le- tos so položili nov parket, preuredili električno nape- ljavo in prostor prebelili. V ta namen so prispevale družbene organizacije in topliški kolektivi okoli 120 tisoč. Klubiški prostor je zdaj lepo urejen, treba bo kupiti le še novo pohištvo. Mladina se prav rada zbira ob televizorju, še vedno pa pogrešajo odraslih Topliča- nov. Vprašujemo se, zakaj tako.

Cevljarji pri »Boru« prid- no izdelujejo cevlje, kmetij-

ska zadruga Dol. Toplice pa orje in seje ter gradi nove obrate. Vsem Topličanom še mnogo uspehov pri delu in naše čestitke za krajevni praznik!

Delali so 92 ur

V počastitev dneva mladins- kih delovnih brigad so mla- dinci iz Birčne vasi 92 ur s- kali gozd, kjer bo šel dalj- novod. V tem času je njihov kvintet priredil veselo več- ere in bil povsod toplo spre- jet. Za dan mladosti se bo- do pomerili v odbojki z mla- dinci iz Buncov vasi, v spo- min na to srečanje pa bo hasprotna ekipa prejela tri- kotno zastavico. Prireditve bi bilo lahko tudi več, pa še aktivni niso odzvali.

Zvonko Tkalec

Bogat obračun dobrega dela

Ob zaključku letošnjega ted- na RK je občinska organizacija RK Novo mesto izvedla svoje redno letno skupščino. Prišlo je več kot 100 delegatov, pred- stavniki republiškega odbora RK Slovenije in okrajnega od- bora RK iz Novega mesta. Skupščina je podala bogat obra- čun dela organizacije, razen številne udeležbe gostov pa ji je pečat slovesnosti in prisrčnosti vtisnil obisk predstavnikov or- ganizacije Podmladka RK iz novomeške osemletke, ki so vse prisotne pozdravili, obdarili de- lovno predsedstvo s cvetjem ter hkrati prebrali zarjimo in bo- gato poročilo o delu Podmlad- ka RK na svoji šoli.

Poročilo tajnika in poročila o delu komisij so navzočim po- stregla s kopicjo podatkov. V novomeški občini deluje 31 kra- jevnih organizacij RK s pribli-žno 15.000 člani, med katerimi je kar 6000 podmladkarjev. Ste- vilo članov se je lani povečalo za tisoč, na nekaterih področ- jih, zlasti na podeželju, pa so mnogi člani izstopili zaradi po- višanja članarine. Organizacije so se lani izka- zale zlasti pri zbirki za potre- no področje v Makarski, ko so zbrale za 12 milijonov sredstev in blaga. V mestih in na pode- želju je bila vrsta zdravstveno- vzgojnih tečajev, vendar bo treba v bodoče vanje vključe- vati več mladine. V Podmladek RK je vpisanih 92 odst. učencev iz vseh šol v 131 aktivih. Pod- mladek pa je lani priredil okoli 300 zdravstvenovzgojnih preda-

vanj. Komisije za krvodajal- stvo, za boj proti alkoholizmu in za boj proti TBC so častno opravile svoje naloge. Komisija za krvodajalstvo je zagotovila transfuzijski postaji v Novem mestu vsak teden 50 krvodajal- cev, ki so dali tedensko 12 li- trov krvi ali v vsem letu 363 li- trov. Vodja postaje se je orga- nizaciji RK na skupščini za njeno delo in trud javno zahva- lil. Komisija za šolske mlečne kuhinje je lani razdelila po šo- lah za 23 milijonov dinarjev hrane in ostalega blaga. Dele- gati so v razpravi poudarili, da želijo pri delu organizacije RK vedno pomoči in močnejšo podporo vse družbe, resno pa so razpravljali tudi o alkoholiz- mu in o tem, da je še skrajni čas v naših gostiščih uresničevati zakonite predpise o prepo- vili točenja alkoholnih pijač mladostnikom in vinjenim gos- tom. Ugotovili so tudi to, da naša gostišča nimajo zadostnih zalog brezalkoholnih pijač, in načeli so stari problem: za od- piranje novih gostišč v Novem mestu lahko najdemo primerne lokale, občinski odbor RK pa še vedno deluje v zelo nepri- mernih prostorih in nima skla- dišč, v katerih bi spravljali bla-

go, ki neredko presega milijon- ske vrednosti. Z veseljem pa so delegati pozdravili obljubo LO občine in občinskega odbora SZDL, da bodo organizacije v bodoče bolj podpirali, tako fi- nancno kot moralno.

M. Tratar

Nov mladinski aktiv

Mladina vasi Petanj, Gor. in Dol. Mraševo ter Malj Podluben je ustano- vila svoj aktiv. Izvolili so petčlanski odbor, ki je ta- koj sestavil delovni načrt. Delati so že začeli. Cepraj nimajo sredstev in jim sko- raj nihče ne pomaga, ne bodo odnehali. Vsekakor je to spet spodbuden zametek vaškega dela mladine.

Jože Muhič

Preprečujemo nesreče z redom in delovno disciplino!

ZA KRAJEVNI PRAZNIK DOLENJSKIH TOPLIC ČESTITAJO:

- KRAJEVNI ODBOR
- KRAJEVNI ODBOR SZDL
- OSNOVNA ORGANIZACIJA ZKS
- KRAJEVNI ODBOR ZB
- VAŠKI AKTIV LMS
- PROSVETNO DRUŠTVO
- »MAKS HENIGMAN«

Novomeška kronika

■ Za soboto napovedani mla- dinski ples na Loki je iz nepo- jasnih vzrokov odpadel. Pol ure za tem, ko je zabavni or- kester Doma JLA že odšel, se je zbralo na Loki precej (seve- da razočarane) mladine. Bilo je slišati tudi takele opazke: »Pa pravijo, da hodimo po gostil- nah. Naj nam dajo to, kar je primerno za nas, pa bo po- hajkovanja marja.« Ugotovite so res slaba legitimacija za za- bavo mladine v našem mestu.

■ V dneh republiške revije dramskih skupin opažamo, da znamo tudi Novomeščani po- skrbeli za primerno reklamo. Prav lični plakati, ki stojijo na najvidnejših mestih, kažejo na dokajšnjo spretnost in izrajdi- vost njihovih avtorjev. Ali ne bi tudi za domače prireditve pripravljali malo lepše in okus- nejše lepake in s tem poskrbeli za številnejši obisk?

■ Cemu lahko v Ljubljani prodajajo v vseh zelenjavnih trgovinah dve vrsti solate: eno boljše vrste v glavicah, drugo pa z vsem zelenim listjem, ki gre navadno v odpadke. Cena solati prve vrste je 300 din, pri- nas pa prodajajo solato druge vrste po tej ceni ali pa je še dražja. Razen tega je v Ljub- ljani solata vsak dan naprodaj, pri nas pa samo večkrat. Kdaj bo pri nas nastal red v preskr- bi z zelenjavo?

■ Zadnje dni so Novomeščani z veseljem pozdravili skromni avtomobil, ki v jutrajnjih urah

zavija po vseh glavnih ulicah in tudi po nekaterih stranskih, toda prometnih cestah. Če, bi kdo poskrbel še za neštete ja- me v stranskih netakovanih cestah, bi bili ljudje še bolj zadovoljni.

■ Turnir v malem nogometu, ki ga je 22. in 23. maja izvedel mladinski aktiv IMV na igrišču Bratstva in enotnosti, je pri- tetil kar deset nogometnih moštev. Prireditve je veljala v počastitev dneva mladosti.

■ Ponedeljkov živilski trg je bil sicer dobro založen, vendar je bila roba občutno predraga v primerjavi z ljubljanskim trgom. Pri nas so prodajali radič po 400-500 din/kg (v Ljubljani je po 250-300 din), solato po 300 din (v Ljubljani je po 250), jajca po 20 din, redkev v šop- kih po 15 din, marnice v šop- kih po 15 din, kletko po 50 din, krompir po 40 din, kokoši po 800-1000 din itd.

■ Gibanje prebivalstva: ro- dile so: Marija Suklje iz Gub- čeve 22 — dečka, Julijana Kerč iz Partizanske 25 — dečka, Ma- rija Gorenc iz Ceste herojev 49 — deklico. Poročili so se: Jože Kos, delavec iz Partizanske 13, in Marija Udovč, bolnišnica stre- znica iz Crmošnjice; Božidar O- para, učitelj iz Dol. Nemške vasi, iz Božidarja Prijatelji, usluž- benka iz Carikatjeve 32; Pavel Sink, uslužbenec, in Zofija Borštnik, uslužbenka, oba iz Ljubljanske 9.

Najprej odpravimo svoje napake!

Izvršni odbor pri občinskem odboru Socialistične zveze je na zadnji seji obravnaval gospodarske in politične probleme ter naloge, ki nas čakajo s tem v zvezi. Ugotovil je, da je bil brutoprodukt realiziran le z 99,4 odst., kar je pod planom. Precej pod planom je bila predvsem industrija, ki je naloge uresničila le z 92,9 odstotka. Povprečni narodni dohodek je znašal 98,7 odstotka, najnižji (86,2 odstotka) pa je bil spet v industriji. — Podatki o realizaciji družbenega plana v letošnjem prvem tromesečju povedo, da so se v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta osebni dohodki povečali za 23 odstotkov, čeprav se število zaposlenih ni povečalo, pro-

izvodnja pa je v tem času nazadovala za 17 odstotkov. Materialni izdatki so bili v prvem tromesečju letos za 30 odstotkov večji, kot je predvidel plan.

Izvršni odbor je menil, da se bo stanje popravilo, če bodo vsi v komuni odkrivali napake, analizirali stanje in ustrezno ukrepali. Novi gospodarski sistem, ki bi ga morali dosledno izva-

izvajanje letnega plana. Inšpekcijski organi pri ljudskem odboru naj delajo redno, dosledno in brez kakršnegakoli vpliva.

Vloga in odgovornost samoupravnih organov se je v zadnjem obdobju povečala. Njihova poglavitna naloga je, da spremljajo realizacijo planov in da pravočasno opozarjajo pristojne organe na težave, ki se nedvomno pojavljajo. Ob delitvi čistega dohodka naj pazijo, da se ti ne bodo povečali čez mero in ne da bi se prej zagotovila zadostna sredstva. Protij velikim razponom v osebnih dohodkih pa se je treba ogorčeno boriti.

Izvršni odbor je nadalje ugotovil, da bo v sedanjem obdobju prišla do izraza vloga sindikalnih organizacij. Predvsem bo moral sindikat preko svojih podružnic poskrbeti, da se pripravijo analize v smislu novih navodil o delitvi čistega dohodka v podjetjih.

V komuni so se pojavile lokalistične težnje glede medkomunskega sodelovanja pri skladih in ob ustanovitvi kluba sevnjskih študentov. Taki in podobni pojavi morajo biti tuji našim občinom, saj smo vsi del skupnosti. Pri nekaterih

tovariših se je tudi izoblikovalo mnenje, češ da veljajo razni novi ukrepi le za organizacije in komune. To je vsekakor napačno in škodljivo! Vsak član SZDL naj se bori, da najprej odpravi svoje napake, nato pa pripomore, da bo manj napak tudi v njegovi okolici in komuni.

Končno je izvršni odbor priporočil zdravstvenim ustanovam, naj okrepijo kontrolo nad delavci in uslužbenci, ki so v bolniškem staležu. Zaradi neodgovornih posameznikov ima družba veliko škodo. Prošnje za bolniški stalež bo treba odslej natančno preverjati.

OCENA ZA I. ČETRTLETJE: DOBRO!

Kljub težavam, ki so proti koncu lanskega leta, zlasti pa še letos, zajele nekatera podjetja, je bil družbeni plan občine v prvem tromesečju tekočega gospodarskega leta zadovoljivo izpolnjen. V primerjavi z istim obdobjem lani je plan realno presežen za 1,3 odstotka, ugodno izpeljane izterjatve iz prejšnjih let pa realizacijo plana povečujejo celo na 110 odstotkov. Osebni dohodki so bili v tem času za 4 odstotke manjši kot lani, kar je v prvi vrsti posledica zastoja v proizvodnji nekaterih gospodarskih organizacij (Jugotanin — Sevnica, rudnik Krmelj itd.). Znatno se je proizvodnja povečala le v konfekciji »Lisca«, mizarški drugi in kopitarni. Na splošno je opaziti, da so bili ugodni in nadpovprečni rezultati doseženi v nekaterih enotah lesne industrije.

Prvo četrtletje seveda še ne more biti realna osnova za oceno v izpolnjevanju plana za vse gospodarsko leto, lažko pa se iz rezultatov marsikaj naučimo. Gospodarske organizacije, ki jim do zdaj ni šlo, bodo morale s temeljitimi analizami same odpraviti pomanjkljivosti, v kolikor niso splošnega značaja, druge, ki jim je dobro šlo, pa se bodo morale boriti še za večje uspehe. Ko so sprejemale plan, so se gospodarske organizacije zavedale velike odgovornosti, ki ga imajo pred skupnostjo, zato je borba za plan in trg njihova poglavitna naloga do drugega gospodarskega leta.

SEVNIŠKI VESTNIK

jati, je namreč že odkril določene napake. Zato je izvršni odbor priporočil ObLO, naj redno spremlja

TEDEN MLADOSTI V SEVNICI

Štab za organiziranje prireditev v tednu mladosti je sredi dela. V tem tednu je v Sevnici predvidenih več športnih prireditev; šahovskih srečanj in demonstracij. Zaključna prireditev bo v nedeljo, 27. maja, na športnem igrišču ob Savi; pričela se bo ob 14.30. Ker so bile zadnje podobne prireditve v Sevnici dokaj slabe, se bo štab potrudil za kvalitetnejši program. Ta dan bo startalo tudi 25 ekip podmladkarjev AMD in gasilskega društva, ki bodo izvajale različne demonstracije. Nastopila bo tudi folklorna skupina iz Krmelja, oktet

iz Loke in pevci iz Sevnice. Prireditve bo zaključena s podelitvijo priznanj najboljšim ekipam.

Sevnčan, vabimo vas, da se prireditve udeležite v čim večjem številu. Če bo deževalo, bo prireditev v Domu Partizana, kjer pa seveda odpade športni spored.

V Loku so za napredek

V Loku so neurejene komunalne naprave. Vodovod re za doščca, rezervoar je neurejen. Za reševanje teh zadev se je že nekajkrat zavzelo PGD, nedavno pa je bil pri krajevnem uradu ustanovljen odtok za reševanje komunalnih vprašanj. Odtok bo imel v oskrbi vodovod, pokopalnice, cestno razsvetljavo in občinske oziroma vauke poti.

Vprašanje servisa za obrtne ustuge v Loku je vedno bolj aktualno. Nedvomno bi zadevo lahko uredila vauška skupnost, ki bi jo bilo treba v ta namen ustanoviti.

Mnogi, ki poznajo težave PGD, se sprašujejo, zakaj neki je za gasilsko dejavnost pripraviljen tako malo sredstev. ObLO bi moral pokazati več razumevanja za to dejavnost, saj s samo članarino in izkupitki od veselje se ne bomo dosegli napredka. S. SK.

Za gasilski dom na Bregu

6. maja so zazveneli prvi krampi požrtvovalnih članov gasilskega društva na Bregu, ki so v bližini železniške postaje začeli pripravljati temelje za nov gasilski dom. V domu bo tudi velika dvorana za sestanke in prireditve. Pričakujejo, da ljudje gasilcev ne bodo pustili samih pri tako važni gradnji, saj bo gasilski dom tudi zanje.

T. M.

Odslej le 5 venecijank!

Oba zbora ljudskega odbora občine Sevnica sta po daljši razpravi odobrila obratovanje petim venecijankam na področju občine. Uslužnostni razrez lesa bodo lahko opravljale; žaga v Krmelju, ki jo upravlja KZ Tržišče-Sentjanž, žaga v Boštanj, ki jo upravlja KZ Sevnica, žaga na Planini v lastništvu Ivana Doberška, žaga v Loku in žaga na Blanci.

Garancijske izjave ObLO

Ljudski odbor je dal Kmetijski zadrugi Sevnica jamstvo za posojilo v skupnem znesku 43 milijonov din. Kmetijska zadruga do sredstva porabila za gradnjo dveh hlevov v Boštanju, v katerih bodo redili 220 glav živine. Drugi prosilec, kmetijska zadruga Tržišče-Sentjanž, bo porabil 2 milijona 380 tisoč din posojila za nakup goveje živine, gradbeno podjetje »Marok« iz Sevnice pa je najelo 2 milijona 500 tisoč din posojila za nakup gradbene opreme. Ker je opustilo proizvodnjo kremenčevih peskov v Krmelju, potrebuje podjetje »Marok« gradbeno opremo za preusmeritev v gradbeno dejavnost. Ljudski odbor je dal poročstvo še Kovinski delavnici v Sevnici za 2 milijona kot posojilo za poslovni sklad.

Dohodki in skladi na rešetu

Ali smo sposobni izvojevati bitko za družbeni plan? Bodo gospodarske organizacije vzdržale v obdobju hitrih razvojnih sprememb in se spričo naraščajočih zahtev, ki jih vsebujejo novi zakonski predpisi, prebile skozi ovire? Ali lahko pričakujemo, da bodo razumneje gospodarile in slednjič le kos vsem zahtevam na trgu?

Na ta vprašanja so poskušali posredno odgovoriti odborniki ObLO na zadnji seji 14. maja, ko v poglavitni točki dnevnega reda pregledali in potrdili zaključni račun za preteklo leto. V izčrpnih razpravah, v kateri so o izvajanju nalog gospodarskih organizacij poročali tudi vabljeni predstavniki teh organizacij, so bila mnenja, da je treba pri nadaljnjem prizadevanju izhajati tudi iz rezultatov, ki so bili doseženi prejšnja leta, nedeljena. Napačno pa bi bilo, da bi komuni, ki se nenehno razvija in krepi svoje gospodarstvo, odmerili neustrezen plan. Čeprav

je plan že sprejet in so gospodarske organizacije v prvem tromesečju tega leta že dosegle dobre rezultate, pa vendarle ne kaže vsega prepustiti toku časa. Gre za to, da ugotovimo, ali je razvoj gospodarskih organizacij zdrav ali pa se v njih skrivajo slabosti.

Pri gospodarskih organizacijah nas v prvi vrsti zanima vprašanje proizvodnje in dohodka. Zato so odborniki med razpravo o zaključnem računu nešteto krat omenili, da se iz tabularnega pregleda o gospodarskih dosežkih, po katerih je bil narejen zaključni račun, jasno vidi, katera gospodarska organizacija je gospodarna in katera gre izven meja svojih možnosti. Zanimalo jih je predvsem razmerje med skladi in osebnimi dohodki, kakor tudi najnižji in najvišji osebni dohodek. Razen v trgovini in obrti se je namreč lani razmerje med osebnimi dohodki in skladi v vseh drugih panogah povečalo v korist osebnih dohodkov. Približno tako stanje je bilo tudi v prvih mesecih tega leta. Razumljivo je, da so mnoge gospodarske organizacije že našle ključ do razumnejšega gospodarjenja, drugim pa ga bodo pomagale poiskati komisije za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka. Iskati pa ga bodo mogle tudi gospodarske organiza-

cije same, ki bodo slej ko prej le uvidele, da ukrepi niso samo formalni, ampak se z njimi poskuša doseči skladnost s splošnim razvojem in napredkom.

Na seji so ustanovili komisijo za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka v gospodarskih organizacijah. Ta bo v kratkem času obiskala podjetja in ustanove, imela pa bo tudi nalogo poiskati stotisočakarje ter ugotoviti, ali je njihovo delo res vredno stotisočev ali pa so taki osebni dohodki posledica »dodatnih« merij za na lahek način prisvojen zaslužek.

Skladno s pozitivnimi zaključki seje in z že večkrat postavljenimi zahtevami, naj se končno le vnese red v posamezne gospodarske organizacije, lahko pričakujemo prenekatero izboljšavo in predvsem razumnejše gospodarjenje.

Predavanje o varnosti v Tržišču

V tednu varnosti je bilo v osemletki v Tržišču predavanje o nevarnosti, ki lahko doleti nepredvidnega učenca na poti v šolo in iz nje. Učenci so se zanimali za železniške naprave in

signale, saj so doslej prečkali progo na nedovoljenih mestih ter hodili po tračnicah, zaradi česar bi lahko velikokrat prišlo do nesreče.

17. maja je bila v Tržišču, kjer je pred dvajsetimi leti kot prva žrtev padel Dušan Renko, žalna svečanost. O življenju padlega je govoril član Zveze borcev iz Tržišča, mladina pa je v njegov spomin zapela partizansko pesem.

M. L.

KRATKE IZ SEVNICE

● Pomladanska setev je bila v občini pravočasno končana. Podobno kot drugod je tudi sevnjska zadruga pomagala pogodbenikom pri pomladanskih delih. V ta namen so zadržni traktoristi neprenehoma orali, strokovnjaki pa so koope-rantom dali potrebna navodila. Če bo vnaprej ugodno vreme, pričakujejo, da bo tudi v naši občini bogat pridelek žit in drugih pogodbenih poljščin.

● ObLO, ki je do zdaj delal v majhnih in skoraj neprimernih prostorih, bo do konca maja dobil še sedem novih pisem. Glede na to, da se prenaša na komuno vedno več pristojnosti, je potrebno imeti tudi pro-

stor, kje bodo delali novi oddelki.

● Prejšnji teden je bila v dvorani gasilskega doma v Sevnici razstava poklicev. Zanimivo in za šolsko mladino nedvomno poučno razstavo so si v treh dneh ogledali učenci vseh šol v občini. Fotografije, ki govorijo o številnih poklicih, so si učenci ogledali pod vodstvom učiteljev, ki so znali marsikaj povedati o delu v tem in onem poklicu.

bor, problem še vedno ni rešen.

Na področju krajevnega odbora imajo precej slabih potov, ki pa jih bodo v bodoče popravljali s skupnimi močmi. Na Blanci predstavlja poseben problem gradnja vodovoda. Sklenjeno je bilo, da bodo s pripravljanimi deli pričeli v najkrajšem času.

Delo organizacije SZDL na Blanci je v zadnjem času močno zaživelo.

Manj volje do dela v organizaciji je pokazalo članstvo v Zabukovju. Čeprav so v tem kraju trije učiteljski člani odbora, se je seje udeležil le eden. Posebne graje je vreden primer tamkajšnje učiteljice Marije Ahačevič, ki se sestanka udeležila ni udeležila, čeprav je ta tovarišica več let dobivala štipendijo v naši komuni in se sprašujemo, če lahko ljudem, ki tako izkoriščajo našo demokratično ureditev, še zaupamo mladino?

Dušan Brelih

Razstava komisije za podmladek pri občinskem odboru RK

Od 8. do 11. maja je organizirala komisija za podmladek pri obč. odboru RK v Sevnici poučno in zanimivo razstavo, združeno s

prikazom pravičnega otrokovega življenja od jutra do večernih ur. Prireditve je bila organizirana v okviru tedna RK pod naslovom »Zdrav otrok — zdrav državljan«. Razstava in demonstracija sta imeli predvsem vzgojni namen. Staršem smo želili prikazati, kako naj živi naš otrok, če ga hočemo vzgojiti v zdravega državljana. Kljub nekaterim pomanjkljivostim je razstava uspela in smo bili z njo zadovoljni.

Priprave za to razstavo so bile precejšnje. Pohvaliti moramo tov. Draga Lupšino, predsednika občinskega odbora RK, ter učiteljice Zinko Gabrič, Eriko Kolman in Ido Brelih, ki so nosili glavno breme prireditve.

V nedeljo spretnostna vožnja članov AMD

27. maja bo v Bršlinu pri Novem mestu (pred javnim skladiščem) spretnostna vožnja z motornimi vozili, ki se je lahko udeležijo člani vseh AMD v okraju. Prireditelj — AMD Novo mesto — vabi vse voznike-amaterje in ljubitelje avtomobilskega športa, da se prireditve za gotovo udeležijo.

UČITELJI ODHAJAJO...

Poročali smo že, da je občinski odbor SZDL na svoji zadnji seji razpravljal o najvažnejših problemih v šolstvu. Sprejel je tudi več sklepov, ki bi jih morali poznati vsi prebivalci naše občine, zato danes o tem nekaj več.

Letos manjka v občini 35 odst. učiteljstva, v jeseni pa ga bo manjkalo še več! To je najtežji problem šolstva v naši občini. Za učiteljstvo ni dovolj stanovanj, marsikje ima slabe delovne pogoje, slabo nagajevanje pa prav tako vpliva na odhajanje iz občine. Marsikak problem bi pa vendarle lahko rešili že doma sami: če bi bili bolj delavni šolski odbori, krajevne organizacije SZDL in drugi organi ter organizacije, bi pač lahko marsikje uredili za učitelje potrebna in primerna stanovanja, bolj bi bili lahko odnosi šole z okolico in okolice z učitelji. Včasih bi lahko naredili za enotnost vzgojnih vplivov na mladino in pod. Zlastno je, da ponekod še danes niso znali urediti vprašanje prehrane učiteljstva! In vendar bo vsa taka in podobna vprašanja treba rešiti, če hočemo učitelje navezati na kraje, kjer učijo in živijo. Krajevni odbori SZDL naj o tem takoj razpravljajo, skupno z vsemi krajevnimi činitelji pa morajo takoj tudi ukreniti vse, kar lahko uredijo sami in kar se narediti da!

Svet za šolstvo, kulturo in prosveto pri ObLO je izdelal predlog o razvoju šolstva v občini. Občinski odbor SZDL v celoti podpira ta predlog, opozoril pa je, da bo treba hkrati, ko pripravljamo prešolanje otrok iz podružničnih šol v večje

šole, misliti tudi na organizacijo prevoza (Trebelno, Dobrič, Knežja vas, Sela-Sumberk, Catež). Nevarna in škodljiva je dvostranost v vzgoji otrok. Starši in cerkev učijo otroka eno, šola pa drugo — otrok pa zato večkrat ne ve, komu bi verjel in dela po svoje. Starši rušijo s tem ugled šole in učitelja,

TREBANJSKE NOVICE

glede vzgoje mlajših roditev. Učiteljski kolektivi, odnos do šole slabi. Tu bo treba več narediti zlasti družbeno politične organizacije. Ljudska univerza in še kdo morajo vložiti več truda in skrbi za vzgojo mladine.

V občini imamo precej pastirčkov, sirot, ki jih ponekod izkoriščajo za delo, pri čemer pa trpi obisk šole in učenje teh otrok. Krajevne organizacije in šolski odbori naj take primere pregledajo in krivce javno posvarijo, koristi izkoriščanih otrok pa je treba zaščititi!

Solarji v naši občini niso vsako leto načrtno zdravniško pregledani. To pomankljivost bo treba odpraviti, čeprav tudi s pomočjo zdravnikov od drugod, v kolikor zdravstveni dom v Trebnjem te naloge ne bi mogel uresničiti.

Šibko je tudi družbeno upravljanje v šolah; že sam občinski svet za šolstvo ne skrbi dovolj za utrjevanje družbenih organov na tem področju. Ta svet bi moral živeti tudi izven svojih sej, saj mora voditi politiko gle-

de šolstva v komuni, ne pa zgolj formalno potrjevati tekoče zadeve!

Šolski odbori so od jeseni do zdaj ponekod pokazali že kar lep razvoj in napredek, žal pa še ne delajo vsi tako. Pogosteje bi se morali sestajati in reševati preča vprašanja, ki jih ne manjka nikjer! Pravtako bodo morali poročati občanom vsaj enkrat na leto o svojem delu. Precejšnje naloge imajo tudi upravitelji šol, zlasti tudi glede vzgoje šolskih odborov in obveščanja njihovih članov o nalogah šole. Tu ne sme nikoli manjkati tudi konkretna pomoč krajevnih organizacij SZDL, katerim res ne manjka dela!

Glede financiranja v šolstvu smo tudi v naši občini dosegli napredek v zbiranju sredstev in osamosvajanju šol, še vedno pa nismo brez težav. Premalo je še denarja za šole, učiteljstvo se preslabo pogladija v novo delitve dohodka, povsod pa bo treba še skrbneje gledati na vsak dinar, ki ga imamo za šolstvo!

Stanje pa bi bilo lahko zadovoljivejše, če bi tudi sindikalna podružnica spresnetih delavcev naredila kaj več za strokovno rast svojih članov, kot glede razčiščevanja nejasnosti o nagajevanju po novem. Na konferencah in sestankih učiteljskih kolektivov bi moralo biti živahnejše kot je zdaj tu pa tam! Ne manjka problemov, izmed katerih jih mnogo lahko uredijo kolektivi naših šol sami, saj jim vodstva krajevnih organizacij SZDL pri tem ne bodo nikjer odrekla pomoči! Tako pomoč naj iščejo, saj je naša skupna odgovorna naloga, da stahje v šolstvu izboljšamo.

Gradilišče nove šole v Trebnjem: do temeljev smo že prišli...

»Obveščevalec« trebanjske zadruga

Sindikalna podružnica Kmetijske zadruge Trebnje je že dalj časa razmišljala o tem, kako bi svoje člane bolj obveščala o stanju, problemih in gospodarjenju v svojem podjetju. Razmišljali so o sestankih, po-

svetih, dopisovanju itd., ko pa so dobili v roke informativni list nekega podjetja, so se takoj ogreli za izdajo lastnega lista.

Prejšnji mesec so izvolili 5-članski uredniški odbor, ki se je takoj lotil dela. Odbor je najprej razpravljal o vsebini informativnega lista, nato o obliki in končno se o naslovu. Pri prvi točki se je zadržal najdalj. Težko se je bilo odločiti, kaj naj pride v prvo številko; enemu se je videlo važno eno, drugemu drugo, tretjemu tretje, vsega pa seveda ni bilo mogoče objaviti že v prvi številki. Glede oblike so bili takoj enotni (ciklostirani listi), več preglastic pa jim je delal naslov; obveljal je »OBVEŠČEVALEC«.

Obveščevalec je sicer skromen (obsega le 8 tipkanih strani), ima tudi nekaj tehničnih napak (uvodni članek je napisan na koncu, kratke vesti v sredini,

nekatero stranjo so oblikovno slabe), pomeni pa kljub temu lep uspeh podružnice.

Primer kmetijske zadruge najspodbudi k izdajanju biltena še druge kolektive v občini. Posebno potreben bi bil v Tovarni šivalnih strojev na Mirni.

MATICNI URAD
IZ SENTERPERTA SPOROČA:
V aprilu ni bilo rojstev. Poročila so se: Anton Repovž, poljedelec iz Sadežev, in Stanislava Ajdšek, delavka iz Zabukovja; Jože Žitnik, strugar iz Ljubljane, in Mihaela Knavs, šivilja iz Brinja.

MOKRONOSKI MATICNI URAD SPOROČA:
V aprilu ni bilo rojstev. Poročila sta se: Jože Blaznik, železniški delavec iz Skrovniča, in Julijana Lenarčič, kmečka delavka iz Brurce vasi. Umrli so: Marija Lindič, gosposinja iz Gor. Lakenc, stara 69 let; Marija Zeleznik, družinska upokojenka iz Vrha nad Mokronogom, stara 80 let; Gabrijel Delatun, osebni upokojenec iz Mokronoga, star 80 let.

DOPISUJTE
V DOLENJSKI LIST!

Obisk v tovarni »DANA«

9. maja smo šli učenci obeh tretjih razredov iz Trebnjega na šolsko ekskurzijo na Mirno.

V razredu smo se učili o tovarnah na Mirni, zato smo si želeli, da bi si eno od tovarn tudi ogledali. Naši želji so delavci v tovarni alkoholnih pijač Dana ustregli. Gostoljubno so nas sprejeli in nas pogostili z malinovcem, nato nas je tovarišica Cveta vodila od kleti do kleti in nam razlagala. Potem smo odšli v prostor, kjer pomilajo steklenice. V naslednjem prostoru smo si lahko ogledali parna stroja. Prijazni delavec nam je razložil njuno delovanje pri predelavi pijač. Videli smo dva velika kotla za kuhanje žganja. Prvi meri 500, drugi pa 700 litrov. V

naslednjem prostoru smo videli velike kadi, kjer imajo spravljeni sadje za predelovanje v žgane pijače. V tem prostoru je bilo polno mušic. Tovarišica nam je pokazala tudi, kje in kako kuhajo malinovec, polnijo steklenice piva, kako marljivo delavke pripravljajo steklenice in jih polnijo s pijačami za tržišče. Vse je bilo zelo zanimivo.

Ogledali smo si tudi sušilnico »Gredon«. Videli smo, kako pripravljajo posušeno sadje, ki ga izvažajo tudi v druge države.

Obema kolektivoma smo hvaležni za prijeten sprejem in se jim lepo zahvaljujemo. Če bi bili vsi kolektivi takšni in bi razložili svoje delo mladini, se nam po končanem šolanju

ne bi bilo tako težko odločiti za poklic.

Pionirji 3. b razreda osnovne šole Trebnje

POSNEMAJTE!

Pisali smo že, da je komisija za zbiranje sredstev Debeli rtič začela delati. Vsa podjetja, društva in posamezniki v občini so naprošeni za sodelovanje. Do sedaj je prispevalo društvo upokojenec 3.000 dinarjev, KO RK Catež pa 11.600 dinarjev. Lepa vsota za tako majhno vasico, kot je Catež. Posnemajte jih! Sami veste, kako velika je potreba, da bi bilo to zdravilišče čimprej dograjeno. Morda bo tudi vaš otrok potreben zdravljenja na Debelem rtiču.

Prva ocenjevalna vožnja kolesarjev

9. maja je prometni krožek osnovne šole Trebnje organiziral ocenjevalno vožnjo s kolesi. Prijavilo se je 31 učencev od 4. do 8. razreda.

Proga je bila dolga 8 km in je potekala mimo Račjega sela, Mrzle luže, Kamnega potoka in Stefana do Trebnjega. Ocenjevalna komisija nam je postavila nekaj znakov, katere smo morali upoštevati. Vsako neupoštevanje prometnih znakov se je štelo za kazensko točko. Proga smo morali prevoziti v 35 minutah in vsaka minuta prezgodnjega ali prepoznega prihoda na cilj je bila kazensko točko. Vsi tekmovalci smo bili veseli, saj je bila vožnja res zanimiva in prijetna.

Prva tri mesta na ocenjevalni vožnji so zasedli naslednji: 1. Jože Gole, 2. Janez Japelj, 3. Franc Jelničar.

Zmagovalec Jože Gole je za nagrado prejel lepo mladinsko knjigo. Slava Gore, 8. a razred, Trebnje

CENIK DIMNIKARSKIH STORITEV

Na željo občanov je bil na seji ObLO Trebnje 20. aprila sprejet cenik dimnikarskih storitev. Da bodo vsi občani z njim seznanjeni, ga objavljamo v celoti.

CENIK
o najvišji tarifi za dimnikarske storitve na območju občine Trebnje I. člen.

Za območje občine Trebnje se določa tarifa, do katere smejo dimnikarji zaračunati svoje usluge:

1. Odprto kuhinjsko ognjišče ali kmečka krušna peč 115 din.
2. Kmečka kuhinja z dvojnimi stropom — 173 din.
3. Pletalni dimniki:
- a) od podstrešja navzgor (za eno etažo) — 144 din,
- b) za vsako naslednjo etažo — 40 din.
4. Očki ali valjasti dimniki:
- a) od podstrešja navzgor (za eno etažo) — 83 din,
- b) za vsako naslednjo etažo — 12 din.

5. Dimniki centralnih ogrevalnih naprav ali pek. peči
- a) od podstrešja navzgor (za eno etažo) — 173 din,
- b) za vsako naslednjo etažo — 23 din.

6. Dimniki etažnih peči, gost. šted. in zavodskih:
- a) od podstrešja navzgor (za eno etažo) — 98 din,
- b) za vsako naslednjo etažo — 17 din.

7. Dimna cev do 2 m dolžine — 29 din,
- za vsak naslednji meter — 13 dinarjev.

8. Stedilniki v zasebnih gospodinjstvih:
- a) mali z eno pečico — 69 din,
- b) s pečico in kotliščem ali dvema pečicama — 104 din,
- c) z dvema pečicama in kotliščem — 127 din.

9. Stedilniki v gospodinjstvih obratnih in zavodskih:
- a) mali stedilnik z eno pečico in kotliščem — 200 din,
- b) veliki stedilnik z dvema ali več pečicami — 322 din.

10. Slaščičarska peč — 230 din.
11. Grelnik za vodo (bojler) — 46. din.
12. Grelni posode — 58 din.
13. Pralni kotel z dimnim odvodom — 58 din.
14. Običajna železna peč z dimno cevjo do 1 m — 80 din.
15. Peči sistema LUTZ ali podobne:
- a) brez pečice — 70 din,
- b) z eno pečico — 92 din,
- c) z dvema ali več pečicami — 115 din,
- d) izredno velike — 173 din,
- e) kopalne peči v gospodinjstvih — 92 din.
16. Kanali centralnih ogrevalnih naprav ali pek. peči:
- a) mali neplezalni do 5 m dolžine — 138 din,
- b) isti za vsak nadaljnji meter — 35 din,
- c) veliki plezalni do 5 m dolžine — 253 din,
- d) isti za vsak nadaljnji meter — 58 din.
17. Pekovska peč na premog ali drva (navadna) — 115 din.

18. Pekovska parna peč:
- a) z eno etažo ali pečjo 288 dinarjev,
- b) z dvema ali več etažami 403 dinarjev.
19. Etažna peč za centralno ogrevanje — 138 din.
20. Centralne ogrevalne naprave:
- a) z malim kotliščem do 8 kv. metrov ogrevalne površine — 230 din,
- b) s srednjim kotliščem do 15 kv. metrov ogrevalne površine — 403 din,
- c) z velikim kotliščem do 30 kv. metrov ogrevalne površine — 532 din,
- d) parni kotli z nad 30 kv. metrov ogrevalne površine — 748 din.
21. Pregled in ostruganje novih ali adaptiranih dimnikov:
- a) prvi pregled in ostruganje za eno tuljavo — 207 din,
- b) drugi pregled in ostruganje za eno tuljavo — 173 din,
- c) tretji pregled in ostruganje za eno tuljavo — 104 din.

JOZICA MAREN,
Osnovna šola Trebnje — 8. razred

Razprava v duhu govora maršala Tita

Odborniki obsojajo neupravičeno dviganje osebnih dohodkov, ki nima podlage v zares povečani proizvodnji — Prepoceni hrana in brezplačna elektrika: nesocialistična »dodatka« na dohodek! — Vsi v boj proti izigravanju predpisov, kršilce pa z imeni pred javnost! — Ljudje obsojajo špekulante, ki romajo v tujino in se prodajajo za avtomobile — Ljudski odbor naj razišče, odkod hiše, avtomobili in televizijski sprejemniki posameznikom, ki »živijo samo od plače«

Tudi prebivalci občine Videm-Krško so sprejeli govor maršala Tita v Splitu z odobravanjem. Hkrati pa je veliko ljudi izrazilo bojazn, da Titove besede ne bodo dosledno uresničene. Ta bojazn pa je bila odveč. Poročilo o izvajanju načel in meril o delitvi čistega dohodka v gospodarskih organizacijah in samostojnih zavodih ter o izvajanju drugih uredb in priporočil v zvezi z novimi gospodarskimi ukrepi so občinski odborniki na skupni seji 15. maja dopolnili s pestro in iskreno triurno razpravo. Našim bralcem posredujemo izvlečke iz zanimivega poročila in vso razpravo.

Premajhna odgovornost odbornikov zbora proizvajalcev!

Večina kolektivov je nudila premalo pozornosti pripravi in izdelavi pravilnikov o delitvi čistih in osebnih dohodkov. Tudi zbor proizvajalcev ni v tem pogledu v celoti izvršil svojih nalog. Odborniki so samokritično ugotovili, da so bili pri pregledu premalo pozorni in so jih potrdili tudi brez obveznega priloženega gospodarskega načrta podjetja. Prav zaradi tega je prišlo do velikih nepravilnosti pri nagrajevanju v podjetjih. V večini gospodarskih organizacij v občini se opaža močnejši porast osebnih dohodkov kakor porast proizvodnje in storilnosti. Proizvodnja v industrijskih podjetjih v občini je na primer porasla v letu 1961 za 10 odst. v primerjavi z letom 1960. Čisti osebni dohodki pa so porasli kar za 14 odst. V nekaterih podjetjih so osebne prejemke povišali tudi za 18 odst. Obrtna podjetja so v istem razdobju povišala proizvodnjo in storitve za 32 odst., osebne dohodke pa za 52 odst. Gostinske gospodarske organizacije svoje usluge povečale za 52 odst., osebne dohodke pa za 74 odst.; trgovska podjetja so povečala promet za 25 odst., osebne dohodke pa za 33 odst. Če upoštevamo znatno povečanje cen v tem obdobju, se omenjeno razmerje še poveča. Potrošnik je v lastnem žepu občutil, da se je v trgovini v zadnjem letu povečala razlika v cenah kar za 51 odst. Tako visoke razlike v ceni ne more nihče opravičiti! Gradbeništvo je 1961 povečalo svojo realizacijo za 7,5 odst., čiste osebne dohodke pa za 11 odst.

Odborniki zbora proizvajalcev niso dovolj uveljavili občinske politike v podjetjih, kjer so bili izvoljeni. Premalo so poročali o delu ljudskega odbora članom delovnih kolektivov. Neodgovornost nekaterih odbornikov zbora proizvajalcev se kaže tudi v neradni udeležbi na sejah ljudskega odbora. Zato se je, razumljivo, razprava usmerila v tem smislu da bi bilo potrebno take od-

bornike odpoklicati. Neki odbornik zbora proizvajalcev je zagovarjal neaktivnost odbornikov v podjetjih s tem, da niso redno vabljeni na seje delavskih svetov, kjer naj bi o delu ljudskega odbora poročali. Ta izgovor pa ni zvel dovolj prepričljivo, kajti vsak član delovnega kolektiva ima pravico, prisostvovati sejam delavskega sveta, odbornik zbora proizvajalcev pa od seje DS po svoji dolžnosti ne bi smel izostati.

Komisija naj dosledno izpolni svojo nalogo

Ljudski odbor je na seji imenoval tudi petčlansko komisijo za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka gospodarskih organizacij in zavodov. Komisija ima predvsem nalogo pomagati gospodarskim organizacijam in zavodom strokovnimi nasveti, uravnati njihovo delo in organizirati skupne dogovore ter izmenjave izkušenj. To je trenutna rešitev, ki bo brez dvoma najbolj pošteno uveljavila merilo o delitvi čistega dohodka. Na seji je bilo naglašeno, da bo komisija izpolnila svoje naloge, če ji bodo pri tem pomagali odborniki zbora proizvajalcev in vsi člani delovnih kolektivov. Novo izvoljeni komisiji so odborniki pripravili, naj takoj prične s pregledi vseh pravilnikov o delitvi osebnega dohodka. Komisija bo morala ugotoviti ne samo tiste osebne dohodke posameznikov, ki so v plačilnih listah, temveč tudi honorarje in nagrade, ki jih nekateri prejemajo po drugi poti. Ze sedaj je ugotovljeno, da se preko raznih dotacij sindikalnim podružnicam prelivajo sredstva v osebne dohodke. V gostinstvu, na primer, dobivajo zaposleni hrano po tako nizki ceni, da ne krijejo niti režijskih stroškov. V elektrogospodarskih organizacijah ne plačujejo zaposleni električne energije za svoja gospodinjstva! Je to prav in pošteno?

Izigravanje predpisov

Povsem neutemeljen je izgovor, da so se nepravilnosti dogajale zaradi pomanjkljivih predpisov. Res pa je, da so nekateri pristojni ljudje predpise očitno izigravali zaradi osebnih koristi. Večina teh ljudi je tudi podcenjevala vrednost fizičnega dela. Tako so nastala prevelika razmerja v osebnih dohodkih med delavci in vodilnimi v podjetjih. Diskutant je tudi povedal, da delavci v tovarni celuloze in papirja za nedeljsko delo še niso dovolj plačani. Dogačajo pa se primeri, da nekateri člani kolektiva v tej tovarni pridejo ob nedeljah v tovarno le za nekaj ur, in pišejo poln delavnik.

Ukrepi za odpravljanje napak

Odborniki so odkrito in sproščeno razpravljali še o

nekaterih napakah, ki so se dogodile v videmsko-krški občini. Tako je bilo poudarjeno, da je bilo izvršenih nekaj službenih potovanj v tujino, za katera se pa ne da trditi, da so bila potrebna. V bodoče naj potujejo v tujino le tisti ljudje, katerih potovanja je iz gospodarskih razlogov neodložljiva! Kadar se nekdo želi sprehajati po tujini, naj se sprehaja na lastne stroške, ne pa na račun družbenih sredstev! Mnoge nepravilnosti so se dogajale pri uvozu osebnih avtomobilov, ki so jih uvažali iz tujine posamezniki. V dokaj kratkem razdobju si je marsikdo v tujini na nepojasn način zaslužil avto. Takih primerov je v videmsko-krški občini več. Zato so odborniki zahtevali ukrepe v tem smislu in obsodili vse tiste, ki so prodali svojo čast tujcem zaradi avtomobilov. Te ljudi so imenovali tudi za petekolonaše!

Tudi trgovska mreža v občini ni najbolj urejena. Po drugi strani pa trgovci močno tarnajo zaradi nizkih osebnih dohodkov. Odborniki so spravevali, na kakšen način si je večina trgovcev zgradila hiše, nabavila avtomobile in televizijske sprejemnike? Predlagali so, naj bi občina raziskala izvor njihovega premoženja. Na občinskem odboru je zaposlen samo en tržni inšpektor, ki ga je občina poslala na likvidacijo gostilne v Brestanici, namesto da bi opravljal preglede po trgovinah. V bodoče bo potrebno poostri ti inšpekcijsko službo in odločanje ukrepati proti neupravičenemu pomastu cen!

Nadalje so se odborniki zavzeli še za odpravo drugih napak. Proučila naj bi se možnost sklicevanja sestankov in sej delovnih kolektivov v popoldanskem času. Do sedaj so bili sestanki zelo pogosto sklicani med delovnim časom, kar pa ni pravilno. Ugotoviti je treba, če se reprezentančna sredstva v podjetjih, zavodih in ustanovah trošijo v mejah družbene morale! Z družbenimi sredstvi je treba pametno gospodariti. Občinski sindikalni svet je vsem delegatom, ki so se udeležili občnega zbora, izplačal po 1000 din sejnine. Odborniki so poudarili, da bi ta denar lahko prihranili in ga uporabili za dru-

Kopalni bazen tudi v Brestanici

Za gradnjo kopalnega bazena je bil imenovan poseben odbor, ki je pripravil predvsem načrte za bazen. Gradnja 25-metrskega bazena se bo pričela že prihodnji mesec in bo stala več milijonov dinarjev, vendar bodo večino del ljudje opravili s prostovoljnimi delom. Prostor za bazen je določen poleg elektrarne, ki bo bazen oskrbovala s toplo vodo.

ge namene. Učitelji vedno tarnajo zaradi nizkih osebnih dohodkov. Pri tem pa ne upoštevajo, da jim družba nudi brezplačno stanovanje in kurjavo.

- Gniloba in nepravilnosti ne izhajajo od tistih ljudi, ki jih nekateri ta-ko radi imenujejo »ra-ja«, so ob zaključku se-je ugotovili občinski od-borniki in hkrati odloč-ili no zahtevali ukrepe za odpravo napak. Napake pa se bodo resnično od-pravile le tedaj, če bo vsakdo najprej do sebe kritičen in šele nato do svojega tovariša!

Drago Kastelic

Četrti julij — novi občinski praznik

Občinski praznik občine Videm-Krško je bil do sedaj 12. avgusta. Občinski odbor SZDL je na seji ugotovil, da je ta dan za praznovanje slabo izbran: zaradi poletnih počitnic je težko organizirati primerna praznovanja, v tem času pa je tudi veliko ljudi na dopustu. Letos bo 4. julija v Brestanici odkrit spomenik izseljencem. Odkritje tega spomenika bo brez dvoma dogodek širšega značaja. Večina ljudi iz občine je bilo najprej prignanih v zbirno taborišče v Brestanico in od tam izseljenih v tujino. Ker je ta datum šele v začetku dopustov, bo lažje pripraviti za praznik razne kulturne, športne in gospodarske prireditve.

Krajevni praznik z enotnim praznovanjem občinskega praznika ne bodo izgubili svojega pomena in veljave. Zaželeno je celo, da se v bodoče da še več poudarka krajevnim praznikom. Ob praznovanju krajevnih praznikov naj bi se v bodoče organiziral nekaj pregled celotne dejavnosti v tistem kraju. Tudi v bodoče se bo praznoval praznik pohoda XIV. divizije na Senovem, ustrelnitve prvih krških riev in streljanja talcev v Kostanjevici.

Oba zbora občinskega ljudskega odbora sta iz teh razlogov na skupni seji 15. maja sprejela odlok, ki določa kot občinski praznik občine Videm-Krško 4. julij. Praznovanje bo ves teden, v katerem je 4. julij, ta dan pa bo zaključek praznovanja.

Nova imenovanja na ObLO

Na zadnji seji občinskega ljudskega odbora Videm-Krško je bilo imenovanih več članov komisij in načelnikov upravnih organov.

V komisijo za izvajanje predpisov o delitvi čistega dohodka v gospodarskih organizacijah in zavodih so bili imenovani: Branko Voglar za predsednika, Leo Likar, Gvido Grabar, Stane Drobnič in Stane Preskar pa za člane.

V upravni odbor medobčinskega sklada za gozdarstvo je bil s strani ljudskega odbora imenovan Jože Radej.

Ze na ločenih sejah občinskega ljudskega odbora 13. aprila je bil sprejet odlok o notranji organizaciji upravnih organov ObLO in odlok o sistemizaciji delovnih mest upravnih organov ObLO. Zato sta oba zbora ObLO na tej seji na predlog kadrovske komisije imenovala Antona Avsca za v. d. načelnika oddelka za gozdarstvo in komunalne zadeve, Gvida Grabarja za načelnika oddelka za finance, Rudolfa Druškoviča za načelnika oddelka za splošne zadeve, Zinko Čuček-Nunčič za načelnico oddelka za družbene službe, Antona Sikoška za načelnika oddelka za narodno obrambo in Janeza Potočnika za načelnika oddelka za notranje zadeve.

Nova organizacija temeljnih upravnih organov je zahtevala nova imenovanja

Nevarno točenje goriva

Trgovsko podjetje »Pre-skrba« s Senovega ima v Brestanici bencinsko črpalko. Poleg črpalke pa je veliko skladišče, kjer se gorivo toči povsem primitivno. Ze malenkostna nepazljivost lahko povzroči katastrofo. Mesečno v Brestanici prodajo okrog 20 tisoč litrov goriva. Za rešitev tega problema bo brestaniška elektrarna prispevala svoji električni bencinski črpalki, Petrol iz Ljubljane bo dodelil dve cisterni po 5 tisoč litrov, matično podjetje pa bo nabavilo črpalko in rezervoar. Novo bencinsko črpalko bodo pričeli graditi v kratkem.

načelnikov. Spričo važnosti in pomembnosti delovanja upravnih organov na področju gospodarstva, komunalnih zadev in financ je komisija za sistemizacijo delovnih mest ugotovila, da je delovno področje za vse tri panoge, združene v enem oddelku, preveliko. Zato je iz prejšnjega oddelka za gospodarstvo in finance prišlo do ločitve gospodarstva in komunalnih zadev in financ. Iz navedenih razlogov je moral vsak oddelek dobiti svojega načelnika.

Zaradi specifičnosti službe socialnega skrbstva, skrbništva, invalidskih zadev, zadev borcev NOV, zdravstva, šolstva, prosvete in kulture je bil ustanovljen samostojen oddelek za družbene službe. Oddelek za notranje zadeve je bil ustanovljen zaradi novih pristojnosti, prenesenih z okraja na občino. Iz istih razlogov je bil ustanovljen oddelek za narodno obrambo.

Zaključni račun občine potrjen

Na zadnji seji občinskega ljudskega odbora Videm-Krško je bil potrjen z manjšimi priobambami zaključni račun proračuna občine za leto 1961. Odborniki so izrazili željo, da jim bi ljudski odbor v bodoče dostavil račun proračuna pred sejo ljudskega odbora. Le tako bi se lažje pripravili na razpravo.

Veliko poravnjav na Senovem

Poravnalni svet na Senovem uspešno opravlja svojo nalogo. V zadnjem letu je bilo na poravnalni svet vloženi 193 prijav. Kar v 104 primerih so bile dosežene poravnave, 89 primerov pa je moralo obravnavati sodišče. V glavnem so se obravnavali spori zaradi razžaljenja časti in obrekovanja, neizpolnjenih preživninskih obveznosti, poravnave dolgov in posojil ter prisvajanja blaga. Nemalo sporov je tudi bilo zaradi mejaških poti, motenja posesti, zaradi pretefov, groženj, hišnih nemirov, suma zastru-

pitve živali, kakor tudi družinskih nesoglasij, priznanja očetovstva, preživninske nezakonskih otrok itd. Člani poravnalnega sveta so imeli v preteklem obdobju polne roke dela, ki pa ni bilo zaman.

Predavanje v Kostanjevici

Od 8. do 11. maja je bilo v Kostanjevici več predavanj za člane delovnih kolektivov. Predavatelj z delavske univerze iz Vidma-Krškega so predavali o gospodarskem sistemu in delitvi dohodka. Prihodnji teden bodo predavanja z isto temo tudi v Krškem in na Senovem.

Likvidacija podjetja »MODA«

Zaradi poslovne izgube več sto tisočakov je šiviljsko obrtno podjetje »Moda« nedavno prišlo v likvidacijo. Vsa osnovna sredstva tega podjetja je prevzela stanovanjska skupnost, ki bo organizirala tovrstni uslužnostni obrat. Podjetje je 150.000 dinarjev poslovne zgube izkazalo že pred leti, vendar so nekateri neupravičeno zagovarjali njegov obstoj. Danes pa je poslovna zguba v podjetju že mnogo večja. Cemu zagovarjati nerentabilno podjetje?

Filatelisti razstavljajo

Filatelisti iz Vidma-Krškega in Sevnice so skupno pripravili razstavo v prostorih DOZ v Krškem. Otvoritve 19. laja so se udeležili predstavniki političnih in družbenih organizacij. Razstava pod naslovom »Zasavje« je odprta do 25. maja. Doslej si jo je ogledalo okoli 800 ljudi. Posvečena je rojstnemu dnevu maršala Tita in razvoju športa. V času od 26. do 29. maja bo ista razstava v Sevnici.

Razveselite znance in svojce v tujini z DOLENJSKIM LISTOM!

Predstavljamo vam goste

Sesta skupina, ki jo bomo videli na letošnji reviji dramskih skupin Slovenije v Novem mestu, je ODER MLADIH Prešernovega gledališča iz Kranja. Oder mladih je mlad ne samo po svojih igralcih, ampak tudi po letih svojega udeleževanja. Ustanovljen je bil lani, zato je toliko bolj razveseljivo, da je v tako kratkem času uprizoril že tri premiere in dosegel zavidljivo kvaliteto, ki mu je omogočila udeležbo na reviji. Vsi člani Odra mladih, ki ima v svojem sestavu vajence, delavce, uslužbence, dijake in študente, so poprej hodili v dramski tečaj, ki je trajal 3 mesece, in si tako pridobili solidno teoretično podlago. V režiji Lacijsa Cigoja bodo na reviji prikazali dramatičnejšo Makarenkovo Pedagoške pesnitve pod naslovom ZACENJAMO ZIVETI.

V petek, 25. maja ob 20. uri, bo nastopila druga skupina iz našega okraja, gledališniki PD »Lojze

Jutri zvečer: Kostanjevičani na novomškem odru

Iz pregleda nastopajočih na V. reviji dramskih skupin Slovenije je v naši zadnji številki po pomoči izpadlo PD »Lojze Košak« iz Kostanjevice na Krki. Vsem obiskovalcem revije in ljubiteljem dramske umetnosti sporočamo, da bodo nastopili kostanjeviški igralci s Tiemeyerjevo dramo »MLADOST PRED SO- DISCEM« jutri, v petek zvečer v Novem mestu. — Oglejte si delo, ki je zbudilo doslej povsod veliko zanimanje!

Danes popoldne ob 15.30 pa bodo nastopili člani Svobode Videm-Krško s komedijo »Namisljeni zdravnik«. Obiščimo jih!

OBVESTILO

Bralce obveščamo, da bomo o razpravi o stanju v osnovnem šolstvu s seje okrajnega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva poročali šele prihodnjic, ker danes nismo mogli objaviti vsega gradiva, ki se je nabralo v preteklem tednu!

UREDNIŠTVO

Košak« iz Kostanjevice na Krki s Tiemeyerjevim delom MLADOST PRED SO- DISCEM, ki ga je režiral Lado Smrekar. Skupina ima za seboj že deset let plodnega delovanja in celo vrsto kvalitetnih odrskih uprizoritev. Skupina ni znana samo doma, kjer so njene predstave vedno polno obiskane, ampak jo poznajo tudi v drugih krajih novomeškega okraja. Z velikim uspehom pa so amatersko dejavnost novomeškega okraja prikazali tudi na deskah šentjernejskega gledališča v Ljubljani, Hrvatskega narodnega gledališča v Karlovcu in zagrebškega Dramskega kazališta. Bili so tudi organizatorji treh Dolenjskih kulturnih festivalov in številnih gostovanj poklicnih gledališč v svojem kraju.

Kot zadnji se nam bosta v soboto popoldne in zvečer predstavili skupini iz mariborskega okraja. Mladinsko kulturno-umetniško društvo »Ivan Cankar« na II. gimnaziji v Mariboru je pripravilo zanimivo predstavo ATOMSKI VEK. Nastop te skupine na okrajni reviji v Ptujju je navdušil. Šest mladih igralcev bo v režiji Boruta Trekmana izvajalo sestav iz del Bora-Sömnna in Borcherta.

S Kleistovim RAZBITIM VRCEM bodo gledališniki DPD Svobode iz Mežice v režiji Eda Mauhlerja za-

Veselje ob televizorju v Šmarjeti

Mladinska organizacija v Šmarjeti je zelo mlada, zato pa tembolj prizadevna! S prireditvami in zbiralno akcijo so fantje in dekleta zbrali toliko denarja, da so s pomočjo in manjšim posojilom krajevne organizacije Zveze borcev pred kratkim kupili lep televizijski sprejemnik. Zdej je postal televizor v pisarni krajevne organizacije SZDL zbirališče starih in mladih. V nedeljo popoldan smo dobili v pretesnem prostoru kakih 25 mladih ljudi, ki so občudovali dirke v Italiji in druge oddaje, zvečer pa se radi zbera ob sprejemniku tudi odrasli in »pokukajo« v svet. Mladinsko organizacijo je treba po-

ključili letošnjo revijo. Tu di ta skupina je po svojem dosedanjem kvalitetnem delu znana.

Od osvoboditve dalje deluje dramska sekcija redno ter postavi vsako sezono vsaj eno delo na oder. Z vsemi reprizami oziroma gostovanji je imela v tem obdobju že okoli 150 predstav. Plasirala se je 4-krat na republiško revijo, največji uspeh je dosegla s predstavo »Dundo Maroje«, s katero je bila leta 1959 poslana na zvezno revijo na Hvar. Skupina šteje okoli 15 članov, ki delujejo vsi prostovoljno in nihče ni za to delo honoriran.

Živa vest okolice in časa

V petek zvečer je bila na Lamutovem razstavišču v Kostanjevici spet ena tistih intimnih kulturnih prireditev, kakršnih bi morali imeti v našem kraju več in večkrat! Gorjupova galerija je priredila razstavo 60 izbranih del slovenskega karikaturlista Hinka Smrekarja, ki jo je vredno pogledati in se ob njej zamisliti. Zamisliti predvsem v čas, ko je Smrekar kot pravi, resnični ljudski umetnik stal sredi dogajanja, jih nenehno opazoval in kot pošten kronist in neizprosno pravičen kritik likovno sproti oblikoval in jih v zrcalu umetnosti prikazoval soljudem. S temi besedami je predstavil Smrekarja-umetnika in človeka številnim gostom iz Novega mesta, Ljubljane, Vidma-Krškega, Senovega in Kostanjevice ravnatelj Narodne galerije dr. Karel Dobida. Z izredno jasnim orisom življenja umetnika, katerega satire so bridek očitek pokvarjenosti vladajočih razredov, nam je predstavil vsjo tragično veličino življenja in dela Hinka Smrekarja, ostrega in neizprosne kritika takratnega kapitalizma, naraščajočega imperializma

hvaliti, saj je iz prejšnjega mrtvila kar čez noč uredila svoje vrste in skrbi za zdravo zabavo in izobraževanje!

10. maja je priredil pevski zbor kulturno-prosvetnega društva »Slovenski dom« v Zagrebu pod vodstvom zborovodje Danila Daneva vsakoletni vokalni koncert slovenskih narodnih in umetnih pesmi v dvorani glasbenega zavoda v Zagrebu. Koncert mešanega in moškega zbora je bil za vse zagrebške Slovence in brate Hrvate, ki so ga poslušali, res izredno doživljeno.

Peovski zbor »Slovenski dom« je v Zagrebu in tudi izven njega že znan, saj že vrsto let prireja koncerte. Gostovali so že tudi v Karlovcu, Brežicah, Celju, na Bizeljskem, Senovem itd. Na sporedu so bile pesmi skladateljev M. Tomca, V. Mirka, D. Bučarja, R. Simonittija, Z. Prelovca,

Ravnatelj Narodne galerije dr. Karel Dobida razlaga umetnine Hinka Smrekarja na otvoritvi razstave v Kostanjevici

moške samozavesti in zglede poštenosti. 1. oktobra 1942 so ga italijanski fašisti v Gramozni jami ustrelili, saj se je proti okupatorjem boril s peresom in svinčnikom ter kot »nepomirljiv bojevnik za svobodo in boljše življenje slovenskega ljudstva tudi padel kot borec za resnico in pravico«, kakor je med drugim dejal dr. Karel Dobida.

Množica ljudi si je ogledala medtem razstavo v Kostanjevici. Hvaležni smo

Gorjupovi galeriji, da je uvrstila v svoj načrt tudi izbor iz Smrekarjevih del, hvaležni pa bi bili za take razstave in vodstva po njih tudi številni ljubitelji umetnosti v Novem mestu, Crnomlju, Brežicah in drugih naših (vsaj občinskih) središčih, kjer pa si žal takih prireditev največkrat lahko samo želimo.

Zares — samo želimo si jih. Mar jih ne bi mogli kdaj pa kdaj tudi uresničiti?

Tg.

Koncert KPD »Slovenski dom«

10. maja je priredil pevski zbor kulturno-prosvetnega društva »Slovenski dom« v Zagrebu pod vodstvom zborovodje Danila Daneva vsakoletni vokalni koncert slovenskih narodnih in umetnih pesmi v dvorani glasbenega zavoda v Zagrebu. Koncert mešanega in moškega zbora je bil za vse zagrebške Slovence in brate Hrvate, ki so ga poslušali, res izredno doživljeno.

Peovski zbor »Slovenski dom« je v Zagrebu in tudi izven njega že znan, saj že vrsto let prireja koncerte. Gostovali so že tudi v Karlovcu, Brežicah, Celju, na Bizeljskem, Senovem itd. Na sporedu so bile pesmi skladateljev M. Tomca, V. Mirka, D. Bučarja, R. Simonittija, Z. Prelovca,

A. Jobsta, R. Gobca, P. Kernjaka, P. Liparja, V. Goloba in dr. F. Rapotca. V priredbi slednjega je bila izvedena tudi skladba »Slišal sem cajtenge brata«, ki je vredna posebne omenbe.

Ponovni uspeh tega pevskega zbora, kaže, da Slovenci, ki žive v Zagrebu uspešno delujejo na kulturno-prosvetnem polju in s tem utrjujejo bratstvo in enotnost med našimi narodi. Zborovodja tov. Danev, ki že mnogo let vodi pevski zbor z vso požrtvovalnostjo, je dobil šopek cvetic, prav tako tovarišica Paula Strašek kot najstarejša članica zbora. Pohvaliti pa moramo vse nastopajoče, ki morajo za vaje žrtvovati prenekatero

uro. Mnogi prihajajo na vaje naravnost iz službe, študentje pa s predavanjem.

KPD Slovenski dom v Zagrebu obstaja že čez 30 let in ima razen pevskega zbora še dramsko, šahovsko, študentsko in plesno sekcijo ter bogato knjižnico. Med vsemi sekcijami je pevski zbor najaktivnejši. V društveni čitalnici so na razpolago skoro vsi domači časopisi, radio in televizor. Ob sredah, sobotah in nedeljah pa na polni dvorani naša mladina in se ob zvokih zavrti.

Naš namen je obvestiti rojake v Sloveniji, da je tudi v Zagrebu precej Dolenjcev, ki niso pozabili na svojo ožjo domovino.

Ciril Lindič

Gimnazijski pouk po novem učnem načrtu

Splošni družbeni, gospodarski in kulturni razvoj je temeljna reformna naloga našega šolstva. Tako se je spremenila tudi vloga gimnazije in kakor za druge šole II. stopnje se učenci tudi za gimnazijo odločajo šele po končani osemletni osnovni šoli.

V gospodarstvu in v družbenih službah so potrebni strokovnjaki, ki imajo široko splošno izobrazbo, kot pa jo more dati osnovna šola, študij nekaterih ved in strok pa zahteva tako splošno izobrazbo kot podlago. Strokovne šole, ki imajo svoje posebne naloge, take izobrazbe ne morejo dati. Tudi določene fakultete zahtevajo zelo široko splošno izobrazbo. Zato bo v našem šolskem sistemu imela gimnazija še vedno pomembno vlogo, prav zaradi tega pa je tudi bila potrebna reformna gimnazije.

Gimnazija pa ne bi smela biti več le pripravilavnica za univerzo, temveč bo v nekem smislu tudi zaključna šola. Del absolventov gimnazije, čeprav zelo malih, že sedaj ne nadaljuje študija na univerzah in višjih šolah, ampak se neposredno ali kasneje vključuje v razne poklice v gospodarstvu in družbenih službah (na novomeški gimnaziji 5-8 odst.). Da bi se učenci po zaključni gimnaziji bolj in hitreje znašli na določenih delovnih mestih, si

bodo na gimnaziji po novih učnih načrtih pridobili tudi praktična znanja, ki jih bo šola posredovala z uvedbo strokovnih predmetov. Gimnazija bo torej šola tudi kader, ki se bo lahko vključil zlasti v tiste službe, za katere nimamo posebnih šol in ki zahtevajo višjo izobrazbo, kot jo daje osnovna šola.

Gimnazija bo uvedla tudi tehnično vzgojo z delom v proizvodnji in z organiziranjem različnih dejavnosti in prostem času. S tem da bo družbeno-jezikovnemu in naravoslovnemu, matematičnemu vzgojno-izobraževalnemu področju priložila kot enakovredno področje tudi tehnično vzgojo z delom v proizvodnji, bo zadoščeno zahtevi, ki jo postavlja današnji razvoj družbe, da je namreč treba razširiti pojem splošne izobrazbe z elementi tehnične vzgoje.

Naj navedemo izobraževalna področja, v katerih bo uresničevala gimnazija vzgojno-izobraževalno delo.

V družbeno-jezikovnem področju je v ospredju zgodovina, ki se v 4. razredu zaključuje s sociologijo. Ta naj posreduje dijakom splošno izobrazbo, zakonitost družbenega razvoja in naj jih seznanja z vsemi oblikami družbenega življenja. Da bi dosegli ta namen, uvajamo poleg dosedanjih predmetov splošno izobrazbo še sociolo-

gi in osnove umetnostne vzgoje. Sociologija naj bi v 4. letniku analizirala in splošila splošne družbene pojave tako, da bodo dijaki globlje došli temeljne zakonitosti družbenega razvoja in našo družbeno stvarnost. Učni načrti posameznih predmetov se bodo spremenili, osnove umetnostne vzgoje bodo obsegale temelje glasbene in likovne umetnosti. Povezovanje umetnostnih področij bo dijakom omogočilo skladno razumevanje in vrednotenje umetniških stvaritev. Upoštevana bo družbena pogojenost umetniških stvaritev in vrednotenje. Poudarek bo na estetski in idejni vzgoji.

Predmetnik vsebuje tudi dva tuja jezika. Kot prvega se bodo učenci učili na gimnaziji tistega, ki so se ga učili že v osnovni šoli, kot drugi jezik pa si lahko izberejo rusčino, angleščino, francoščino, nemščino ali latinščino.

V naravoslovnem-matematičnem področju bo poudarek na matematiki in fiziki z astronomijo, ki je zaradi svojega razvoja postala neogibni sestavni del tega področja.

Posamezni predmeti bodo vsebovali snov, ki je potrebna za reševanje današnjih tehničnih, proizvodnih, ekonomskih in družbenih problemov, in ne bodo obremenjeni z nepotrebnim historizmom. Ti predmeti bodo v povezavi z družbeno-jezikovnim področjem, zlasti s filozofijo in sociologijo, prispevali k formiranju materialističnega svetovnega nazora

učencev. V novih učnih načrtih bo znatno večji poudarek na praktični uporabi pridobljenega znanja. Zato bodo uvedene pri vseh predmetih praktične vaje, ki naj zagotove povezanost teorije s prakso. S tem bodo naravoslovne vede v gimnaziji v povezavi s tehničnim poukom in proizvodnim delom dajale tudi tehnično izobrazbo, ki je sestavni del sodobne izobrazbe.

Fizika bo dijake seznanila s fizikalnimi pojavi, njihovo vzročno povezanostjo in njenimi zakonitostmi. Odkrivala jim bo pomen fizike v sodobnem življenju, zlasti v tehniki in proizvodnji. Da bi bil vzgojni vpliv čim bolj učinkovit, bo pouk fizike povezan s tehnično vzgojo. Tudi astronomija in njena zgodovina nudita mlademu človeku številne in prepričljive zgledne o pomenu ideologije in nujnosti ideoloških bojev v razvoju naravoslovja.

Tehnična vzgoja z delom v proizvodnji ima nalogo, posredovati učencem elementarno praktično in teoretično znanje, jih seznaniti z organiziranjem proizvodnje, tehnološkimi procesi, stroji in instrumenti ter osnovami tehniškega risanja. Vzgojna naloga tega predmeta je zlasti ta, da goji delovno kulturo učencev in razvija njihovo zavest v družbeni vrednoti in medsebojni povezanosti vseh oblik človeškega dela, umskega in fizičnega.

Kemija bo posredovala temeljno znanje iz tega predmeta in jih seznanjala z zakoni, po katerih se vrše kemične spremembe, nadalje bo nakazala povezanost kemije z drugimi znanostmi in njeno uporabil-

vost v industriji, proizvodnji in vsakdanjem življenju. Biologija pa bo pojasnjevala nastanek življenja in s tem razvojno povezanost življenja z neživim svetom, proces razvoja živih bitij, prilagajanje organizmov okolju ter njih seznanjala s pomenu te vede v praksi, zlasti v medicini in kmetijstvu.

Zdravstvena in telesna vzgoja pa razvijata v učencu zavest, da mora v interesu družbe in lastnem interesu ohraniti in okrepiti svoje zdravje tako, da bo kos naporom civiliziranega sveta ter da bo njegova delovna zmogljivost na ustrezni ravni. Prispevala bo tudi k moralnemu, socialnemu liku našega delovnega človeka.

Z uvedbo izbranih strokovnih predmetov, ki bodo posredovali praktično znanje, ter jih bo doletel ustanovitelj glede na potrebe komun, dijaki pa bodo med njimi svobodno izbirali, bo omogočila gimnazija kakor vse šole druge stopnje svojim diplomantom, da se bodo po končani šoli lahko vključili na delovno mesto v gospodarstvu in javnih službah, za katere nimamo ustreznih strokovnih šol (upravne službe, socialno zavarovanje itd.). Na drugi strani pa bo taka gimnazija, prilagojena svoji okolici, vsaj do neke mere še reševala kadrovske probleme v tistih občinah, ki nimajo dovolj specializiranih strokovnih šol in jih tudi še nekaj časa ne bodo zmogle. To bo eden izmed elementov, ki bo dal gimnaziji tudi značaj zaključne šole. Praktično znanje bo uvedla v III. in IV. razredu (stenografija, strojepisje, strokovni predmeti). Šola organizira pouk strokovnih predmetov na lastnem zavodu ali v

drugi izobraževalni ustanovi ali pa na delovnih mestih v gospodarskih organizacijah in družbenih službah.

Značilnost učno-vzgojnega procesa v reformirani gimnaziji bodo predstavljale tudi prostovoljne dejavnosti učencev, v katere se učenci vključujejo po svojih nagibih. S tem bomo zadoščili zanimanju učencev za posamezne znanosti in tehnike, kakor tudi gospodarskega in družbeno-političnega, kulturnega in športnega življenja.

Ljudska skupščina LR Slovenije je na skupni seji republiškega zbora in zbora proizvajalcev 19. decembra 1961 obravnavala vlogo in naloge gimnazije v vzgojno-izobraževalnem sistemu. Zato je izdala resolucijo o vlogi in nalogah gimnazije. To resolucijo je izdala na podlagi podatkov o procentualnem vpisu gimnazijcev na določene fakultete, ki zahtevajo zelo široko splošno izobrazbo, oziroma na fakultete, ki nimajo ustrezne strokovne šole na II. stopnji. (Tako je bilo v letu 1961-62 med rovo vpisanimi študenti na fakulteti za splošno medicino in stomatologijo 67,6 odst. gimnazijcev, na fakulteti za arhitekturo in gradbeništvo 64,4 odst., na filozofski 62,5, na fakulteti za naravoslovje in tehnologijo 50, na ekonoški 49,2, na pravni fakulteti 68,3, za matematično in fiziko 73,3 odst. Resolucijo in poglavja z izbranih predmetih, ki so potrebni za vključevanje v javne službe, pa so zahtevale potrebe družbe v posameznih komunah.

Prvi letniki gimnazije bodo v septembru, to je v začetku šolskega leta 1962-63, že pričeli s poukom po novem učnem načrtu.

Verska vzgoja razdvaja mladega človeka 2

Žal se naša družinska vzgoja tam, kjer so starši verni, ne drži vselej načela znanstvenosti pouka. S tem da silijo otroka v verske kalupe, nasprotujejo težnjam šole in begajo otroka, s čimer mu zelo škodujejo. Otrok živi med dvema mlinskima kamnom, med vplivi doma in šole, kar ima v razvoju mlade osebnosti daljnosežne posledice. Oglejmo si položaj takega otroka nekoliko podrobneje. Običajno ga silimo v eno izmed treh obrambnih možnosti: otrok se vda verski avtoriteti in pritisku staršev in prezira šole; otrok sledi šoli in se oddalji verskim vplivom staršev; otrok se nagiba k dvoličnosti, da bi zadostil željam doma ali šole.

Ce prevladuje nad otrokom verski vpliv staršev, bodisi spričo avtoritete (običajno v zgodnji mladosti) ali pa spričo pritiska (ko je otrok že starejši), nastane nevarnost, da izgubi otrok zaupanje in spoštovanje do učitelja in šole. To velja tembolj, če starši namerno krnijo učiteljevo avtoriteto in zmanjšujejo vrednost njegovega pouka. Niso redki primeri, da se zatekajo k takim nevednim pripombam: »Učitelji morajo tako učiti, čeprav drugače mislijo.« »Tudi učitelji bi radi hodili v cerkev, pa se bo jijo za svojo službo.« »O veri učitelji nič ne vedo«, itd. Ni treba posebej poudarjati, kako daljnosežne negativne posledice ima tak otrokov odklonilni odnos do šole, ki so mu ga vcepili nespametni starši za ves njegov vzgojno-izobrazbeni razvoj. Šola, ki bi mu morala vzbujaati vedoželjnost in veselje do izobraževanja, da bi se čimbolj usposobil za plodno samostojno poklicno delo, postane zanj mrtva, saj ne verjame in ne zaupa v to, kar ga uči. Od otroka, ki dobi tak odnos do šole, ne moremo pričakovati, da bo v njej z veseljem delal in se uspešno oblikoval. Otrok, ki sliši za vsak prirodni ali družbeni pojav dve povsem nasprotni razlagi — eno v šoli, drugo pa doma ali pri verouku — živi v večnih dvomih, nezaupljivosti in hudih notranjih krizah. Ker je vsega tega naveličan in otopel, si neha prizadevati, da bi se dokopal do lastnih pogledov na svet in življenje, marsikdo pa ostane brez njih tudi pozneje, ko že doraste.

Taki ljudje nimajo jasne svetovnonazorske usmeritve, ki naj bi jih vodila čimbolj varno in brez zmot v vsakdanjem življenju.

V mnogih primerih uporabljajo verni starši prisilne vzgojne prijeme, da bi vsilili že nekoliko večjemu in bolj kritičnemu otroku svoje verske nazore. Na otroka pritiskajo v najrazličnejših oblikah, od očitkov preko groženj in zastraševanj do kaznovanja. O teh metodah naj spregovorijo mladi ljudje sami:

»Vedno so mi ponavljali, da nisem niti najmanj podobna svoji mami niti sorodnikom, da sem od vseh najslabša, da se družim z najslabšimi sošolci, sicer bi bolj skrbel za svojo dušo.«
»Če nisem hotel iti v cerkev, sem bil vselej tepen.«
»Ker nisem hotel hoditi k

verouku, so me večkrat kaznovali s tem, da mi niso dali kosila.«

»Karkoli se mi je pripetilo, so utemeljevali z mojo nevernostjo, češ da me bo bog vse življenje tepel, da bom prišla v pekel itd.«

Za pravilno vzgojo mladega rodu

18. maja je bila v Sevnici občinska konferenca DPM. Po izčrpnih poročilih je tekla razprava o pionirskih starejšinskih svetih, varstveno-vzgojnih ustanovah in o delu z otroki o počitnicah. S tem je bila hkrati nakazana pot pravilni vzgoji mladega rodu. Do zdaj so bila najbolj delovna področna društva prijateljev mladine.

M. L.

Ne zanemarjajmo škiljenja!

Škiljenje navznoter (konvergentno) ali škiljenje navzven (divergentno) se pokaže že v sistem mesecne starosti, včasih pa celo že ob rojstvu. Škiljenje je posledica nepravilnega razvoja očesnih mišic in ga je treba nemudoma zdraviti. Ne smemo prezreti te otrokove napake, češ da bo še pozneje čas to popraviti. Ne gre le za preprosto vprašanje lepote napake, marveč za resno nevarnost, ki preti otrokovemu vidu! Skileče oko se nagiba k temu, da postane pasivno in slabovidno, prav zaradi tega, ker ga otrok premalo uporablja. Vendar pa je to oko možno prisiliti k delu s pomočjo posebnih očal, če jih le zdravnik zapiše, kar je možno že pri starosti devetih mesecev. Operacija, ki obstoji v tem, da vzpostavi mišično vzporednost in da popravi škiljenje, je izvedljiva okrog četrtega leta starosti in že prej. Dalj časa odlašati je pa nevarno. Če so oči izgubile sposobnost za istočasno delo, jih je veliko težje znova privaditi na obojestransko gledanje in jih znova pripraviti k normalnemu delu. Če že ni neposreden vzrok, je pa škilavost lahko tudi predhodnica slepote.

Veseli adlešičke mladine

O delu pionirjev na osnovni šoli v Adlešičih se bolj malo čuje, to pa seveda ne pomeni, da spijo! Prav narobe: pridni so in delavni, saj so si letos ob šoli uredili lepo telovadišče, ki bo vsak čas gotovo. Pri vseh delih so pomagali, ker vedo, da delajo za sebe. Telovadišče bo vasi v okras, ponos pionirjev pa je tudi lep šolski vrt. Udeležujejo se še v foto krožku, redno in z zanimanjem pa spremljajo tudi televizijske oddaje. (Foto: Jože Pungercar)

Šport na novomeški gimnaziji

Solsko športno društvo na novomeški gimnaziji je najstarejše na Dolenjskem. Kakor vsa leta do sedaj je tudi letos začelo z delom pozno, ker je čez zimo telovadnica zasedena. 10. maja je imelo društvo občni zbor, na katerem so dijaki izvolili nov upravni odbor in sklenili, da bo društvo gojilo košarko, odbojko, rokomet in nogomet.

17. maja je SSD skupno s košarkarsko podzvezo organiziralo košarkarski turnir, na katerem so sodelovali dijaki ekonomske šole, gimnazije in učiteljskega centra. Najboljši športniki društva so 18. maja gostovali v Brežicah, kjer so se pomerili z dijaki tamkajšnje gimnazije v odbojki in košarki (dekleta in fantje) ter rokometu (fantje).

SSD sodeluje tudi na turnirju, ki ga prireja mladinski aktiv IMV v počastitev dneva mladosti. V načrtu pa ima tudi turnir novomeških srednjih šol v košarki, odbojki, malem nogometu in rokometu. S. J.

HOKEJ NA TRAVI

Partizan : Celje 3:7
20. maja bi se morali sestati na igrišču Partizana in Senovem erajstorici Partizana in Celja. Ker je močno deževalo, je bil teren neprimeren za igro in Partizanovi igralci niso hoteli igrati. Vodstvo kulba ni hotelo prepričevati igralcev, naj tekmujejo, ker je odgovorno za njihovo zdravje. Tako so Celjani pritekli na igrišče in sodnik je odžvižgal 0:3, v izjavi pa napisal, da je bil teren poplavljen z vodo in da, če republiška zveza poravnava stroške prevoza HK »Celje«, se tekma ponovno igra. Če bo Partizan prvak zasavske lige kot minulo leto, je še veliko vprašanje, ker so Celjani močni nasprotniki. T. F.

Kaj je s senovškim bazenom?

Prvotno je bilo določeno, da bo otvoritev plavalnega bazena na Senovem 1. maja. Poteklo je že mesec dni od tega roka, bazen pa še ni dograjen. Nekateri tudi menijo, da bo 25-metrski bazen preglobok za neplavalce in preplitav za skakanje v vodo. Ker bo v poletnih dneh verjetno topleje, bi bilo prav, da bi z gradnjo bazena pohiteli.

JUTRI: praznik mladinskega poleta

Se en dan nas loči od praznika, ki ga zlasti mladi ljudje nestrpno pričakujejo. Pričakujejo ga s polnim zaupanjem v svoje ustvarjalno delo, s številnimi manifestacijami na vseh področjih in vseh vrst dejavnosti, ponosni na doseganje uspeha. Jutri je pravzaprav dvojni praznik — dan mladosti in 70-letnica tovariša Tita, zato bo vsaka prireditev ob tem dnevu še posebej draga.

V novomeškem okraju se prireditve v počastitev jutrišnjega praznika vrstijo že nekaj časa. Pri vseh občinskih mladinskih komitejih so bili sestavljeni odbori, katerih naloga je bila pripraviti čimveč raznih manifestacij. Tako so mladinski komiteji posameznih občin okrajnemu komiteju LMS v Novem mestu že pred tedni poročali kaj so pripravili. Povzeli bi samo nekaj najvažnejših programov, če izznamemo, da bodo v vseh občinah raznovrstna športna tekmovanja. V sevniški občini so aktivno organizirali več prireditev. Omenimo naj le foto razstavo v Sevnici, ki je bila od 19. do 21. maja, igro »Pot do zločina«, ki so jo uprizorili mladinci, in pohod po partizanskih poteh,

ki ga za 27. maj pripravljajo sevniški mladinci skupaj z občinskim odborom Zveze borcev. Ena izmed obiskanih mladinskih prireditev v počastitev dneva mladosti v trebanjski občini pa bo nedvomno oddaja »Pokaži, kaj znaš!«, ki jo bodo 27. maja izvedli mladinci iz Mokronoga. Mladina črnomaljske občine bo v prazničnih dneh poslušala predavanja novinarjev, ki služijo vojaški rok v Crnomlju. Med večjimi prireditvami v novomeški občini (omenimo naj, da je zaradi ošesne bolezni otrok spored manifestacij okrnjen) velja omeniti likovno razstavo srednješolcev in učencev osemletk, ki bo jutri odprta v novomeški osnovni šoli. V obseg prireditev v počastitev mladinskega praznika spada tudi manjši Zlet bratstva in

enotnosti 10. junija v Brežicah, ko bo tamkajšnja mladina obiskalo okrog dva tisoč zagrebških pionirjev in mladincev. V okrajnem merilu bo tekmovalje v ljudskem mnogoboju, ki ga je razpisala komisija za društveno dejavnost pri okrajnem komiteju LMS v Novem mestu, sicer pa velja za počeštev dneva mladosti tudi tekmovanje, ki je bilo pred meseci razpisano v vsaki občini. V teh dneh so bila tudi končana posvetovanja z vajenci, na katerih so vajenci, zaposleni pri zasebnih obrtnikih in v družbeni obrti, pripovedovali o svojih problemih. Zaradi ošesne bolezni otrok pa je odpovedan pohod pionirjev na Bazo 20, ki ga je za jutri pripravila Okrajna gasilska zveza v Novem mestu.

Strelstvu utreti trdno pot!

Občinski strelski odbor je prejšnji teden ugotavljal, da imamo v občini Videm-Krško vse pogoje za razvoj strelskega športa, čeprav je trenutno aktivna le strelska družina v »Celovcih«. Da bi se poživilo delo strelskih družin, je odbor povabil na pogovor zastopnike nekaj delovnih družin s Senovega, Brestanice, Kostanjevice

in Rake ter zastopnike večjih podjetij (Kovinarske zadruga, Valvasorjeva tiskarna, Elektro, DOZ in ObLO), kjer bi lahko ustanovili svoje družine.

Ce hočemo, da bo strelstvo množičen in kvaliteten šport, je treba s strelsko vzgojo začeti že pri mladini in pionirjih. V ta namen bo odbor nabavil nekaj zračnih pušk in druge predmete ter jih razdelil po šolah. Odbor je nadalje razpravljal o organizaciji strelskega tekmovanja v počastitev dneva borcev. Pripravljen je tabor med rezervnimi oficirji, strelci in lovci. Tone Zalokar

Revija boksa v Brestanici

13. maja je bila v dvorani TVD Partizan v Brestanici izredno dobro obiskana revija mladih boksarjev iz Ljubljane, Maribora, Celja, Trbovelj in Brestanice. Domačini so v dveh borbah zmagali (Raukel v polveiter in Sotošek v polsrednji kategoriji), eno izgubili (Gračar v bantam kategoriji) in eno boksal neodločeno (Omerzu v mušji kategoriji). Pod vodstvom trenerja Kozjeka so Brestančani dosegli že marsikateri uspeh, ta pa je presegal vsa pričakovanja. Požrtvovalnemu trenerju in njegovim gojencem želimo še veliko uspehov. J

Ruparjeva zmaga

V nedeljo je bilo v Vidmu-Krškem odigrano občinsko prvenstvo v šahu. Na njem je sodelovalo 10 šahistov iz Krškega, Kostanjevice in Leskovca. Šahisti s Senovega pa se vabilu niso odzvali. Prepričljivo je zmagal Rupar iz Leskovca z 9 točkami pred Levčarjem z 8, Rističem s 6, inž. Kurentom s 5,5 itd. Ruparjeva zmaga je zaslužena. Igral je ostro in zelo natanjivo. Priznanje gre tudi vsem šahistom, ki so se tekmovanja udeležili.

Drugo mesto novomeških odbojkaric

Preteklo nedeljo so odbojkarice Partizana odigrale doma zadnjo tekmo v okviru republiškega spomladanskega odbojkarškega prvenstva, vendar so jim odbojkarice iz Kamnika odvezle set. Domače odbojkarice, ki imajo vse možnosti, da v končni razvrstitvi zasedejo prvo mesto, ne bi smele dovoliti, da jim slabše ekipe jemljejo dragocene sete. Ob tej priložni se vprašamo, ali ni možnosti, da bi dobilo Novo mesto telovadnico, v kateri bi bili prostori za športne igre. Morda zaenkrat nekoliko preurediti telovadnico osnovne šole? Morda tisti rešitev kje drugje? Končna lestvica spomladanskega dela prvenstva:

- 1. OK Triglav (Kranj) 6 točk,
- 2. TVD Partizan (N. m.) 4 točke itd. Sd

Senovo : Krško 2:0

Krški rokometiši v krizi

V nedeljo so krški rokometiši v srečanju z rokometiši RK »Krim« iz Ljubljane doživeli v prvenstveni rokometni tekmi slovenske rokometne lige katastrofo. Proti razigranim in izkušenim igralcem iz Ljubljane so se na igrišču izkazali kot pravi začelniki ter so tekmo izgubili z rezultatom 9:21. Krški rokometiši doživljajo letos veliko krizo in so bili že večkrat poraženi. Vodstvo domačega rokometnega kluba bo rajno moralo najti pot iz začaranega kroga.

15. maja je bila v Krškem odigrana prvenstvena tekma v hokeju na travi med Krčani in Senovčani. Tekma je bila posvečena praznovanju dneva mladosti in je bila odigrana v okviru zasavske skupine slovenske lige. Ceravno so mladi igralci iz Krškega tekmo zgubili, je to zanje uspeh. Izkušeni igralci s Senovega, ki že več let igrajo v slovenski ligi, so uspeli samo dvakrat pretrpeti nasprotna vrata. Kaže, da je bo krško moštvo kmalu uspelo odločiti tekme tudi v svojo korist. Tekmo si je ogledalo nad 30 ljudi. D. K.

Po uspelem nastopu in podelitvi priznanj so se vsi šentjernejski tekmovalci zbrali in »pozirali« našemu fotoreporterju. Lahko so nasmejani, saj so odnesli domov nič manj kot 15 diplom!

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Cetrtek, 24. maja: Cvetko Petek, 25. maja: R. d. m. Tila Sobota, 26. maja: Dragica Nedelja, 27. maja: Volkasina Ponedeljek, 28. maja: Avguštin Torek, 29. maja: Majda Sreda, 30. maja: Milica

ČESTITKE

Pavletu KOLARJU, gradbenemu inženirju iz Novega mesta, čestitajo za uspešno opravljenjo diplomno-Krhnovi, Sentarjevi in Smidovi.

Albinu STOKU, podpolkovniku JLA v Paracu, čestitajo k napredovanju, devetnajsti obletnici odhoda v parizane, dvajseti obletnici poroke in 36. rojstnemu dnevu: mama in brat Jože z družino.

ZAHVALE

Ob prerani izgubi nepozabnega moža

FRANCA LUPŠINA

Kovača s Sel št. 5

se najiskrenejše zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in kolektivni obrtnega kovinskega podjetja Dobova, železniški delavnic v Dobovi in vsem ostalim, ki so mu darovali vence in cvetje. Posebna zahvala predsedniku organizacije SZDL Sela, direktorju in predsedniku sindikata OKP Dobova za poslovilne besede.

Zalužico: žena, brat, sestre in sorodniki.

PREKLICI

Franc Kraševac iz Ulice Majde Silc v Novem mestu obznanjuje neresnično izjavo proti Jožetu Pekolju iz novomeške bolnišnice in se mu zahvaljuje, da je ostopil od tožbe.

Preklicujem izgnanjeno zdravstveno izkaznico št. 299960, Ana Zupavec, Zolja vas 16, Novo mesto.

Preklicujem izgnanjeno zdravstveno izkaznico št. 313339, Janez Kosak, Hrvatski brod 10, p. Sentjerne.

Franc Ambrožič s Senovega preklicujem neresnične govornice proti Jožetu Možini s Senovega ter se mu zahvalujem, da je ostopil od tožbe.

Preklicujem izgnanjeno zdravstveno izkaznico št. 472856, Jože Gimpelj, Dol. Toplice.

KUHINJSKO OPREMO

ugodno prodam. Kettejev drevored 15 (Marof), Novo mesto.

GOZDA in stavbno parcelo prodam med Crnomeljem in Svibnikom. Polzve se pri Jožici Vajsi, pri Fletku v mlini, Crnomelj.

ha ZEMLJE z domačijo, hlevi, svinjari, podom in kolarnico prodam. Cena po dogovoru. Ogled vsak dan pri Jožetu Preskarju, Cerina 10, p. Brežice.

MOTORNO KOLO Zündapp 250 cm in otroško kolo prodam. Zupančič, Novo mesto, Ragovska 2.

KUHINJSKO OPREMO, dobro ohranjeno, prodam. Ogled pri Gavzoda, mizar, Gotna vas.

DVE OPREMLJENI KOMFORTNI STAVBI (10 in 20 ležajev) nudimo podjetjem in ustanovam v centru turističnega kraja Dugi Rat pri Splitu. Informacije: Majda Ložič, Dugi Rat.

SOBO išče šivilja kjerkoli. Poudarba na upravo lista (657-62).

SPORED RADIO LJUBLJANA

Vsak dan: poročila ob 5.05; 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00 in 24.00 Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

PETEK, 25. MAJA: 8.55 Pionirski tednik - 10.15 Globoka reka in druge pesmi - 11.35 Srečarska glasba iz naših filmov - 12.15 Kmetijski nasveti: inž. Dolfe Cizej: Pomen pravočasne košnje za kakovost sena in silaže - 13.43 Pesmi o Titu - 15.20 S slovenskimi pevci po svetu - 17.03 Zvoki naše domovine - 18.45 Iz naših kolektivov - 19.03 Jugoslovanske popevke - 20.15 Tedenski znanje-politični pregled - 20.35 Spoznavajmo svet in domovino! - 22.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 26. MAJA: 8.05 Pionirski tednik - 9.45 Pesem, umetna in narodna - 11.15 Seznanite se s Parkerjevimi! - 12.15 Kmetijski nasveti: inž. Rado Linzner - inž. Albin Stritar: Razgovor o proizvodnji detelj - 13.30 Morda je to vaša melodija - 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo - 15.25 Ljubiteljem Chopina - 17.05 Gremo v lino - 18.45 Okno v svet - 20.30 Radijska komedija - Trije možje v colnu - 21.00 Za prijeten konec tedna - 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 27. MAJA: 8.00 Mladinska radijska igra - Trejti udarec - 9.05 Z zabavno glasbo v novi teden - 10.00 Se pomirite, tovariši... Jože Simčič: Dvakrat obkoljeni - 10.30 Pisan glasbeni dopoldan - 11.30 Nedeljska reportaža - 12.05 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo - 13.30 Za našo vas - 14.15 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo - 15.30 Prizori prijateljstva v gorah - 16.00 Humoreska tega tedna - 17.15 Radijska igra: Marjan Marinc: Limanica - 18.30 Sportna nedelja - 19.05 Melodije, ki jih vsakdo posluša - 20.00 Izberite melodijo tedna - 22.15 Ansambli in solisti RTV Ljubljana.

STANOVANJE

v Novem mestu ali bližnji okolici iščem. Najemno plačam za 10 let vnaprej. - Naslov v upravi lista (649-62).

POSTENO DEKLE sprejemno 1. junija za pomoč v gostinstvu. Gostilna Ljudner, Litija.

KUHINJSKO POHISTVO, dobro ohranjeno, in nekaj kosov sobnega pohištva prodam. Naslov v upravi lista (665-62).

DIJAKINJA je izgubila 18. maja pred novomeško knjigarno denarnico. Postnega najditelja prosim, da jo vrne na učiteljske v Novem mestu.

STENSKO URO, starinsko, dobro ohranjeno, ki ima uteži in gre kupim. Ponudbe z dopisnico (s ceno in naslovom) pošljite upravi Dolenjskega lista.

KINO

Crnomelj: 25. in 27. maja italijanski barvni film »Herkules in kraljica Lidija«, 29. in 30. maja švedski film »Pouk o lju-beznih«.

Dol Toplice: 26. in 27. maja ameriški film »Kralj in jaz«, 30. maja jugoslovanski film »Veter je prenehal ob zori«.

Kostanjevica: 27. maja ameriški barvni film »Poslednji voz«, 30. maja jugoslovanski film »Tri Ane«.

Metlika: 26. in 27. maja nemški film »Ti si moja pesem«, 30. maja jugoslovanski film »Martin v oblakih«.

Novo mesto - »Krka«: od 22. do 24. maja italijanski film »Drzni podvig«, od 25. do 28. maja nemški barvni film »Es-napurski tigri«, od 29. do 31. maja francoski film »Afera Ni-ne B«.

Mokronog: 30. maja jugoslovanski film »Te noči«, 31. maja sovjetski film »Balada o vojaku«.

Sevnica: 26. in 27. maja ameriški film »Ziti«, 30. maja ameriški film »Kralj in jaz«.

Trebnje: 26. in 27. maja amer. film »Dnevnik Ane Frank«, 30. maja italijanski film »Okno proti Luna parku«.

iz Stržišč, in Ana Perc, polje-delka iz Dobrove.

Umrla so: Ana Čepin, delavka iz Koprivnice, 62 let; Franc Susterič, invalidski upokojenec iz Reštanja, 57 let; Alojz Sikosek, upokojenec iz Vel. Dola, 66 let; Ljudmila Razum, otrok iz Reštanja, 3 mesece; Franc Hlastan, kmet iz Strani, 67 let; Jože Bračun, kmet iz Mrčnih sel, 69 let; Marija Brili, kmetovalka iz Dovškega, 38 let; Karel Praprotnik, upokojenec s Senovega, 66 let.

MATIČNI URAD IZ SENOVEGA SPOROČA: V aprilu so bili rojeni ena deklica in dva dečka.

Poročili so se: Franc Pavlin, kmetovalec iz Gor. Brezovice, in Ana Hosta, natakarica iz Ljubljane; Jože Mrak, delavec iz Mojstrane, in Marija Zorman, delavka iz Mihovega; Janez Franko, kmetovalec iz

MATIČNI URAD IZ DOL. TOPLIC SPOROČA: Aprila ni bilo rojstev izven bolnišnice.

Poročili so se: Jože Novak, delavec iz Gaberja, in Mihaela Kumelj, delavka iz Drenja; Mihael Zoran, delavec iz Drenja, in Gabrijela Novak, delavka iz Gaberja; Ivan Kukec, uslužbenec iz Sentjanja, in Marija Mežnaric, šivilja iz Gor. Polja; Jože Tomazin, delavec iz Gor. Straže, in Cvetka Kirn, delavka iz Gor. Straže.

Umrla je Elizabeta Kramar, zaserbica iz Kočevskih Poljan, stara 66 let.

MATIČNI URAD IZ NOVEGA MESTA SPOROČA: V času od 14. do 31. maja je bilo rojenih 13 dečkov in 15 deklic.

Poročila sta se: Anton Mauser, delavec iz Pleše, in Angela Turk, delavka iz Malega Oreh-ka.

Umrla sta: Anton Knez, delavec iz Sentruperta, 61 let; in Ana Praznik, upokojenka iz Dvorske vasi, 74 let.

MATIČNI URAD S SENOVEGA SPOROČA: Aprila je bilo rojenih 12 dečkov in 8 deklic.

Poročili so se: Stanislav Klančar, uslužbenec iz Brezitanca, in Marija Boh, kuharica z Malega Kamna; Vekoslav Ogorevc, šofer iz Brežic, in Elizabeta Jankovič, natakarica s Senovega; Srečko Koren, rudar iz Sedem, in Marija Poznič, krojašica pomočnica s Senovega; Alojzij Mračun, rudar iz Veter-nika, in Milka Macur, poljedel-ka iz Mrčnih sel; Jože Bohorč, rudar, in Rozalija Koprivc, kuharica, oba s Senovega; Jože Druškovič, rudar iz Dovškega, in Cecilija Bohorč poljedelka iz Brezij; Maks Stomenšek, kmet

Umrla sta: Anton Knez, delavec iz Sentruperta, 61 let; in Ana Praznik, upokojenka iz Dvorske vasi, 74 let.

MATIČNI URAD IZ NOVEGA MESTA SPOROČA: V času od 14. do 31. maja je bilo rojenih 13 dečkov in 15 deklic.

Poročila sta se: Anton Mauser, delavec iz Pleše, in Angela Turk, delavka iz Malega Oreh-ka.

STANOVANJE

v Novem mestu ali bližnji okolici iščem. Najemno plačam za 10 let vnaprej. - Naslov v upravi lista (649-62).

POSTENO DEKLE sprejemno 1. junija za pomoč v gostinstvu. Gostilna Ljudner, Litija.

KUHINJSKO POHISTVO, dobro ohranjeno, in nekaj kosov sobnega pohištva prodam. Naslov v upravi lista (665-62).

DIJAKINJA je izgubila 18. maja pred novomeško knjigarno denarnico. Postnega najditelja prosim, da jo vrne na učiteljske v Novem mestu.

STENSKO URO, starinsko, dobro ohranjeno, ki ima uteži in gre kupim. Ponudbe z dopisnico (s ceno in naslovom) pošljite upravi Dolenjskega lista.

KINO

Crnomelj: 25. in 27. maja italijanski barvni film »Herkules in kraljica Lidija«, 29. in 30. maja švedski film »Pouk o lju-beznih«.

Dol Toplice: 26. in 27. maja ameriški film »Kralj in jaz«, 30. maja jugoslovanski film »Veter je prenehal ob zori«.

Kostanjevica: 27. maja ameriški barvni film »Poslednji voz«, 30. maja jugoslovanski film »Tri Ane«.

Metlika: 26. in 27. maja nemški film »Ti si moja pesem«, 30. maja jugoslovanski film »Martin v oblakih«.

Novo mesto - »Krka«: od 22. do 24. maja italijanski film »Drzni podvig«, od 25. do 28. maja nemški barvni film »Es-napurski tigri«, od 29. do 31. maja francoski film »Afera Ni-ne B«.

Mokronog: 30. maja jugoslovanski film »Te noči«, 31. maja sovjetski film »Balada o vojaku«.

Sevnica: 26. in 27. maja ameriški film »Ziti«, 30. maja ameriški film »Kralj in jaz«.

Trebnje: 26. in 27. maja amer. film »Dnevnik Ane Frank«, 30. maja italijanski film »Okno proti Luna parku«.

iz Stržišč, in Ana Perc, polje-delka iz Dobrove.

Umrla so: Ana Čepin, delavka iz Koprivnice, 62 let; Franc Susterič, invalidski upokojenec iz Reštanja, 57 let; Alojz Sikosek, upokojenec iz Vel. Dola, 66 let; Ljudmila Razum, otrok iz Reštanja, 3 mesece; Franc Hlastan, kmet iz Strani, 67 let; Jože Bračun, kmet iz Mrčnih sel, 69 let; Marija Brili, kmetovalka iz Dovškega, 38 let; Karel Praprotnik, upokojenec s Senovega, 66 let.

MATIČNI URAD IZ SENOVEGA SPOROČA: V aprilu so bili rojeni ena deklica in dva dečka.

Poročili so se: Franc Pavlin, kmetovalec iz Gor. Brezovice, in Ana Hosta, natakarica iz Ljubljane; Jože Mrak, delavec iz Mojstrane, in Marija Zorman, delavka iz Mihovega; Janez Franko, kmetovalec iz

MATIČNI URAD IZ DOL. TOPLIC SPOROČA: Aprila ni bilo rojstev izven bolnišnice.

Poročili so se: Jože Novak, delavec iz Gaberja, in Mihaela Kumelj, delavka iz Drenja; Mihael Zoran, delavec iz Drenja, in Gabrijela Novak, delavka iz Gaberja; Ivan Kukec, uslužbenec iz Sentjanja, in Marija Mežnaric, šivilja iz Gor. Polja; Jože Tomazin, delavec iz Gor. Straže, in Cvetka Kirn, delavka iz Gor. Straže.

Umrla je Elizabeta Kramar, zaserbica iz Kočevskih Poljan, stara 66 let.

MATIČNI URAD IZ NOVEGA MESTA SPOROČA: V času od 14. do 31. maja je bilo rojenih 13 dečkov in 15 deklic.

Poročila sta se: Anton Mauser, delavec iz Pleše, in Angela Turk, delavka iz Malega Oreh-ka.

Umrla sta: Anton Knez, delavec iz Sentruperta, 61 let; in Ana Praznik, upokojenka iz Dvorske vasi, 74 let.

MATIČNI URAD S SENOVEGA SPOROČA: Aprila je bilo rojenih 12 dečkov in 8 deklic.

Poročili so se: Stanislav Klančar, uslužbenec iz Brezitanca, in Marija Boh, kuharica z Malega Kamna; Vekoslav Ogorevc, šofer iz Brežic, in Elizabeta Jankovič, natakarica s Senovega; Srečko Koren, rudar iz Sedem, in Marija Poznič, krojašica pomočnica s Senovega; Alojzij Mračun, rudar iz Veter-nika, in Milka Macur, poljedel-ka iz Mrčnih sel; Jože Bohorč, rudar, in Rozalija Koprivc, kuharica, oba s Senovega; Jože Druškovič, rudar iz Dovškega, in Cecilija Bohorč poljedelka iz Brezij; Maks Stomenšek, kmet

Umrla sta: Anton Knez, delavec iz Sentruperta, 61 let; in Ana Praznik, upokojenka iz Dvorske vasi, 74 let.

MATIČNI URAD IZ NOVEGA MESTA SPOROČA: V času od 14. do 31. maja je bilo rojenih 13 dečkov in 15 deklic.

Poročila sta se: Anton Mauser, delavec iz Pleše, in Angela Turk, delavka iz Malega Oreh-ka.

STANOVANJE

v Novem mestu ali bližnji okolici iščem. Najemno plačam za 10 let vnaprej. - Naslov v upravi lista (649-62).

POSTENO DEKLE sprejemno 1. junija za pomoč v gostinstvu. Gostilna Ljudner, Litija.

KUHINJSKO POHISTVO, dobro ohranjeno, in nekaj kosov sobnega pohištva prodam. Naslov v upravi lista (665-62).

DIJAKINJA je izgubila 18. maja pred novomeško knjigarno denarnico. Postnega najditelja prosim, da jo vrne na učiteljske v Novem mestu.

STENSKO URO, starinsko, dobro ohranjeno, ki ima uteži in gre kupim. Ponudbe z dopisnico (s ceno in naslovom) pošljite upravi Dolenjskega lista.

KINO

Crnomelj: 25. in 27. maja italijanski barvni film »Herkules in kraljica Lidija«, 29. in 30. maja švedski film »Pouk o lju-beznih«.

Dol Toplice: 26. in 27. maja ameriški film »Kralj in jaz«, 30. maja jugoslovanski film »Veter je prenehal ob zori«.

Kostanjevica: 27. maja ameriški barvni film »Poslednji voz«, 30. maja jugoslovanski film »Tri Ane«.

Metlika: 26. in 27. maja nemški film »Ti si moja pesem«, 30. maja jugoslovanski film »Martin v oblakih«.

Novo mesto - »Krka«: od 22. do 24. maja italijanski film »Drzni podvig«, od 25. do 28. maja nemški barvni film »Es-napurski tigri«, od 29. do 31. maja francoski film »Afera Ni-ne B«.

Mokronog: 30. maja jugoslovanski film »Te noči«, 31. maja sovjetski film »Balada o vojaku«.

Sevnica: 26. in 27. maja ameriški film »Ziti«, 30. maja ameriški film »Kralj in jaz«.

Trebnje: 26. in 27. maja amer. film »Dnevnik Ane Frank«, 30. maja italijanski film »Okno proti Luna parku«.

iz Stržišč, in Ana Perc, polje-delka iz Dobrove.

Umrla so: Ana Čepin, delavka iz Koprivnice, 62 let; Franc Susterič, invalidski upokojenec iz Reštanja, 57 let; Alojz Sikosek, upokojenec iz Vel. Dola, 66 let; Ljudmila Razum, otrok iz Reštanja, 3 mesece; Franc Hlastan, kmet iz Strani, 67 let; Jože Bračun, kmet iz Mrčnih sel, 69 let; Marija Brili, kmetovalka iz Dovškega, 38 let; Karel Praprotnik, upokojenec s Senovega, 66 let.

MATIČNI URAD IZ SENOVEGA SPOROČA: V aprilu so bili rojeni ena deklica in dva dečka.

Poročili so se: Franc Pavlin, kmetovalec iz Gor. Brezovice, in Ana Hosta, natakarica iz Ljubljane; Jože Mrak, delavec iz Mojstrane, in Marija Zorman, delavka iz Mihovega; Janez Franko, kmetovalec iz

MATIČNI URAD IZ DOL. TOPLIC SPOROČA: Aprila ni bilo rojstev izven bolnišnice.

Poročili so se: Jože Novak, delavec iz Gaberja, in Mihaela Kumelj, delavka iz Drenja; Mihael Zoran, delavec iz Drenja, in Gabrijela Novak, delavka iz Gaberja; Ivan Kukec, uslužbenec iz Sentjanja, in Marija Mežnaric, šivilja iz Gor. Polja; Jože Tomazin, delavec iz Gor. Straže, in Cvetka Kirn, delavka iz Gor. Straže.

Umrla je Elizabeta Kramar, zaserbica iz Kočevskih Poljan, stara 66 let.

MATIČNI URAD IZ NOVEGA MESTA SPOROČA: V času od 14. do 31. maja je bilo rojenih 13 dečkov in 15 deklic.

Poročila sta se: Anton Mauser, delavec iz Pleše, in Angela Turk, delavka iz Malega Oreh-ka.

Umrla sta: Anton Knez, delavec iz Sentruperta, 61 let; in Ana Praznik, upokojenka iz Dvorske vasi, 74 let.

MATIČNI URAD S SENOVEGA SPOROČA: Aprila je bilo rojenih 12 dečkov in 8 deklic.

Poročili so se: Stanislav Klančar, uslužbenec iz Brezitanca, in Marija Boh, kuharica z Malega Kamna; Vekoslav Ogorevc, šofer iz Brežic, in Elizabeta Jankovič, natakarica s Senovega; Srečko Koren, rudar iz Sedem, in Marija Poznič, krojašica pomočnica s Senovega; Alojzij Mračun, rudar iz Veter-nika, in Milka Macur, poljedel-ka iz Mrčnih sel; Jože Bohorč, rudar, in Rozalija Koprivc, kuharica, oba s Senovega; Jože Druškovič, rudar iz Dovškega, in Cecilija Bohorč poljedelka iz Brezij; Maks Stomenšek, kmet

Umrla sta: Anton Knez, delavec iz Sentruperta, 61 let; in Ana Praznik, upokojenka iz Dvorske vasi, 74 let.

MATIČNI URAD IZ NOVEGA MESTA SPOROČA: V času od 14. do 31. maja je bilo rojenih 13 dečkov in 15 deklic.

Poročila sta se: Anton Mauser, delavec iz Pleše, in Angela Turk, delavka iz Malega Oreh-ka.

vilja, oba iz Ljubljane: Franc Ančimer, kmet iz Zalok, in Ljudmila Metelko, poljedelka iz Povrsja.

Iz nove meške narodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Olga Miklec iz Bistrice - deklica, Ana Hrovat iz Križa - dečka, Jožefa Markelje iz Širaze - dečka, Jožefa Medle iz Dol. Suhadola - dečka, Marija Vrančar iz Ljubljane - deklica, Marija Vrančar iz Loke - dečka, Angela Golob iz Dmriže - dečka, Marija Plut iz Smihela - dečka, Marija Pa-pež iz Salke vasi - dečka, Pavla Vidmar iz Lašč - deklica, Alojzija Gorjanc iz Kokemberga - deklica, Vera Rifej iz Smihela - deklica, Vida Olaj iz Ljubljane - dečka, Anica Perušič iz Butoraja - deklica, Marija Ozimek z Vrhtrebnjega - deklica, Ana Pekolj iz Sela - Semberka - deklica, Marija Bregauf iz Zalogov - deklica, Anica Juršič iz Jablanca - deklica, Mimica Lakner iz Gradca - dečka, Cvetka Novakovič iz Grmovelj - dečka, Majda Jankovič iz Blatnika - dečka, Jožica Pahinger iz Stare žage - deklica, Marija Križe iz Dol. Susic - deklica, Marija Muhič iz Predgrada - dečka, Zofija Sajevec iz Vavte vasi - dečka, Vera Zibret z Vrha - dečka, Marija Golob iz Vavte vasi - deklica, Jožefa Vodopivec iz Gradnja - deklica, Frančiška Kukec iz Križa - deklica, Natallja Gnidovec iz Praproč - deklica, Jožica Savrič iz Preč-ne - dečka, Milka Kotar iz Sentlovenca - deklica, Mari- na Potokar z Mirne - dečka, Marija Ponikvar z Dvora - de-čka, Anka Troha iz Speharjev - dečka, Marija Novak iz Sote-ske - dečka.

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Jože Dirnbek, kovin-strugar iz Dednje vasi, si je pri padcu z motorja poškodoval levo nogo. Ivanu Prahnu, zidarju iz Prilip, je nekdo prizadel poškodbe po glavi. Valentin Hribar, upokojenec iz Podbočja, je padel z voza ter si poškodoval levo roko in glas-vo. Franc Koplina, delavec iz Senusa, si je pri padcu s ko-lesu poškodoval desno nogo. Anica Novak, hič delavka iz Vukovega sela, je padla in si zlomila levo roko. Mara Klisurič, gospodinja iz Krvljaka, je padla in si zlomila levo no-go. Martin Balas, sin delavca iz Pieterji, je padel s kolesa in dobil poškodbe po glavi. Stan-ko Polovič, sin delavca iz Vel. Obreža, je padel pri tetovadbi in si poškodoval desno koleno. Jože Pavor, sin delavca iz Ma-rije Gorice, je padel pod voz ter dobil notranje poškodbe. Alojz Bučar, upokojenec iz Im-polce, si je pri padcu zlomil desno roko. Marija Kranjc, hič kmetovalca iz Podgorja, je pad-ja z motorja in si poškodovala levo nogo.

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Jože Dirnbek, kovin-strugar iz Dednje vasi, si je pri padcu z motorja poškodoval levo nogo. Ivanu Prahnu, zidarju iz Prilip, je nekdo prizadel poškodbe po glavi. Valentin Hribar, upokojenec iz Podbočja, je padel z voza ter si poškodoval levo roko in glas-vo. Franc Koplina, delavec iz Senusa, si je pri padcu s ko-lesu poškodoval desno nogo. Anica Novak, hič delavka iz Vukovega sela, je padla in si zlomila levo roko. Mara Klisurič, gospodinja iz Krvljaka, je padla in si zlomila levo no-go. Martin Balas, sin delavca iz Pieterji, je padel s kolesa in dobil poškodbe po glavi. Stan-ko Polovič, sin delavca iz Vel. Obreža, je padel pri tetovadbi in si poškodoval desno koleno. Jože Pavor, sin delavca iz Ma-rije Gorice, je padel pod voz ter dobil notranje poškodbe. Alojz Bučar, upokojenec iz Im-polce, si je pri padcu zlomil desno roko. Marija Kranjc, hič kmetovalca iz Podgorja, je pad-ja z motorja in si poškodovala levo nogo.

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Jože Dirnbek, kovin-strugar iz Dednje vasi, si je pri padcu z motorja poškodoval levo nogo. Ivanu Prahnu, zidarju iz Prilip, je nekdo prizadel poškodbe po glavi. Valentin Hribar, upokojenec iz Podbočja, je padel z voza ter si poškodoval levo roko in glas-vo. Franc Koplina,